

# HAZIRGIYİM ve KONFEKSİYON SEKTÖRÜ İHRACAT PERFORMANS DEĞERLENDİRMESİ



İTKİB GENEL SEKRETERLİĞİ  
Hazırgiyim AR & GE Şubesi

**2015 YILLIK**

## İÇİNDEKİLER

<b>YÖNETİCİ ÖZETİ</b> .....	4
Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı %9,4 Azaldı .....	4
İhracatta Ortadoğu, Afrika ve Amerika Ülkeleri Öne Çıkıyor .....	4
Ürün Grupları Bazında İhracat Performansı .....	4
Kapasite Kullanım Oranı %76,5 .....	5
Performansa Etki Eden Faktörler .....	5
<b>I. DÜNYA VE TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ SON GELİŞMELER</b> .....	6
I.1. Dünya Ekonomisi: Jeopolitik Riskler ve Çin 'Kırılganlığı' .....	6
I.2. ABD Ekonomisi .....	8
I.3. Avrupa Birliği Ekonomisi .....	9
I.4. Almanya Ekonomisi .....	10
I.5. İngiltere Ekonomisi .....	11
I.6. Fransa Ekonomisi .....	12
I.7. İtalya Ekonomisi .....	12
I.8. İspanya Ekonomisi .....	12
I.9. Diğer Bazı Hedef Pazarlardaki Gelişmeler .....	13
I.9.1. BDT Ülkeleri'nde Gelişmeler .....	13
I.9.2. Ortadoğu Ekonomileri .....	15
I.10. Türkiye Ekonomisi .....	17
<b>II. İHRACATIN GENEL GÖRÜNÜMÜ</b> .....	20
II.1 Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı %9,4 Azaldı .....	20
II.2 Aylar İtibarıyla Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatının Seyri .....	21
II.3 İhracatçı Birlikleri Bazında Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı .....	22
<b>III. BAŞLICA ÜLKE GRUPLARI İTİBARIYLA İHRACAT</b> .....	24
III.1 Ülke Grupları İtibarıyla İhracat Performansı .....	24
III.2 En Fazla İhracat Yapılan Ülkeler .....	25
III.3 Yüksek Oranlı İhracat Artışı Olan Ülkeler .....	26
III.4 AB Ülkeleri'ne İhracatta Düşüş Var %12,4 .....	27
III.5. Ortadoğu Ülkeleri'ne İhracat %8,5 Arttı .....	29
III.6. Eski Doğu Bloku Ülkeleri'ne İhracatta %17,6'lık Kayıp Var .....	30
III.7. Afrika Ülkeleri'ne İhracat Artışı %6,1 .....	31
III.8. Amerika Ülkelerine İhracatta %4,6 Artış Var .....	32
III.9. Türk Cumhuriyetleri'ne İhracatta İbre (-)'ye Döndü: %6,5 Düşüş .....	34
III.10. Diğer Avrupa Ülkeleri'ne İhracat Düşüşü Yüksek Oranlı: %17,5 .....	35
III.11. Asya ve Okyanusya Ülkelerine İhracat %3,8 Azaldı .....	35
III.12. Serbest Bölgelere İhracatta Düşüş Sürüyor .....	36
<b>IV. ÜRÜN GRUPLARI BAZINDA HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON İHRACATI</b> .....	38
IV.1 Örme Konfeksiyon İhracatı %11 Azaldı .....	39
IV.2 En Fazla İhraç Edilen Örme Giysilerde Durum .....	41
IV.3 Çorap İhracatındaki Düşüş %15,8 .....	43
IV.4. Dokuma Konfeksiyon İhracatında %5 Düşüş Var .....	44
IV.5. En Fazla İhraç Edilen Dokuma Konfeksiyon Mamullerinde Durum .....	47
IV.6 Denim Giysi İhracatında %6,2 Düşüş .....	48
IV.7 İç Giyim ve Yatak Kıyafetleri İhracatı Sadece %0,1 Azaldı .....	50
IV.8 En Yüksek Oranlı İhracat Düşüşü Diğer Hazır Eşyalarda: %14,7 .....	52
<b>V. HAMMADDE İTHALATI</b> .....	55

<b>VI. KONFEKSİYON İTHALATI</b> .....	58
VI.1 Temel Ürün Grupları İtibariyle İthalat .....	58
VI.2 Ülkeler İtibariyle İthalat.....	61
<b>VII. KAPASİTE KULLANIM ORANI</b> .....	63
<b>VIII. PERFORMANSA ETKİ EDEN FAKTÖRLER</b> .....	65
Euro/Dolar Paritesi'nin Etkileri .....	65
<b>Ek 1: Sektörler ve İhracatçı Birlikleri Bazında Türkiye İhracat Kaydı 2015 Ocak-Aralık</b> .....	67
<b>Ek 2: Türkiye Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracat Kaydı: 2015 Ocak-Aralık</b> .....	68

## YÖNETİCİ ÖZETİ

### Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı %9,4 Azaldı

Türkiye İhracatçılar Meclisi tarafından açıklanan verilere göre, 2015 yılında Türkiye'den 17 milyar dolar değerinde hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmıştır. 2014 yılına kıyasla sektörel ihracatta, dolar bazında %9,4 oranında azalma meydana gelmiştir.

Hazırgiyim ve konfeksiyon sektörü, 2015 yılında ilk sırada olan otomotiv endüstrisinin ardından, en fazla ihracat yapan ikinci sektör konumundadır.

### İhracatta Ortadoğu, Afrika ve Amerika Ülkeleri Öne Çıkıyor

2015 yılında, Türkiye'den Ortadoğu ülkeleri, Afrika Ülkeleri ve Amerika ülkelerine yapılan hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatında %4,6 ile %8,5 arasında değişen oranlarda artış meydana gelmiş, AB ülkeleri, Türk Cumhuriyetleri, Eski Doğu Bloku ülkeleri, Diğer Avrupa ülkeleri ile Asya ve Okyanusya ülke gruplarına yapılan hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatında ise %3,8 ile %17,6 arasında düşüş gerçekleşmiştir. Serbest Bölgelere yapılan ihracatta ise azalma 2015 yılında da devam etmiştir.

2014 yılında sektör ihracatında %74,8 payı olan AB ülkelerinin 2015 yılındaki payı %72,4'e gerilemiştir. Buna karşın, Ortadoğu ülkelerine yapılan ihracatın Türkiye toplam hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatında payı %10,8'e, Afrika ülkelerinin payı %6,1'e ve Amerika ülkelerinin payı %4,6'ya yükselmiştir. Bu değişimlerin sonucunda AB ülkelerinin hazırgiyim ve konfeksiyon sektöründeki payı azalırken, Ortadoğu ve Afrika pazarları ile Amerika ülkeleri daha bir ön plana çıkmıştır.

Türkiye'den en fazla hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatı yapılan ülkeler Almanya, İngiltere, İspanya, Fransa, Hollanda, Irak ve İtalya olarak sıralanmışlardır. En fazla ihracat yapılan ilk on ülkenin beşinde %1,5 ile %11,3 arasında değişen oranlarda artışlar olurken, diğer beş ülkede %21,8'e varan düşüşler kaydedilmiştir. Bu ülkeler içinde en yüksek oranlı artış %11,3 ile Irak'a ihracatta sözkonusu olurken, en yüksek oranlı düşüş %21,8 ile Fransa'ya ihracatta sözkonusu olmuştur.

### Ürün Grupları Bazında İhracat Performansı

Türkiye'nin hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatında ağırlıklı ürün grubu yıllardır örme konfeksiyon mamulleridir. 2015 yılında örme konfeksiyon mamullerinin toplam hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatındaki payı %53,4, dokuma konfeksiyon mamullerinin payı %35,3 ve hazır eşyaların payı %11,3 olmuştur.

2015 yılında hazır giyim ve konfeksiyonun üç temel ürün grubunda da ihracat kayıpları olmuştur. Yıllık olarak %11 oranında düşüşle 9 milyar dolar değerinde örme konfeksiyon mamulü ihraç edilirken, dokuma konfeksiyon mamulleri ihracatı %5 oranında azalarak 5,9 milyar dolara gerilemiş, hazır eşya ihracatı ise %14,7 düşüşle 1,9 milyar dolar olmuştur. 2015 yılının ilk yarısında bu üç ürün grubunda düşüşlerin sırasıyla %15,1, %8,6 ve %18,9 olduğu dikkate alındığında, her üç ürün grubunda da yılın ikinci yarısında ihracat düşüşlerinin az da olsa ivme kaybettiği söylenebilir.

Öte yandan, örme konfeksiyon mamullerindeki ihracat düşüşü (-%11) ve ev tekstili mamullerinin de yer aldığı hazır eşya ürün grubunda ihracat düşüşü (-%14,7), %9,4'lük sektörel ihracat düşüşlerinden yüksek oranlı, dokuma konfeksiyon mamullerindeki ihracat düşüşü (-%5) ise sektörel ihracat düşüşünden oransal olarak daha düşük oranlı olmuştur.

### **Kapasite Kullanım Oranı %76,5**

Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası tarafından açıklanan verilere göre, giyim eşyası imalat sanayiinde 2014 yılının Aralık ayında %77,5 olan kapasite kullanım oranı, 2015 yılının Aralık ayında %1,3 oranında düşüşle %76,5 olmuştur.

### **Performansa Etki Eden Faktörler**

Hazır giyim ve konfeksiyon sektörünün ihracat performansına etki eden en temel faktörlerden biri euro/dolar paritesidir.

2015 yılında yapılan 17 milyar dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının 12,3 milyar dolarla %72,4'ü ihracatın Euro üzerinden gerçekleştirildiği AB-28 ülkelerine yapılmıştır.

2014 yılında 1 Euro ortalama 1,3299 ABD Dolarına eşit iken, 2015 yılında Euro'nun değeri ABD Dolarına karşı %16,46'lık düşüşle 1,1109 dolar düzeyine gerilemiştir.

Bu çerçevede, 12,3 milyar dolarlık Euro bölgesine yapılan ihracat, %16,46'lık pariteden kaynaklanan fiktif düşüşten arındırıldığında, 14,3 milyar dolarlık gerçek değere ulaşılmakta ve bu durumda 2015 yılında reel bazda toplam ihracat tutarı 19 milyar dolar olup ihracatta %9,4'lük düşüş değil, reel anlamda %1,45'lik artış meydana gelmiş olmaktadır.

## I. DÜNYA VE TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ SON GELİŞMELER

### I.1. Dünya Ekonomisi: Jeopolitik Riskler ve Çin 'Kırılganlığı'

Dünya ekonomisi çalkantılı ve zor bir yılı geride bırakırken, başta ekonomileri Çin'e ihracata bağımlı gelişmekte olan ekonomiler olmak üzere küresel ekonominin "Çin kırılganlığı" ve Çin'deki yavaşlamadan olumsuz yönde etkilenmesi yılın sonuna doğru giderek artmış bulunmaktadır. Öte yandan, Ortadoğu'da devam eden çatışma ve krizler ile Rusya odağında artan jeopolitik riskler gerek Türkiye ekonomisini, gerekse Avrupa ve dünya ekonomilerini olumsuz yönde etkilemeye ve uluslararası ticareti aşağı çekmeye devam etmektedir. 2015 yılı boyunca yaşanan bu kriz ve risklere ek olarak Kasım ayı sonundan beri Rusya ile kötüleşen siyasi ilişkiler de 2016 yılında Türkiye'nin Rusya'ya olan ihracatını olumsuz yönde etkileyecek gibi görünmektedir.

Dünya Bankası, 2016 yılı Ocak ayı "Küresel Ekonomi" raporunda Çin ekonomisinin beklenenden daha hızlı yavaşladığı ve bunun gelişmekte olan ekonomilerdeki zayıflıklarla birleşerek Dünya ekonomisini sarsabileceği uyarısında bulunmaktadır. Rapora göre Çin'in 2016 yılında % 6,7 oranında büyüyeceği tahmin edilirken, Dünya Bankası'nın Haziran ayı raporunda ise Çin'in 2016 büyüme oranı % 7 olarak öngörülmekteydi. Güncel verilere göre Çin ekonomisi 2015 yılında ise % 6,9 oranında büyümüş bulunmaktadır. Bilindiği gibi Çin ekonomisi 2014 yılında % 7,3 oranında büyümüştü.

Dünya Bankası raporuna göre Dünya Ekonomisi 2015 yılında % 2,4 oranında büyüme gösterirken, 2016'da ise % 2,9 oranında büyümesi beklenmektedir. (Haziran ayı raporunda 2016 büyüme tahmini % 3,3'tü.) Rapora göre dünya ekonomisi için riskler 6 ay öncesine göre daha da artmış durumda. Düşen petrol ve hammadde fiyatları, azalan uluslararası ticaret ve bazı ülkelerden sermaye çıkışlarının artması da küresel ekonomiyi yavaşlatmaktadır.

2016 yılına girilirken gelişmekte olan ülkelerin ekonomik risk ve sorunları artış eğilimindedir. Güney Afrika ile Brezilya'da daha çok politik kökenli kaygılar ağır basarken, Türkiye ile Rusya arasında Kasım ayının son haftasından beri devam eden kriz nedeniyle bölgede zaten mevcut jeopolitik riskler daha da artmış bulunmaktadır.

Öte yandan, 2015 yılına girildiğinde dünya ekonomisi ve ticaretinde oyunun kurallarının yeniden belirlendiği yorumları yapılmaktadır, zira bir yandan ABD ile AB arasında Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı (TTIP) görüşmeleri devam ederken, diğer yandan ABD dâhil 12 ülkenin taraf olduğu Trans Pasifik Ortaklığı (TPP) Anlaşması görüşmeleri de başarıyla tamamlanmıştır. ABD'nin TPP görüşmelerini başarıyla sonuçlandırmasının Çin'in bölgede ve küresel ekonomide artan etkinliğini dengelemek açısından Obama yönetiminin başarısı olduğu yorumları yapılırken, TPP Anlaşmasının

katılımcı ülkelerin ekonomilerine önemli kazanımlar getirmesinin yanında küresel ekonomik dengeleri ABD lehine değiştirmesi de beklenmektedir. TPP Anlaşması içinde yer alan ülkeler 30 trilyon dolarlık üretimiyle dünya hasılasının yaklaşık % 40'ını oluştururken, bu rakam anlaşmayı tarihin en büyük ticaret anlaşması yapmaktadır. Anlaşmayla Pasifik bölgesindeki 12 ülke (ABD, Avustralya, Kanada, Brunei, Şili, Japonya, Malezya, Meksika, Yeni Zelanda, Peru, Singapur, Vietnam) arasında gümrük vergilerinin çok büyük oranda azaltılmasının yanı sıra ticaret ve çalışma koşullarında yeni standartların oluşturulması da amaçlanmaktadır.

Çin ekonomisi 2008 küresel krizinden bu yana çeyrek dönemler bazında en düşük büyüme oranını görürken, yıllık bazda ise son 25 yılın en düşük büyümeyi gerçekleştirdiği belirtilmektedir. Büyümedeki bu yavaşlama Çin hükümeti üzerinde ekonomiyi destekleyici tedbirlerin alınması konusundaki baskıyı artırmaktadır. Çin ekonomisindeki yavaşlamanın başta Çin'e yüksek oranda ihracat yapan gelişmekte olan ülkeler ve son dönemde Çin'e ihracatını artıran AB ekonomisi ve nihayetinde küresel ekonomi üzerinde ciddi risk doğurduğu belirtilmektedir.

Çin ekonomisindeki yavaşlamanın büyük olasılıkla gelecek yıl da sürecektir olması, küresel ekonominin seyri açısından olumsuz bir gelişme olarak ön plana çıkmaktadır. Uzmanlara göre Çin ekonomisinin diğer önemli bir sorunu da gerek ihracat, gerekse iç piyasada düşen üretici fiyatlarına karşın istihdam maliyetlerinin ciddi şekilde artmaya devam ediyor olmasıdır.

Çin ekonomisindeki güncel gelişmelerin, dolaylı yoldan ihracatımıza etkilerinin olacağı da değerlendirilmektedir. Çin'e emtia ihraç eden ülkelerin ekonomilerinde yaşanan sıkıntılar, Türkiye'nin bu ülkelere yaptığı ihracata da muhtemelen olumsuz olarak yansırken, Çin'in son dönemde yaptığı devalüasyon, Çin ile rekabet ettiğimiz ihracat pazarlarında bizi etkileyebilecektir. Çinli şirketlerin yeni pazar arayışlarında daha agresif olacakları da öngörülmektedir.

Çin'de özellikle ağır sanayinin kapasite fazlası ve düşük talep ile boğuşurken, başta tekstil ve hazır giyim olmak üzere hafif sanayilerin ise ya ülkenin üretim ve istihdam maliyetlerinin daha düşük olduğu bölgelere taşındıkları ama daha çok üretimlerini Vietnam başta olmak üzere komşu Asya ülkelerine kaydardıkları belirtilmektedir. Çin ekonomisi için belirtilen diğer bir olumsuz gelişme de son yıllarda zengin kesim ile fakir kesimin milli gelirden aldığı pay arasındaki uçurum daha da artarken, orta-alt kesimlerin de alım gücünün giderek zayıflaması olarak ifade edilmektedir. Diğer yandan özellikle orta-üst ve zengin kesimlerin tüketim iştahının henüz doyum noktasına ulaşmadığı ve Çin pazarının yavaşlama olsa da önümüzdeki dönemde de büyümeye devam edeceği de belirtilmektedir.

İleriki dönemlerde sektör ihracatımızı etkileyebilecek gelişmelerden biri de geçtiğimiz Ekim ayında Çin'in para birimi Yuan'ı "uluslararasılaştırma" adımları kapsamında IMF'nin Yuan'ı da rezerv döviz para birimleri arasına

eklemiş olmasıdır. Diğer yandan, Çin para birimi Yuan'ın yılın son çeyrek döneminde dolar karşısında ciddi değer kaybı da Çinli ihracatçılara dış pazarlarda rekabet avantajı kazandırmaktadır.

Asya kıtasının diğer önemli ekonomisi Japonya'da ise özellikle Çin'e yapılan yüklemelerde yaşanan düşüşler nedeniyle ihracattaki yavaşlama devam ederken, 2015 yılının 3. çeyrek döneminde daralan ekonominin yılın son çeyrek döneminde az da olsa büyüdüğü tahmin edilmektedir.

Bu arada, 2015 yılının Ocak ayında 46 dolar seviyesine kadar gerilemesine karşın Nisan ayında 69 dolar seviyesine kadar çıkan ham petrol fiyatları, Çin ekonomisindeki yavaşlamanın devam etmesi, ABD'nin petrol stoklarındaki artış ve İran üzerindeki yaptırımların kaldırılmasıyla birlikte yeni yılın ilk ayının 3. haftasında son 13 yılın dip seviyesi olan 28 dolara kadar gerilemiş bulunmaktadır. Öte yandan Çin ekonomisinin 2015 büyüme rakamlarının önceden tahmin edilen seviyelerde açıklanmasıyla birlikte petrol fiyatlarının daha fazla gerilemesi de öngörülmektedir.

Diğer yandan, 30 dolar altı seviyelere kadar inen petrol fiyatları, enerji ithalatçısı olan ülkeleri olumlu yönde etkilerken, aralarında sektörümüzün önemli pazarlarının da bulunduğu enerji ihracatçısı olan ülkeler üzerindeki olumsuz etki devam etmektedir. Petrol fiyatlarının 2015 yılındaki düşüş oranı % 35'i bulurken, yılsonunda 37 dolar seviyesinde olan Brent petrol, Ocak ayının 3. haftasında 30 doların altına gerilemiş bulunmaktadır.

## I.2. ABD Ekonomisi

Ekonomik büyüme ve istikrar anlamında 2014 yılı genelinde AB'den daha olumlu bir tablo çizen ABD ekonomisinde, 2015 yılında ilk çeyrek dönem büyümesi büyük oranda ağır geçen kış şartları nedeniyle % 0,6 oranında gerçekleşirken, 2015 yılının 2. çeyrek döneminde ise ekonomi % 3,9 oranında büyümüştür. Yılın 2. çeyrek döneminde özel yatırım harcamaları büyümeye en fazla katkıyı yapan diğer bir kalem olmuştur.

2015 yılının 3. çeyrek döneminde ise ABD ekonomisi % 2 oranında büyürken, 3. çeyrekte büyüme oranının 2. çeyrek döneme göre yavaşlamasına karşın ABD ekonomisindeki istikrarlı seyrin devam ettiği belirtilmektedir. 2015 yılının son çeyrek döneminde de benzer düzeyde bir büyüme oranı olduğu öngörülmektedir.

Ülke genelinde gıda dışı perakende satışlarında 2015 yılında geçen yıla göre % 1,4 artış gerçekleştiği açıklanmıştır. ABD genelinde hazır giyim ve aksesuar ile ayakkabı perakende satışlarında ise aynı dönemde geçen yıla göre % 2,1 artış kaydedilmiştir.

Öte yandan, ABD genelinde 2015 yılının Eylül ayında % 5,1 seviyesinde olan işsizlik oranı, Ekim, Kasım ve Aralık aylarında % 5 oranına inmiştir.



Böylelikle ABD'de işsizlik oranı 2008 yılı Nisan ayından beri en düşük seviyelerine gerilemiş bulunmaktadır.

ABD'nin güncel dış ticaret verilerine göre ülkenin mal ihracatı 2015 yılı Ocak-Kasım döneminde bir önceki yıla göre %7 oranında düşerek 1,4 trilyon dolar olarak gerçekleşirken, aynı dönemde mal ithalatı ise % 3,9 düşüşle 2,1 trilyon dolara gerilemiştir. Bu dönemde ABD'nin mallar bazında dış ticaret açığı % 2,8 artışla 696 milyar dolar olarak kaydedilmiştir.

ABD Merkez Bankası (Fed), uzun süren tartışma ve beklentilerin ardından 9 yıl sonra faiz oranlarında ilk artışı Aralık ayındaki toplantısında yaparken, piyasaların beklentisi doğrultusunda faiz artışını '0.25 puan' ile sınırlı tutarak "kademeli" adım atması, normalleşmeye "yumuşak geçiş" olarak nitelendirilmektedir. Fed'in bir sonraki toplantısının 26-27 Ocak'ta gerçekleşeceği ve bu toplantıda büyük oranda faiz artışı beklenmese de raporun Fed yetkililerinin Mart ayına ilişkin karar almasında yardımcı olabileceği belirtilmektedir.

Diğer yandan, ABD Merkez Bankası'nın (Fed) Amerikan iş dünyasının nabzını tuttuğu araştırma raporu "Bej Kitap" raporuna göre istihdam piyasasındaki güçlenmeyle ülkenin birçok bölgesinde ılımlı büyüme sürmüştür. Rapora göre Kasım sonuyla Ocak ayının başında ücretlerde ciddi bir artış olmamasına karşın ekonomi ılımlı büyümeye devam etmiş olup, imalat, tarım ve enerji sektörlerinde güçlükler sürerken tüketici ve konut sektörleri güçlü kalmaya devam etmiştir.

### I.3. Avrupa Birliği Ekonomisi

Sektörümüzün en büyük pazarı olan AB ekonomilerinde sıkıntılı geçen yaz dönemine kıyasla göreceli bir rahatlık gözlenirken, başta Almanya olmak üzere Çin'e önemli düzeyde ihracat yapan Birliğin önde gelen ülke ekonomilerinin, son dönemde Çin ekonomisindeki yavaşlamadan ve ithalatındaki düşüşten endişeli oldukları kaydedilmektedir. Bu arada, 2015 yılının özellikle son dönemlerinde artan AB'ne Suriyeli mülteci akınının Avrupalıları siyasi olduğu kadar ekonomik anlamda da epey endişelendirdiği görülmektedir.

Diğer yandan, güncel verilere göre, Euro Bölgesi ekonomisi 2015 yılının 2. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 1,5 oranında büyürken, yılın 3. çeyrek döneminde büyüme oranı % 1,6 olarak açıklanmıştır.

AB-28 ekonomisi 2015 yılının 2. çeyrek döneminde % 1,9 oranında büyürken, yılın 3. çeyrek döneminde ise % 1,9 oranında büyüme göstermiştir.

Öte yandan AB'de işsizlik oranları, ülkeden ülkeye değişmekle birlikte, 2015 yılının son çeyrek döneminde yavaş da olsa düşüş göstermeye devam

etmektedir. Euro Bölgesi işsizlik oranı 2015 yılı Eylül ayında % 10,8 iken, Ekim ayında % 10,7'ye, Kasım ayında ise % 10,5'e gerilemiştir. AB genelinde işsizlik oranı ise Eylül ayında % 9,3 iken, Ekim ayında da % 9,3 olarak ölçülmüş, Kasım ayında ise % 9,1'e gerilemiştir. Diğer yandan, ortalama işsizlik oranlarını son dönemde düşük işsizlik oranları ile Almanya, Çek Cumhuriyeti ve İngiltere'nin ciddi oranda aşağı çektikleri ve diğer birçok üye ülkede işsizlik oranlarının % 10 ve daha üstü seviyelerde seyrettiği görülmektedir.

Aynı verilere göre 2015 yılı Ağustos ayı itibariyle AB genelinde en yüksek işsizlik oranları % 24,6 ile Yunanistan ve son aylarda işsizlik oranında düşüş kaydedilmesine karşın % 21,4 ile İspanya'da gerçekleşirken, en düşük işsizlik oranları % 4,5 ile Almanya ve % 4,6 oranı ile Çek Cumhuriyeti'nde kaydedilmiştir.

AB genelinde 2015 yılı ilk 11 aylık dönemde perakende satışlarda hafif bir kıpırdanma olurken, tekstil, hazır giyim ve ayakkabı satışlarında ise daha olumlu bir seyir mevcuttur. Euro Bölgesi'nde perakende satışlar geçen yılın aynı dönemine göre Ekim ayında % 2,4 oranında artarken, Kasım ayında ise % 1,4 oranında artmıştır. AB-28 genelinde perakende satışlar Ekim ayında % 3,1 oranında artarken, Kasım ayında ise % 2,6 oranında artmış bulunmaktadır.

Tekstil, giyim ve ayakkabı perakende satışlarında Euro Bölgesi'nde geçen yılın aynı dönemine göre Ekim ayında % 3,8 artış olurken, aynı dönemde AB genelinde ise % 4,3 oranında artış kaydedilmiştir.

Diğer yandan, AB ekonomisinin önemli göstergelerinden sanayi üretimi Euro Bölgesi'nde geçen yılın aynı dönemine göre Ekim ayında % 2 artarken, aynı dönemde AB genelinde ise % 2,4 oranında artış göstermiştir. Kasım ayında ise sanayi üretimi Euro Bölgesi'nde % 1,1 artarken, AB genelinde % 1,4 oranında büyümüştür.

#### I.4. Almanya Ekonomisi

İhracat sektörlerimizin en önemli pazarı ve Avrupa Birliği'nin en büyük ekonomisi olan Almanya'da 2015 yılının ilk yarısında yavaşlama emareleri olmasına karşın yılın 2. yarısında ekonomide nispeten daha istikrarlı bir seyir kaydedilmiştir. Ülke GSYH'sinin 2015 yılının 2. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 1,6 oranında büyüdüğü açıklanırken, yılın 3. çeyreğinde % 1,7 oranında bir büyüme hesaplanmaktadır.

Yılın son çeyrek döneminde ise düşük bir büyüme oranı öngörülmekte olup, tahminler % 0,4 – 0,5 aralığında yer almaktadır.

Almanya'da işsizlik oranı AB ortalamasının epey altında seyretmeye devam etmekte olup, 2015 yılı Ekim ayında % 4,5 seviyesindeyken, Kasım ayında

da % 4,5 seviyesinde gerçekleşmiştir. Eurostat verilerine göre bu dönemlerde AB genelinde en düşük işsizlik oranı Almanya'da kaydedilmiştir.

Ülke genelinde perakende satışlarda ılımlı bir seyir olup, geçen yılın aynı dönemine göre Ekim ayında % 2,5 artış kaydedilmiş, Kasım ayında ise % 2,3 oranında artış meydana gelmiştir.

AB'nin sanayi lokomotifi olan Almanya'nın sanayi üretiminde ise son dönemde belirgin bir yavaşlama olup, Ekim ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre % 0,2 artış kaydedilmiş, Kasım ayında ise % 0,3 oranında düşüş olmuştur.

Almanya ekonomisinde 2016 yılı için hâlihazırda iç tüketim ve üretim anlamında ciddi bir sorun öngörülmemekle birlikte ihracata dayalı bir sanayisi olan ülkenin Çin'in ithalatındaki düşüşten etkilenmesi de kuvvetle muhtemel görünmektedir.

## I.5. İngiltere Ekonomisi

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden İngiltere'de GSYH, 2015 yılının 2. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 2,4 artarken, yılın 3. çeyrek döneminde ise % 2,3 oranında büyüdüğü açıklanmıştır. İngiltere ekonomisi yılın ilk çeyreğinde % 2,7 oranında büyüme ile daha iyi bir performans sergilemişti.

Yılın 3.çeyreğindeki yavaşlamaya rağmen İngiltere ekonomisinin 2015 yılı toplamında AB'nin en hızlı büyüyen ekonomilerinden biri olması öngörülmektedir.

İngiltere'de işsizlik Ağustos ayında % 5,2 seviyesindeyken, Eylül ayında da aynı seviyede kaydedilmiştir.

İngiltere'nin sanayi üretiminde Ekim ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre % 2,1 artış kaydedilmiş, Kasım ayında ise sadece % 0,4 oranında artış olmuştur.

İngiltere genelinde perakende satışlarda son aylarda olumlu veriler alınmakta olup, geçen yılın aynı dönemine göre Ekim ayında % 4,2 oranında artış kaydedilirken, Kasım ayında ise daha yüksek bir oran olan % 5,4 artış meydana gelmiştir.

Bu arada 2016 yılında yapılacak olan Birleşik Krallığın (Büyük Britanya) AB içinde kalıp kalmaması konusundaki referandumun gerek İngiltere gerekse AB'nin siyasi ve ekonomik geleceği açısından son derece önemli olduğu vurgulanmaktadır.

## I.6. Fransa Ekonomisi

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden Fransa'nın GSYH'sinin 2015 yılının 2. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 1,1 oranında büyüdüğü, yılın 3. çeyrek döneminde ise % 1,2 oranında büyüdüğü açıklanmıştır.

Fransa'da işsizlik oranı Ekim ayında %10,8 seviyesindeyken, Kasım ayında ise %10,1'e gerilemiştir.

Fransa genelinde perakende satışlarda geçen yılın aynı dönemine göre Ekim ayında % 2,7 artış kaydedilirken, Kasım ayında ise % 1,1 artış meydana gelmiştir.

Fransa'nın sanayi üretimi ise genel ekonomik büyümeden daha olumlu olup, Ekim ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre % 3,6 artış kaydedilmiş, Kasım ayında ise % 2,8 oranında artış olmuştur.

## I.7. İtalya Ekonomisi

Avrupa Birliği'nin diğer önemli bir ekonomisi ve ihracat sektörlerimizin başlıca pazarlarından İtalya'da ekonomi, yılın 2. yarısında ilk yarıya göre daha olumlu seyretmekle birlikte, vasat bir performans sergilemektedir. Ülke GSYH'sinin 2015 yılının 2. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 0,6 oranında büyürken, 2015 yılının 3. çeyrek döneminde ise % 0,9 büyüdüğü açıklanmıştır.

İtalya'da işsizlik oranı yüksek seyretmeye devam etmekte olup, Temmuz ayında % 12 olan oran, Ağustos ayında % 11,9 seviyesinde kaydedilmiştir.

İtalya genelinde perakende satışlarda geçen yılın aynı dönemine göre Ekim ayında % 11,5 artış kaydedilirken, Kasım ayında ise % 11,3 artış meydana gelmiştir.

## I.8. İspanya Ekonomisi

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden ve hazır giyim başta olmak üzere ihracat sektörlerimizin önemli pazarlarından İspanya ekonomisi uzun süren resesyondan geçen yıl çıkarken, 2015 yılının 2. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 3,1 büyümüş, yılın 3. çeyreğinde ise % 3,4 büyüme kaydedilmiştir.

Ekonomik krizden en çok etkilenen ülkelerin başında gelen İspanya ekonomisinin son aylarda toparlanma emareleri göstermesine karşın ülkenin mali sorunları ve borçlarıyla ilgili endişeler tamamen sona ermiş olmasa da, son dönemdeki olumlu gelişmeler ışığında İspanya'nın 2015 yılı büyüme hedefini % 2'den % 2,5'e yükselttiği kaydedilmektedir.

İspanya genelinde perakende satışlarda geçen yılın aynı dönemine göre Ekim ayında % 6,1 artış kaydedilirken, Kasım ayında ise % 3,3 artış meydana gelmiştir.

Yunanistan ile birlikte AB'nin en yüksek işsizlik oranına sahip iki ülkesinden biri olan İspanya'da işsizlik oranı son aylarda biraz düşmekle birlikte Ekim ayında % 21,6 iken, Kasım ayında da % 21,4 olmuştur.

## I.9. Diğer Bazı Hedef Pazarlardaki Gelişmeler

### I.9.1. BDT Ülkeleri'nde Gelişmeler

#### Rusya Pazarındaki Gelişmeler

İhracat sektörlerimizin en önemli pazarlarından Rusya'ya ABD ve AB tarafından uygulanan yaptırımlar nedeniyle ülke ekonomisinde 2014 yılından beri zaten mevcut olan durgunluk, 2015 yılının ilk yarısında petrol fiyatlarının düşüşüyle krize dönüşürken, yılın ikinci yarısında ve özellikle son çeyrek dönemde 30 dolara kadar gerileyen petrol fiyatları nedeniyle Rusya ekonomisi zorlanmaktadır. Bu durum Türkiye ve AB gibi Rusya'nın diğer ticaret ortaklarını da olumsuz yönde etkilemektedir. Bu arada Avrupa Birliği Rusya'ya uyguladığı ekonomik yaptırımları 31 Temmuz 2016 tarihine kadar uzattığını da açıklamış bulunmaktadır.

Yaptırımlara ve petrol fiyatlarındaki düşüşe ek olarak Rusya ekonomisinin en önemli sorunları arasında düşük güven ve zayıf yatırım ortamı, azalan iç tüketim ve düşen sanayi üretimi görülmektedir. Mevcut petrol fiyatları seviyesi nedeniyle gelirin büyük bölümü petrole bağlı olan Rusya'nın 2016 yılı bütçesinde % 10 kesinti planlandığı belirtilirken, devletin büyük hisseleri olan bankaların da bu kapsamda özelleştirilmesinin düşünüldüğü ifade edilmektedir.

Diğer yandan, Kasım ayının son haftasından beri Türkiye ile Rusya arasında devam eden siyasi kriz ekonomik ve ticari ilişkileri de olumsuz yönde etkilemektedir. Bu kapsamda Rusya'nın Türkiye'den gönderilen ihracat ürünlerine uyguladığı yaptırımlar tekstil ve hazır giyim ürünlerini kapsamamakla birlikte, Türkiye'den ihraç edilen tekstil ve özellikle de hazır giyim ürünlerine Rusya gümrüklerinde 'tam sayım' uygulaması, gümrüklerde yavaşlatma ve hatta 'Made in Turkey' etiketi taşıyan ürünlerin ülkeye girişini engelleme gibi sıkıntılar halen devam etmektedir.

2015 yılının ilk çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 2,2 oranında küçülen Rusya ekonomisi, yılın 2. çeyrek döneminde % 4,3 oranında küçülürken, 3. çeyrek dönemde ise % 4,1 oranında daralma yaşamıştır.

Dünya Bankası'nın Ekim ayının 2. haftasında yayınlanan raporunda, Rusya ekonomisinin dibi gördüğü ve ekonomik büyümenin 2017'den önce gerçekleşmesinin mümkün görünmediği belirtilmektedir. Dünya Bankası'na göre Rusya ekonomisinin 2015 yılında % 3,8 – 3,9 aralığında bir oranda daraldığı belirtilirken, 2016 yılında da daralmanın en az % 1 oranında devam etmesi beklenmektedir. Petrol fiyatlarının mevcut seviyelerde devam etmesi halinde Rus ekonomisindeki daralmanın en az % 5 oranında olacağı da vurgulanmaktadır. Dünya Bankası ayrıca, önümüzdeki iki yıl boyunca düşük petrol fiyatlarının Rusya bütçesi üzerinde baskı yaratacağına da dikkat çekmektedir.

Ekonomik sıkıntılara rağmen resmi işsizlik oranı Rusya genelinde yılın son ayında Kasım ayında olduğu gibi % 5 olarak açıklanırken, verilerin güvenilirliği de tartışmalıdır. Bu arada, Başbakan Medvedev'in 2016'da federal birimlerdeki çalışan sayısının %10 azaltılması yönündeki kararnameyi imzaladığı ve federal birimlerde 1.55 milyon kişiden fazla çalışan olduğu belirtilmektedir.

Daralan ekonomiye paralel olarak son yıllarda sürekli artış gösteren perakende satışlarda da bu dönemde ciddi daralma olup, geçen yılın aynı ayına göre Ekim ayında % 11,7, Kasım ayında ise % 13 oranında düşüş kaydedilmiştir.

Yine güncel verilere göre Rusya'da hane halkı harcanabilir gelirlerinde yılın ilk 9 aylık döneminde en az % 8 - 9 oranında düşüş kaydedilmiştir. Ortalama maaşlarda yüksek enflasyon nedeniyle reel olarak son dönemde ciddi düşüş meydana gelmiş olup, ortalama alım gücünün düşmesi, Rusya ekonomisinin omurgasını oluşturan tüketim ve perakende satışlarını da olumsuz yönde etkilemektedir.

Öte yandan, geçen yılın sonunda 1\$ = 80 ruble düzeylerine kadar inen rublenin değeri, Nisan-Mayıs döneminde 1\$ = 50-53 ruble aralığına kadar toparlanmasının ardından Ağustos - Ekim döneminde yine 1\$ = 61 - 62 seviyelerine gerilerken, yeni yılın ilk ayında yine 1\$ = 77 – 79 ruble seviyelerine düşmüş bulunmakta ve rubledeki bu düşüş ülkeye ihracat yapan firmalarımızın rekabet gücüne zarar vermektedir.

Bu çerçevede danışmanlık firması Knight Frank'a göre 2014-2015 döneminde toplam yabancı 56 marka Rus pazarından çıkarken, bu rakamın 2008-2009 krizindeki iki katı olduğu belirtilmektedir. Rusya pazarından çıkan markaların % 29'unun hazır giyim - moda markaları olduğu belirtilmektedir. Bu arada araştırma kuruluşu Deloitte'e göre Ruslar üzerinde yapılan bir araştırmada, halkın 2016'da alım gücünün %16 daha düşeceğini tahmin edildiği belirtilmektedir.

Bu gelişmeler ışığında Türkiye'nin Rusya'ya kayıtlı hazır giyim ve konfeksiyon ürünleri ihracatı 2015 yılında dolar bazında % 42 oranında değer kaybetmiştir. Bu arada, kayıtlı ihracatın yanında Rusya'ya daha önceki yıllar

kadar olmasa da bavul ve kargo ticareti ile de önemli miktarda hazır giyim ve konfeksiyon ürünü gönderildiği ve bu ticaretin de kısa vadede büyük yara alacağı tahmin edilmektedir.

Bu arada Rusya'daki ekonomik krizin Çin ile son dönemde gelişen ekonomik ve ticari ilişkileri de olumsuz yönde etkilediği ve Çin'in Rusya'ya ihracatının 2015 yılında % 34,4 oranında düşerek 32,9 milyar dolara gerilediği belirtilmektedir.

### Diğer BDT Ülkeleri

BDT ülkeleri arasında birçok ihracat sektörü açısından potansiyel vaadeden pazarlar arasında yeralan Kazakistan ekonomisi büyük oranda petrol ve doğalgaz ihracatına bağımlı bir hammadde ekonomisi olup, petrol fiyatlarındaki düşüş ülke ekonomisini olumsuz yönde etkilemektedir. Kazakistan ekonomisindeki yavaşlamada düşen petrol fiyatlarının yanı sıra en büyük ticaret ve yatırım ortağı Rusya'nın yaşadığı ekonomik sıkıntıların da etkili olduğu kaydedilmektedir.

Diğer yandan, Kazakistan ile Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) arasında 19 yıldır süren müzakereler 2015 yılının 3. çeyrek döneminde üyelikle sonuçlanmıştır. Uzmanlar, Kazakistan'ın DTÖ üyeliğinin stratejik konumu itibarıyla Avrupa ile Asya ülkeleri arasında ticarî ilişkilerin güçlenmesi için büyük avantaj olacağını belirterek, bu sayede Kazakistan ekonomisinin ciddi sıçrama yapacağını ve ülkenin ticaret ortaklarının da yeni imkânlar ve perspektifler kazanacağını kaydetmektedir.

Bu arada, Rusya'nın Kazakistan'ı yanı sıra diğer Orta Asya ülkeleri ve eski BDT ülkelerine Türkiye ile olan ekonomik ve ticari ilişkileri azaltmaları noktasında baskı yaptığı da belirtilmektedir.

Öte yandan, Azerbaycan da düşen petrol fiyatları ve ticari ilişkilerinin iyi olduğu Rusya'daki krizden etkilenmekte olup, 2015 yılının Aralık ayında Manat'ın değerinde yaklaşık % 47 oranında devalüasyona gitmek zorunda kalmıştır. Azerbaycan Merkez Bankası tarafından yapılan açıklamada, dünya ekonomisinde yaşanan kriz ve petrol fiyatlarında yaşanan düşüş nedeniyle, döviz piyasasının ve manatın kurunun yeni petrol fiyatlarına uyumlaştırılmasının zorunlu hale geldiği belirtilmektedir.

## **I.9.2. Ortadoğu Ekonomileri**

4 yılı aşkın bir süredir Suriye'de devam eden iç savaşa ek olarak Irak'ta da iç karışıklıkların devam etmesiyle birlikte Ortadoğu'da kriz odaklı gündem 2016 yılına girerken de devam etmektedir. Dolayısıyla Türkiye ihracatı ve ekonomisi de bu olumsuz atmosferden etkilenmeye devam etmektedir.

Ortadoğu pazarının önemli ülkelerinden ve Türkiye'nin yükselen ihracat pazarı Irak'ta iç çatışmalar ve istikrarsızlığa rağmen, bu pazara olan sektörel



ihracatımız artmaya devam etmektedir. 2015 yılında Irak'a yapılan hazır giyim ihracatımız geçen yıla göre % 11,3 artışla 750 milyon dolara yükselmiş olup, Irak halen hazır giyim ihracatında 6. büyük pazar konumundadır.

Ortadoğu'nun önde gelen ülkelerinden olan İran ekonomisinin 2014 yılı genelinde yaptırımların da hafiflemesiyle birlikte %1 - %1,3 oranında büyüdüğü öngörüldürken, Türkiye-İran Tercihli Ticaret Anlaşması'nın hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı da dahil olmak üzere ikili ticarete olumlu yansımaları bulunmaktadır.

Diğer yandan, daha önce varılan İran'ın nükleer programını sona erdirmeye anlaşıldığına ABD, yeni yılın Ocak ayının ortasında İran üzerindeki petrol ambargosu bankacılık yaptırımlarını kaldırmış olup, bu durumun orta ve uzun vadede petrol arzını artıracak ifade edilmektedir. Bu arada İran'a yönelik ambargoların kalkmasının bölge ve Türkiye ekonomisi için olumlu olacağı dile getirilmektedir. Bu çerçevede, önümüzdeki dönemlerde Türkiye'nin İran'a yönelik ihracatının önemli ölçüde artması, hazır giyim ve tekstil ihracatında da artış kaydedilmesi beklenmektedir. Bu arada İran'a hazır giyim ve konfeksiyon ihracatımızda 2015 yılında % 71,4 oranında artış kaydedilmiştir.

Öte yandan, dünyanın en önemli petrol ihracatçısı, Ortadoğu'nun en zengin ekonomisi ve ülke ekonomisinin % 90 oranında petrole dayandığı Suudi Arabistan'da ise petrol fiyatlarındaki düşüşün olumsuz etkisine rağmen ülke yönetimi petrol üretimini kısmamakta kararlı olduğunu tekrarlarlarken, petrol üretiminin rekor seviyeye ulaştığı kaydedilmektedir. Düşük fiyatlara rağmen Suudi Arabistan'ın üretimini kısmayarak pazar payını yüksek tutmaya çalıştığı belirtilmektedir.

Diğer yandan, geçmişte lüks kamu harcamaları ve gevşek maliye disipliniyle tanınan Suudi Arabistan Hükümetinin petrol fiyatlarındaki düşüş sonrası bütçe gelirlerinin de hızla azalması sonucunda kemerleri sıkıya karar verdiği ve başta lüks harcamalar olmak üzere kamu harcamalarını azaltma yoluna gittiği haber verilmektedir.

Bu arada yeni yılın ilk günlerinde ikili siyasi ilişkileri zaten hiçbir zaman iyi olmayan İran ile Suudi Arabistan arasında gelişen siyasi kriz bölgedeki tansiyonu artırmaktadır.



## I.10. Türkiye Ekonomisi

TÜİK verilerine göre, 2015 yılının 3. çeyrek döneminde Türkiye ekonomisi bir önceki yılın aynı dönemine göre % 4 ile beklentilerin üzerinde bir büyüme kaydetmiştir. Böylelikle 2015 yılının ilk 9 aylık döneminde ekonominin büyüme oranı 2014 yılının aynı dönemine göre % 3,4 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Büyüme verilerine bakıldığında, 2014 yılının genelinde zayıf bir görünüm sergileyen iç talep koşullarının 2015 yılının ilk 9 aylık döneminde iyileşme kaydettiği görülmektedir. Bu dönemde iç tüketim bir önceki çeyrek döneme göre biraz ivme kaybetmekle birlikte büyümeye en fazla katkı yapan kalem olmaya devam etmiştir. Diğer yandan, ihracattaki düşüş nedeniyle net ihracatın yılın ilk 2 çeyreğinde olduğu gibi 3. çeyrek dönemde de büyümeye eksi katkı yaptığı görülmektedir.

Başta Irak ve Suriye’de devam eden iç savaşın yanı sıra Ukrayna merkezli siyasi krizin de dahil olduğu jeopolitik risklerin arttığı uluslararası konjonktür, Türkiye ekonomisini olumsuz yönde etkilemeye devam etmektedir. Diğer yandan, düşen petrol fiyatları ve ekonomik yaptırımlar nedeniyle ekonomisi ve halkının alım gücü zayıflayan Rusya’ya sektörel ve genel ihracatımız zaten bu yıl ciddi düşüş içindeyken, Kasım ayının son haftasından beri Türkiye ile Rusya arasında tırmanan siyasi kriz nedeniyle Türkiye’nin bu pazara olan ihracatını 2016 yılında da olumsuz etkilemeye devam edecek gibi görünmektedir.

Dış ticaret verileriyle ilgili olarak, 2014 yılında ekonominin lokomotifini olan ihracat, 2015 yılı Ocak-Aralık döneminde ise TİM ihracat kayıt verilerine göre geçen yılın aynı dönemine göre % 8,7 düşüşle 143,7 milyar dolara gerilemiştir.

TÜİK verilerine göre ise Türkiye’nin genel ihracatı 2015 yılı Ocak-Kasım döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre % 8,4 oranında azalırken, aynı dönemde ithalat ise %14,1 düşüş göstermiştir. Bu sonuçlara göre Türkiye’nin dış ticaret açığı Ocak-Kasım döneminde % 25 oranında azalarak 57 milyar dolara gerilemiştir. Bu dönemde ihracatın ithalatı karşılama oranı ise % 69,9’a yükselmiştir.

Hazırgiyim ve konfeksiyon sektörünün ihracatı açısından ise 2015 yılı Ocak-Aralık döneminde bölgemizde devam eden siyasi ve askeri çatışmaların neden olduğu istikrarsızlık, Rusya ekonomisindeki olumsuz gelişmeler ile AB ekonomisindeki sıkıntılar ihracat rakamlarına yansımaya devam ederken, euro / dolar paritesindeki düşüşün Türkiye ihracatına olumsuz etkisi bu dönemde daha da belirgin hale gelmiştir.

Euro/dolar paritesinin geçen yılın bu dönemlerinde 1,20 – 1,21 seviyelerindeyken bu yılın ilk ayında 1,07 – 1,09 aralığına gerilemesi, ihracatı euro ağırlıklı olan hazırgiyim ihracatını olumsuz yönde etkilemekte

ve parite etkisi nedeniyle ihracat dolar bazında reel seviyesinden daha düşük bir düzeyde hesaplanmaktadır. 2015 yılında Türkiye'nin hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı geçen yılın aynı dönemine göre miktar olarak bir kayıp olmamasına karşın paritedeki değişim nedeniyle % 9,4 düşüşle 17 milyar dolara gerilemiştir.

Döviz kurlarının seyriyle ilgili olarak geçen yılın ilk ayında dolar/₺ değeri 2,35, euro/₺ değeri ise 2,82 seviyesindeyken, yeni yılın ilk ayında dolar/₺ değeri 3,04'e çıkmış, euro/₺ değeri ise 3,31 seviyesine yükselmiştir. Geçen yılın ilk ayında 1,20 olan euro / dolar paritesi ise halen 1,08 – 1,09 aralığına gerilemiş bulunmaktadır. Son 1 yılda Euro / dolar paritesinde yaşanan değişim düşünüldüğünde sektörün parite nedeniyle son 1 yılda uğradığı zararın düzeyi anlaşılmaktadır. Diğer yandan, döviz kurunda kısa zamanda gerçekleşen bu gibi iniş-çıkış ve günlük dalgalanmalar öngörülebilirliği zorlaştırarak ihracat sektörü ve genel ekonominin istikrarını olumsuz yönde etkilemektedir.

Rakamlarla ifade etmek gerekirse hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı 2015 yılında geçen yılın aynı dönemine göre dolar bazında % 9,4 düşüş gösterirken, paritedeki değişimden arındırılmış reel artış oranı ise %1,45 oranında hesaplanmaktadır.

TÜİK tarafından aylık bazda açıklanan sanayi üretim endeksine göre imalat sanayii endeksi bir önceki yılın aynı dönemine göre 2015 yılı Eylül ayında % 3,2 oranında artarken, Ekim ayında % 5,1, Kasım ayında ise % 4,3 oranında artmıştır.

Merkez Bankası tarafından açıklanan kapasite kullanım verilerine göre ise imalat sanayii kapasite kullanım oranı 2015 yılı Ekim ayında geçen yılın aynı ayına göre % 0,6 oranında artarak % 75,5 olarak gerçekleşmiş, Kasım ayında % 1,4 artışla % 75,9 olmuş, Aralık ayında ise geçen yıla göre % 1,2 artışla % 75,8 oranına yükselmiştir.

Öte yandan, TÜİK tarafından açıklanan verilere göre 2014 yılının Şubat ayında % 11,2 seviyesinde açıklanarak zirveye yükselen işsizlik oranı, Mayıs ayında % 9,3'e gerilemesine karşın, Eylül ayında % 10,3 olarak kaydedilirken, Ekim ayında ise % 10,5 seviyesine yükselmiştir. Bu arada, genç nüfustaki işsizlik oranı Ekim ayında % 19,3 oranında kaydedilerek yüksek seviyesini korumaktadır.

Diğer yandan, 2014 yılında net ihracat kaynaklı bir büyüme performansı kaydeden Türkiye ekonomisinin, 2015 yılında daha çok iç tüketim kaynaklı bir büyüme sergilediği görülmektedir. Yıl boyunca karşılaşılan iç ve dış olumsuz koşullara rağmen Türkiye ekonomisinin 2015 yılını % 3,5 oranında büyüme ile kapattığı tahmin edilmektedir.

2016 yılına girdiğimizde dünya ekonomisinde son dönemde zaten mevcut olumsuz gelişmelere ek olarak artan Çin ve Rusya faktörleri ile Türkiye'yi

yakından ilgilendiren bölgesel jeopolitik riskler, iç güvenlik sorunlarıyla birlikte ekonomi üzerindeki riskleri artırmaktadır. Söz konusu gelişmelerin iç ve dış talebi önümüzdeki dönemde olumsuz yönde etkilemesi beklenmektedir. Rusya ve AB gibi önemli ihrac pazarlarımızdaki sorunların devam etmesi nedeniyle dış talebin önümüzdeki dönemde büyümeye geçmiş yıldakine benzer şekilde olumlu katkıda bulunmayacağı anlaşılmaktadır.

Bu arada, yeni yılla birlikte asgari ücrete % 30 oranında zam yapılması ile birlikte asgari ücretin işverene maliyeti 1.496 TL seviyesinden 1.950 TL seviyelerine yükselirken, devletin artan maliyetin bir kısmını karşılamasına karşın, söz konusu maliyet artışının, sektörümüz dâhil olmak üzere özellikle ufak ve orta ölçekli işletmeleri olumsuz yönde etkileyeceğinden endişe edilmektedir.

Son olarak, 2015 yılının Ekim ayında açıklanan Orta Vadeli Plan (OVP), Ocak ayının ikinci haftasında güncellenmiştir. 2015 yılı geneli büyüme oranının % 4 oranında gerçekleşeceği öngörülen yeni planda, önümüzdeki dönem en büyük dış pazarımız AB'de toparlanmanın devam edeceği öngörüsüyle ihracatın büyümeye daha fazla olumlu katkı yapacağı değerlendirilmiş ve 2016 yılı için daha önceden % 4 olarak tahmin edilen büyüme oranı % 4,5'e yükseltilmiştir. 2016 yılında ihracatın ithalattan daha hızlı artması öngörülmürken, yıllık ihracat hedefi 155,5 milyar dolar, ithalat hedefi ise 210,7 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmesi öngörülmektedir.

## II. İHRACATIN GENEL GÖRÜNÜMÜ

### II.1 Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı %9,4 Azaldı

Türkiye İhracatçılar Meclisi tarafından açıklanan verilere göre, 2015 yılında Türkiye’den 17 milyar dolar değerinde hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmıştır. 2014 yılına kıyasla ihracatta, dolar bazında %9,4 oranında azalma olmuştur.

Hazırgiyim ve konfeksiyon sektörü, 2015 yılında ihracatı %5 azalan otomotiv endüstrisinin ardından, en fazla ihracat yapan ikinci sektör konumundadır.

2015 yılında genel ihracat performansı içerisinde, hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatının payını 2014 yılı ile karşılaştırmalı olarak gösteren tablo aşağıda verilmektedir.

Genel İhracat Performansı İçinde Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatının Payı			
Birim: 1000 \$			
	2014 Ocak - Aralık	2015 Ocak - Aralık	2014 / 15 Değişim %
Türkiye Genel İhracatı	157.452.759	143.729.741	- 8,7
<b>Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı</b>	<b>18.729.283</b>	<b>16.969.575</b>	- 9,4
Haz. ve Konf. İhracatının Payı %	11,9	11,8	
<b>Sanayi İhracatı</b>	<b>124.034.121</b>	<b>108.965.280</b>	- 12,1
Haz. ve Konf. İhracatının Sanayi Ürünleri İhracatındaki Payı %	15,1	15,6	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

2015 yılında Türkiye genel ihracatı %8,7 oranında azalarak 143,7 milyar dolara gerilemiştir. Sanayi ihracatı ise %12,1 oranında düşüşle 109 milyar dolar olmuştur. 2015 yılında hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatında, Türkiye geneli ihracatta ve sanayi ihracatında düşüş gerçekleşmiştir.

2015 yılında, hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatının Türkiye genel ihracatındaki payı %11,9’dan %11,8’e gerilemiş, sanayi ihracatındaki payı ise %15,1’den %15,6’ya yükselmiştir.

Diğer taraftan, 2015 yılına ilişkin istatistikler çerçevesinde, genel ihracat içerisinde tekstil sanayii ile birlikte hazırgiyim ve konfeksiyon sektörü toplam 25 milyar dolar (17 milyar dolar + 8 milyar dolar = 25 milyar dolar) ile en fazla ihracat gerçekleştiren sektör olurken, otomotiv sektörü 21,2 milyar dolar ile en fazla ihracat gerçekleştiren ikinci sektör olmuştur. Kimyevi maddeler ve mamulleri sektörü ise 15,4 milyar dolar ihracat ile üçüncü sırada yer almaktadır.

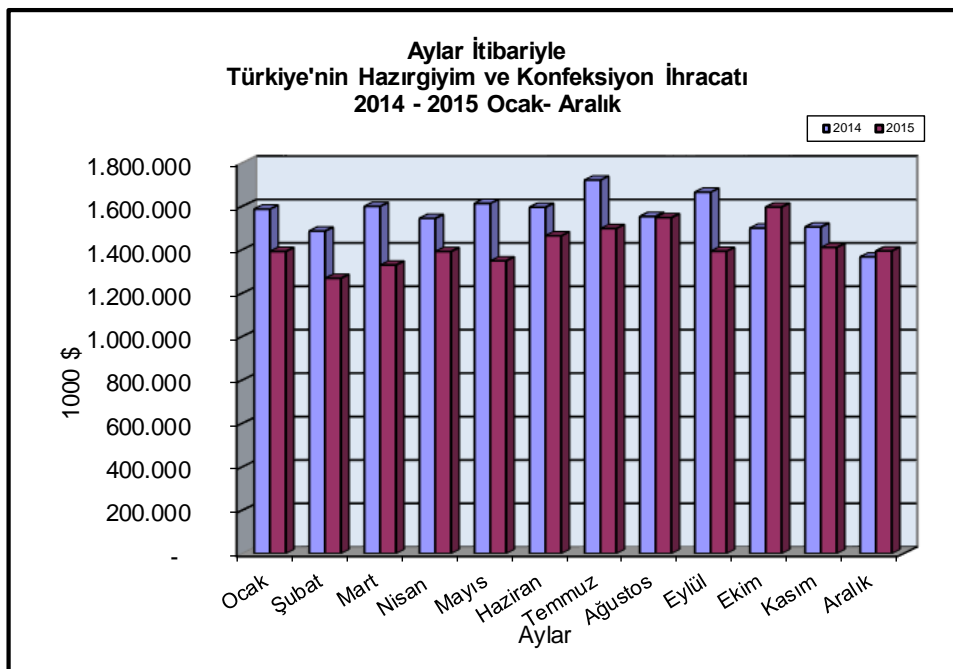
## II.2 Aylar İtibarıyla Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatının Seyri

Hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatında 2014 yılının Kasım ayında başlayan düşüş 2015 yılının Ekim ayına kadar devam etmiştir. 2015'in Ocak ayından Eylül sonuna kadar aylık bazda %0,4 ile %16,9 arasında değişen oranlarda düşüş kaydeden hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatı Ekim ayında %6,5 oranında artmıştır. Bu artışı Kasım ayında %6,3'lük bir düşüş ve Aralık ayında %2'lik bir artış izlemiştir. Yıl içinde en yüksek oranlı düşüş %16,9 ile Mart ayında görülürken, Mayıs ve Eylül ayları da yüksek oranlı düşüşlerin olduğu (%16,4) aylar olarak kayıtlara geçmiştir.

2015 yılı için hesaplanan aylık ortalama ihracat değeri 1,419 milyar dolardır ve bu değer 2014 yılı için çıkarılan aylık ortalama değer (1,561 milyar dolar) altında kalmaktadır.

Aylar İtibarıyla Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı 2014- 2015 Ocak - Aralık			
Birim: 1000 \$			
Aylar	2014	2015	2014 / 15 % Değişim
Ocak	1.586.677	1.391.624	- 12,3
Şubat	1.485.368	1.267.909	- 14,6
Mart	1.599.278	1.328.893	- 16,9
Nisan	1.543.768	1.391.142	- 9,9
Mayıs	1.612.655	1.348.222	- 16,4
Haziran	1.595.127	1.463.536	- 8,2
Temmuz	1.720.102	1.497.048	- 13,0
Ağustos	1.552.560	1.547.076	- 0,4
Eylül	1.664.539	1.392.239	- 16,4
Ekim	1.498.983	1.595.901	6,5
Kasım	1.504.078	1.409.702	- 6,3
Aralık	1.366.294	1.393.469	2,0

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları



## II.3 İhracatçı Birlikleri Bazında Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı

İhracatçı Birlikleri kayıt rakamları, hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatının bölgeler bazında dağılımı konusunda gösterge niteliğindedir. Bu gözle bakıldığında, 2015 yılında Türkiye'den yapılan toplam 17 milyar dolarlık ihracatın %72,7'lik kısmı, İstanbul'dan gerçekleştirilmiştir. Bursa'dan yapılan ihracatın %3,9'luk payı da dikkate alındığında, %76,6'lık pay ile Marmara Bölgesi'nden yapılan ihracat, Türkiye toplam hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatının yaklaşık dörtte üçünden fazlasına karşılık gelmektedir.

Diğer yandan, İzmir'den yapılan hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatının %7,1 pay ve Denizli'den yapılan ihracatın %6,2 payı birlikte değerlendirildiğinde, Ege Bölgesi'nin Türkiye toplam hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatından aldığı pay %13,3 düzeyindedir.

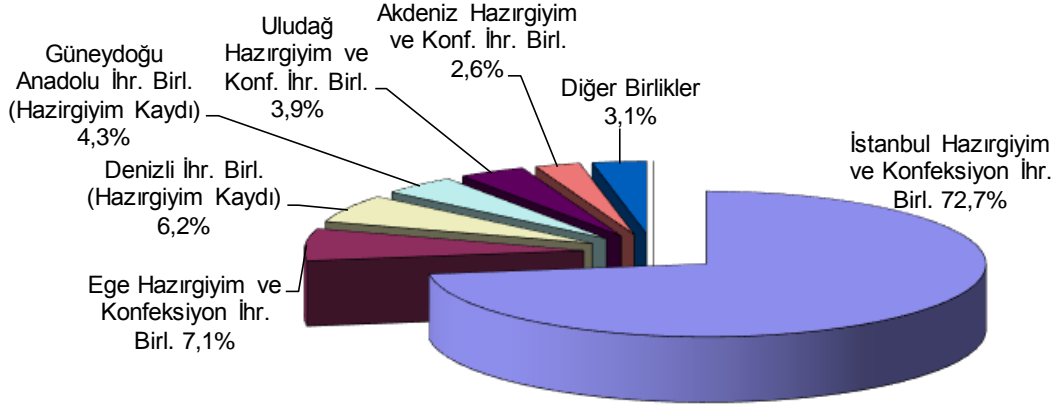
Akdeniz Bölgesi'nin hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatındaki payı toplam %2,6, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin payı %4,3 ve Doğu Anadolu Bölgesi'nin payı %1,1'dir.

2015 yılında hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatının İhracatçı Birlikleri bazında dağılımı, izleyen tablo ve grafikte verilmektedir.

İhracatçı Birlikleri Bazında Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı							
	Aralık			1 Ocak - 31 Aralık			
	2014	2015	DEĞİŞİM (%)	2014	2015	DEĞİŞİM (%)	PAY %
İstanbul Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhr. Birl.	1.005.285	1.030.782	2,5	13.803.589	12.344.671	-10,6	72,7
Ege Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhr. Birl.	105.694	104.544	-1,1	1.403.949	1.206.522	-14,1	7,1
Denizli İhr. Birl. (Hazırgiyim Kaydı)	85.936	89.757	4,4	1.229.914	1.054.391	-14,3	6,2
Güneydoğu Anadolu İhr. Birl. (Hazırgiyim Kaydı)	49.067	43.909	-10,5	627.271	734.284	17,1	4,3
Uludağ Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhr. Birl.	52.806	50.334	-4,7	742.831	654.063	-12,0	3,9
Akdeniz Hazırgiyim ve Konf. İhr. Birl.	33.213	36.843	10,9	450.137	445.165	-1,1	2,6
İstanbul Maden ve Metaller İhr. Birl. (Hazırgiyim Kaydı)	12.162	13.167	8,3	151.757	223.466	47,3	1,3
Doğu Anadolu İhr. Birl. (Hazırgiyim Kaydı)	10.596	12.493	17,9	153.940	179.355	16,5	1,1
Orta Anadolu İhr. Birl. (Hazırgiyim Kaydı)	5.314	5.328	0,3	73.711	60.469	-18,0	0,4
<b>Toplam</b>	<b>1.366.294</b>	<b>1.393.469</b>	<b>2,0</b>	<b>18.729.283</b>	<b>16.969.575</b>	<b>-9,4</b>	<b>100,0</b>

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

**İhracatçı Birlikleri Bazında  
Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracat Kaydı  
2015 Ocak-Aralık**



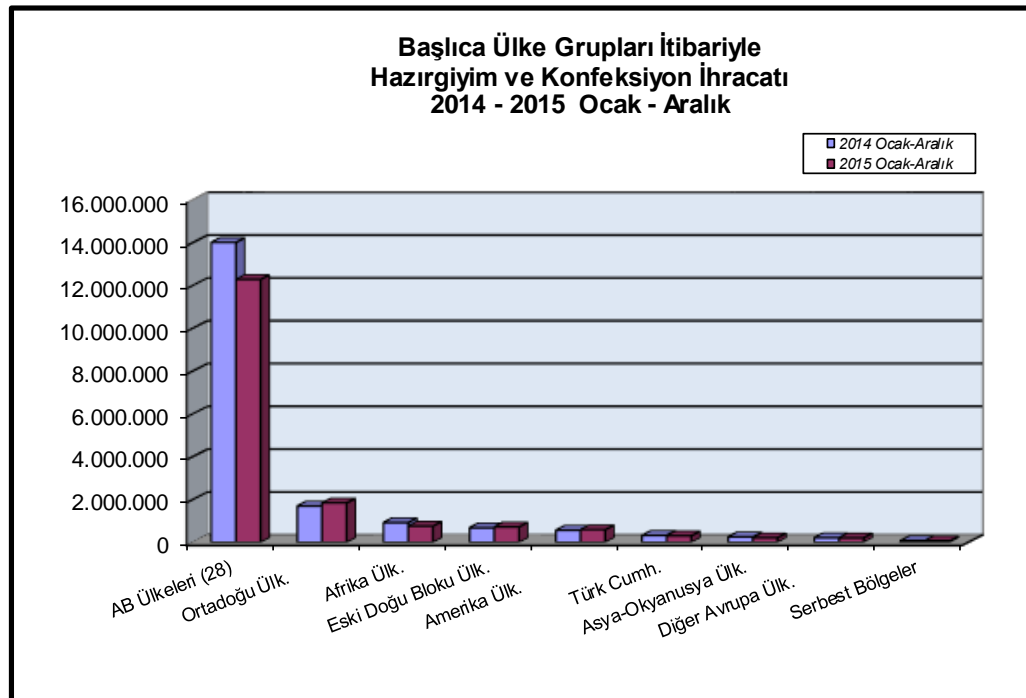
### III. BAŞLICA ÜLKE GRUPLARI İTİBARIYLA İHRACAT

#### III.1 Ülke Grupları İtibarıyla İhracat Performansı

2015 yılında başlıca ülke grupları itibarıyla Türkiye'nin hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının dağılımı ve payları, değişim oranları ile birlikte aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Ülke Grupları İtibarıyla Türkiye Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracat Kaydı				
Ülke Grupları	2014 Ocak - Aralık 1000 \$	2015 Ocak - Aralık 1000 \$	2014/15 Değişim %	2015 Pay %
AB Ülkeleri (28) Toplamı	14.008.747	12.283.303	-12,3	72,4
Ortadoğu Ülkeleri Toplamı (S. Arabistan, İsrail, Kuveyt vb)	1.694.924	1.838.439	8,5	10,8
Eski Doğu Bloku Ülkeleri Toplamı (Rusya Fed., Ukrayna, Sırbistan vb)	917.911	756.458	-17,6	4,5
Afrika Ülkeleri Toplamı (Mısır, Cezayir, Güney Afr. Cum.vb)	677.714	718.941	6,1	4,2
Amerika Ülkeleri Toplamı (ABD, Kanada, Brezilya, Meksika vb)	562.554	588.452	4,6	3,5
Türk Cumhuriyetleri Toplamı (Azerbaycan, Özbekistan, Kazakistan vb)	324.891	303.859	-6,5	1,8
Diğer Avrupa Ülkeleri Toplamı (Norveç, İsviçre, KKTC)	252.523	208.320	-17,5	1,2
Asya ve Okyanusya Ülkeleri Toplamı (Japonya, ÇHC, Hong Kong, Hindistan vb)	212.777	204.703	-3,8	1,2
Serbest Bölgeler Toplamı	76.533	67.029	-12,4	0,4
<b>Toplam Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracat Kaydı</b>	<b>18.729.283</b>	<b>16.969.575</b>	<b>-9,4</b>	<b>100,0</b>

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları





### III.2 En Fazla İhracat Yapılan Ülkeler

Almanya, İngiltere ve İspanya 2015 yıl sonu itibarıyla Türkiye'den en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihraç edilen ülkeler olarak kayıtlara geçmiştir. 2015 yılında, Almanya'ya %18,4 düşüşle 3,2 milyar dolarlık ihracat yapılırken, İngiltere'ye %11,2'lik düşüşle 2,2 milyar dolarlık ve İspanya'ya %2,4 artışla 1,7 milyar dolarlık ihracat yapılmıştır. Bu üç ülkeyi dördüncü sırada 879,4 milyon dolarlık ihracat rakamı ile Fransa ve beşinci sırada 810,7 milyon dolarlık ihracat rakamı ile Hollanda takip etmektedir. Irak, İtalya, Romanya, ABD ve Polonya Türkiye'nin en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihraç ettiği ilk on ülke içerisinde yer alan diğer ülkeler olarak sıralanmaktadır.

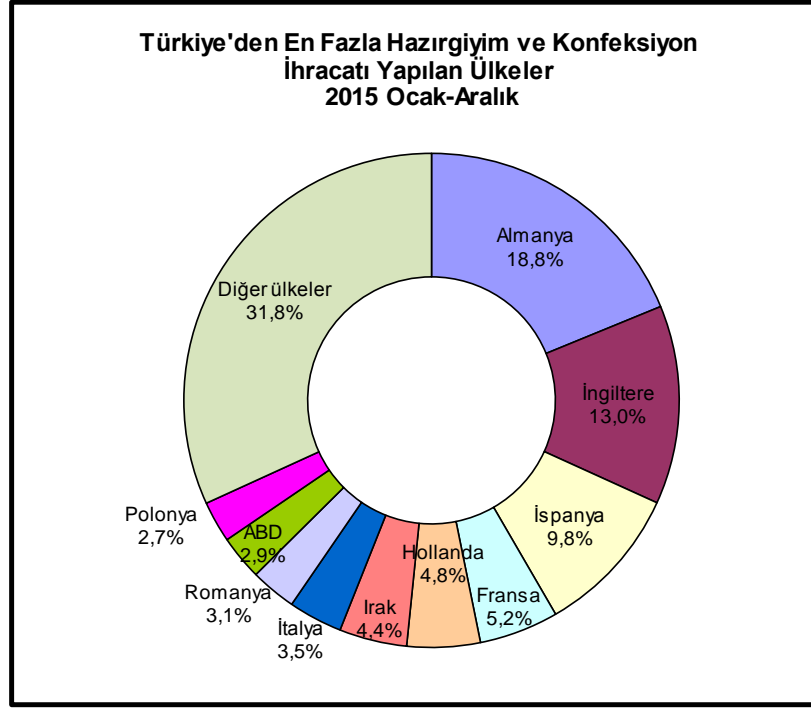
2015 yılında en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapılan ilk on ülkenin beşinde %1,5 ile %11,3 arasında değişen oranlarda artışlar olmuştur. Diğer beş ülkede ise %11,2 ile %21,8 arasında değişen oranlarda ihracat düşüşleri yaşanmıştır.

En fazla ihracat yapılan on ülke içinde hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının en yüksek oranlı arttığı ülke, %11,3 artış oranı ve 749,6 milyon dolar ihracat değeri ile Irak olmuştur. ABD %6,7 oranında artış ve 495,2 milyon dolar ihracat değeri ile ikinci yüksek oranlı artışın görüldüğü ülke olurken, ilk on ülke içinde ihracatın oransal olarak en az arttığı ülke %1,5 artışla 508,6 milyon dolarlık ihracat yapılan Romanya olmuştur.

İlk on büyük pazar içinde en yüksek oranlı ihracat düşüşleri %21,8 ile Fransa'da, %18,4 ile Almanya'da görülmektedir.

En Fazla Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatı Yapılan Ülkeler					
2014 - 2015 Ocak - Aralık					
<i>Birim: 1000 \$</i>					
Ülkeler	2014		2015		2014 / 15 Değişim %
	Ocak - Aralık	Toplam Konf.'da Pay %	Ocak - Aralık	Toplam Konf.'da Pay %	
Almanya	3.909.979	20,9	3.189.860	18,8	-18,4
İngiltere	2.485.138	13,3	2.206.244	13,0	-11,2
İspanya	1.631.521	8,7	1.671.182	9,8	2,4
Fransa	1.124.995	6,0	879.446	5,2	-21,8
Hollanda	955.622	5,1	810.664	4,8	-15,2
Irak	673.700	3,6	749.563	4,4	11,3
İtalya	698.666	3,7	598.920	3,5	-14,3
Romanya	501.247	2,7	508.647	3,0	1,5
ABD	464.187	2,5	495.155	2,9	6,7
Polonya	444.637	2,4	458.512	2,7	3,1
İlk 10 Ülke Toplamı	12.889.690	68,8	11.568.195	68,2	-10,3
Toplam Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatı	18.729.283	100,0	16.969.575	100,0	-9,4
İlk 10 Ülkenin Payı %	69		68		

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları



### III.3 Yüksek Oranlı İhracat Artışı Olan Ülkeler

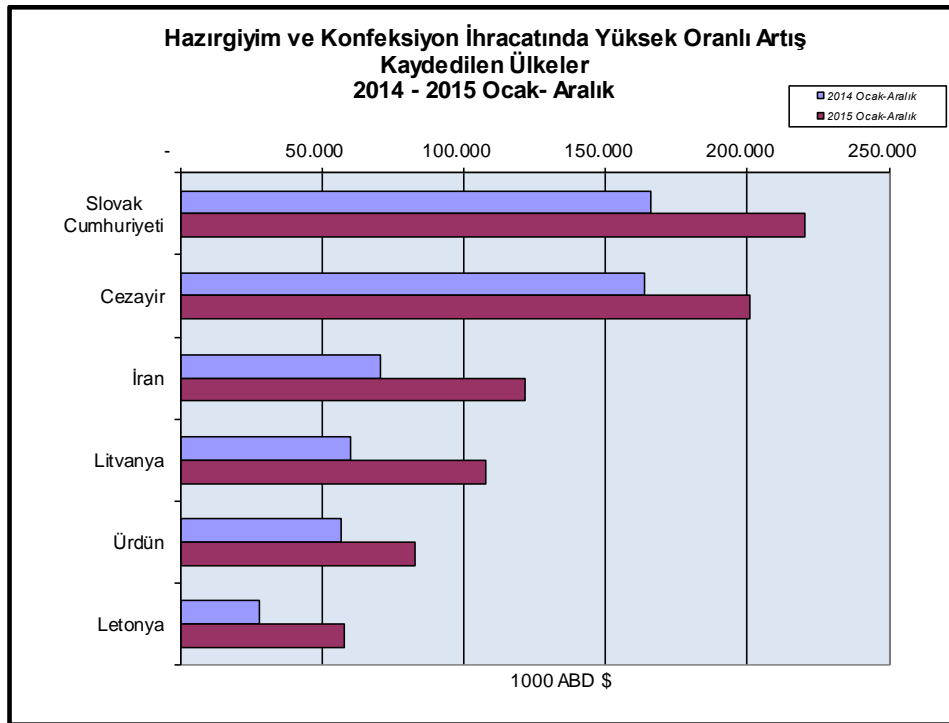
Türkiye'nin hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının %72,4 ile hemen hemen dörtte üçüne yakın bir bölümü, 28 AB ülkesine yapılmaktadır. Ancak hazır giyim ve konfeksiyon sektörünün yıllardır sürdürdüğü pazar çeşitlendirme çalışmaları sonucunda Cezayir, İran, Ürdün gibi alternatif pazarlarda da yüksek oranlı ihracat artışları elde edilebilmektedir. Bu çerçevede, 2015 yılında 2014 yılına kıyasla ihracatın yüksek oranlı arttığı ve dolar bazında ihracat değerinin de yüksek olduğu ülkeler, aşağıdaki şekilde listelenmiştir.

Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatında Yüksek Oranlı Artış Kaydedilen Ülkeler						
2014-2015 Ocak - Aralık						
Birim: 1000 \$						
Ülkeler	1 - 31 Aralık			1 Ocak - 31 Aralık		
	2014	2015	2014/15 Değişim %	2014	2015	2014/15 Değişim %
Slovak Cumhuriyeti	6.285	10.610	69	166.073	220.412	33
Cezayir	14.150	13.910	- 2	163.828	200.894	23
İran	8.359	13.880	66	70.740	121.257	71
Litvanya	2.804	613	- 78	59.905	107.532	80
Ürdün	5.471	7.195	32	56.778	82.931	46
Letonya	456	3.492	666	28.062	57.727	106

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

2015 yılında AB ülkesi Slovak Cumhuriyeti, %33 ihracat artışı ve 220,4 milyon dolar ihracat değeri ile hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında yüksek oranda artış kaydedilen ülke konumuna gelmiştir. Cezayir %23 artış ve 200,9 milyon dolar ihracat değeri ile ikinci ve İran %71'lik artış ve 121,3 milyon dolarlık ihracat değeri ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Bu üç ülkeyi %80 oranında artış ve 107,5 milyon dolarlık ihracat değeriyle Litvanya, %46 oranında artış ve 82,9 milyon dolarlık ihracat ile Ürdün ve %106 'lık artışla 57,7 milyon dolarla Letonya izlemektedir.



#### III.4 AB Ülkeleri'ne İhracatta Düşüş Var %12,4

2015 yılında Türkiye'den 28 AB ülkesine 12,4 milyar dolar değerinde hazır giyim ve konfeksiyon mamulü ihraç edilmiştir. Bu rakam ile 28 AB ülkesinin Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatından aldığı pay, %72,4 olmuştur. Bu pay 2014 yılındaki paydan (%74,8) 2,4 puan daha düşüktür. AB ülkelerine ihracat 2015 yılında %12,4 oranında azalmıştır. Bu düşüş, %9,4 'lük sektörel ihracat düşüşünden daha yüksektir. AB ülkelerine ihracatın sektörel ihracattan daha yüksek oranlı azalması AB ülke grubunun Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatındaki payının azalmasına yol açmıştır.

**AB Ülkelerine Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracatı**  
**2014 - 2015 Ocak - Aralık**

Birim: 1000 \$

	2014 Ocak - Aralık 1000 \$	Toplam Konf.'da Pay %	2015 Ocak - Aralık 1000 \$	Toplam Konf.'da Pay %	2014 / 15 Değişim %
Almanya	3.909.979	20,9	3.189.860	18,8	-18,4
İngiltere	2.485.138	13,3	2.206.244	13,0	-11,2
İspanya	1.631.521	8,7	1.671.182	9,8	2,4
Fransa	1.124.995	6,0	879.446	5,2	-21,8
Hollanda	955.622	5,1	810.664	4,8	-15,2
İtalya	698.666	3,7	598.920	3,5	-14,28
Romanya	501.247	2,7	508.647	3,0	1,5
Polonya	444.637	2,4	458.512	2,7	3,1
Danimarka	505.596	2,7	404.049	2,4	-20,1
Belçika	404.081	2,2	312.275	1,8	-22,7
İsveç	293.455	1,6	221.995	1,3	-24,4
Slovak Cumhuriyeti	166.073	0,9	220.412	1,3	32,7
Avusturya	135.385	0,7	119.386	0,7	-11,8
Litvanya	62.709	0,3	107.532	0,6	71,5
Yunanistan	115.660	0,6	95.087	0,6	-17,79
Çek Cumhuriyeti	104.018	0,6	89.579	0,5	-13,9
Bulgaristan	80.867	0,4	76.400	0,5	-5,5
Estonya	98.210	0,5	60.936	0,4	-38,0
Letonya	28.062	0,1	57.727	0,3	105,7
Finlandiya	85.759	0,5	50.115	0,3	-41,6
İrlanda	58.045	0,3	43.775	0,3	-24,6
Macaristan	38.528	0,2	34.633	0,2	-10,1
Hırvatistan	34.739	0,2	33.123	0,2	-4,7
Slovenya	27.628	0,1	14.466	0,1	-47,6
Portekiz	11.184	0,1	12.329	0,1	10,2
Malta	4.117	0,0	3.853	0,0	-6,4
Lüksemburg	2.827	0,0	2.153	0,0	-23,8
Diğer Ülkeler	7	0,0	0	0,0	-97,6
<b>AB (28) Toplamı</b>	<b>14.008.754</b>	<b>74,8</b>	<b>12.283.303</b>	<b>72,4</b>	<b>-12,3</b>
Türkiye Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracatı	18.729.283	100	16.969.575	100	-9,4

Kaynak: e-Birlik Sistemi / Ocak 2016

Almanya ve İngiltere'ye yapılan ihracatta %18,4 ve %11,2 oranlarında düşüşler olmuş, üçüncü büyük pazar İspanya'ya ihracat ise 2014 yılına kıyasla %2,4 oranında artmıştır. Romanya'ya %1,5 ve Polonya'ya %3,1 oranlarında ihracat artışı olmuştur. İlk on ülke arasında İspanya, Romanya ve Polonya ihracat artışı gözlenen ülkelerdir. Öte yandan, Fransa'ya yapılan ihracatta %21,8'lik düşüş dikkat çekmektedir.

İlk on ülke haricinde Slovak Cumhuriyeti'ne %32,7, Litvanya'ya %71,5, Letonya'ya %105,7 ve Portekiz'e %10,2 oranlarında ihracat artışları gözlenmiştir. Diğer AB ülkelerinde %47,6'ya varan ihracat düşüşleri sözkonusudur.

### III.5. Ortadoğu Ülkeleri'ne İhracat %8,5 Arttı

Irak, Suudi Arabistan, İsrail, Birleşik Arap Emirlikleri, İran gibi ülkelerin yer aldığı Ortadoğu ülke grubuna Türkiye'den yapılan hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı, 2015 yılında 2014 yılına kıyasla %8,5 oranında artarak 1,7 milyar dolardan 1,8 milyar dolara yükselmiştir. Bu artışla ülke grubunun Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatından aldığı pay da %9'dan %10,8'e çıkmıştır.

2014 yılında Türkiye'den Ortadoğu ülkelere hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının %21,1 oranında arttığı, 2015 Ocak-Haziran döneminde artış oranının %9,9 olduğu ve 2015 yıl sonu itibarıyla artış oranının %8,5 olduğu dikkate alındığında, 2015 yılında Ortadoğu ülkelere ihracat artışının ivme kaybederek devam ettiği söylenebilir.

Ortadoğu ülkeleri içerisinde Türkiye'nin en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yaptığı ülkeler sırasıyla Irak, Suudi Arabistan, İsrail ve Birleşik Arap Emirlikleri'dir. 2015 yılında Irak'a ihracat %11,3 oranında artarak 749,6 milyon dolara yükselirken, Suudi Arabistan'a ihracat %0,3 oranında artarak 289,5 milyon dolara yükselmiştir. Üçüncü en fazla ihracat yapılan ülke İsrail'e ihracatta %11,4'lik bir artış görülmektedir. İsrail'e 253,5 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. Dördüncü büyük Ortadoğu pazarı Birleşik Arap Emirlikleri'ne ihracat %2,5 oranında artışla 149,8 milyondan 153,5 milyon dolara yükselmiştir. Bu değişimlerle, Irak'ın Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında payı %3,6'dan %4,4'e, İsrail'in payı %1,2'den %1,5'e yükselmiş, Suudi Arabistan'ın payı %1,5'ten %1,7'ye ve Birleşik Arap Emirlikleri'nin payı %0,8'den %0,9'a çıkmıştır.

<b>Ortadoğu Ülkelerine Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracatı</b>					
<b>2014 - 2015 Ocak - Aralık</b>					
<i>Birim: 1000 \$</i>					
	2014 Ocak - Aralık 1000 \$	Toplam Konf.'da Pay %	2015 Ocak - Aralık 1000 \$	Toplam Konf.'da Pay %	2014 / 15 Değişim %
Irak	673.700	3,6	749.563	4,4	11,3
Suudi Arabistan	288.746	1,5	289.498	1,7	0,3
İsrail	227.548	1,2	253.512	1,5	11,4
Birleşik Arap Emirlikleri	149.792	0,8	153.543	0,9	2,5
İran	70.740	0,4	121.257	0,7	71,4
Ürdün	56.778	0,3	82.931	0,5	46,1
Lübnan	66.855	0,4	62.271	0,4	-6,9
Suriye	90.427	0,5	50.877	0,3	-43,7
Kuveyt	36.820	0,2	36.291	0,2	-1,4
Katar	16.217	0,1	23.275	0,1	43,5
<b>Ortadoğu Ülkeleri Toplamı</b>	<b>1.694.924</b>	<b>9,0</b>	<b>1.838.439</b>	<b>10,8</b>	<b>8,5</b>
Türkiye Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracatı	18.729.283	100	16.969.575	100	-9,4

Kaynak: e-Birlik Sistemi / Ocak 2016

Ortadoğu ülke grubunda, en yüksek oranlı ihracat artışı %71,4 ile İran için söz konusu olmuş, bu ülkeye ihracat 70,7 milyon dolardan 121,3 milyon dolara yükselmiştir.

Dünyanın en önemli petrol ihracatçılarından olan Ortadoğu ülkesi Suudi Arabistan'dan petrol fiyatlarının düşük seyretmesinin etkileri devam ederken, İran ile Türkiye arasında 1 Ocak 2015 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren tercihli ticaret anlaşmasının Türkiye'den bu ülkeye yapılan hazır giyim ve konfeksiyon ihracatını olumlu etkilemesi beklenmektedir. Diğer yandan, Suriye'de dört yıldır devam eden iç savaşın ülke ekonomisine verdiği zarar ile Irak'ta devam eden iç çatışmalar ve istikrarsızlık ise, Ortadoğu pazarının karmaşık yapısının devam etmesine yol açmaktadır. Bununla beraber, Ortadoğu ülke grubu, 2015 yılında hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında en yüksek oranlı artış kaydedilen ülke grubu olmuştur.

### III.6. Eski Doğu Bloku Ülkeleri'ne İhracatta %17,6'lık Kayıp Var

Ukrayna, Rusya Federasyonu, Bosna Hersek, Gürcistan, Kosova, Sırbistan gibi ülkelerin yer aldığı eski Doğu Bloku ülke grubuna 2015 yılında 756,5 milyon dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmıştır. Bu ülke grubuna yapılan ihracat 2015 yılında %17,6 oranında azalmıştır. Eski Doğu Bloku ülkeleri 2015 yılında hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının en yüksek oranlı azaldığı ülke grubu olmuştur. Bu azalış neticesinde ülke grubunun Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında payı 2014 yılında %4,9 iken, 2015 yılında ise %4,5 düzeyine gerilemiştir.

Ülke grubunda en fazla ihracat yapılan ülkeler Ukrayna, Rusya Federasyonu, Bosna-Hersek ve Gürcistan olarak sıralanmaktadır.

Bu ülke grubunda 2014 yılında en çok ihracat yapılan ülke olan Rusya Federasyonu 2015 yılında bu ünvanı Ukrayna'ya kaptırmıştır. Grubun en fazla ihracat yapılan ülkesi Ukrayna'ya Türkiye'den 2015 yılında 290,9 milyon dolar değerinde hazır giyim ve konfeksiyon mamulü ihraç edilmiş, ihracat bir önceki yıla kıyasla %7,3 oranında azalmıştır.

Rusya Federasyonu'na hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı, 2015 yılında 2014 yılına kıyasla %41,9 oranında azalarak 351,3 milyon dolardan 204,1 milyon dolara gerilemiştir. Rusya Federasyonu'nun Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatından aldığı pay %1,2'ye düşmüştür.

Üçüncü büyük pazar Bosna-Hersek'e ihracat 2015 yılında 51,6 milyon dolara gerilemiştir. Dördüncü büyük pazar Gürcistan'a %13,1'lik artışla 51 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır.

Ülke grubunda en yüksek oranlı artış %43,4 ile Beyaz Rusya'ya ihracatta görülürken, en yüksek oranlı düşüş %41,9 ile Rusya Federasyonu'na ihracatta olmuştur.

<b>Eski Doğu Bloku Ülkelerine Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı</b>					
<b>2014 - 2015 Ocak - Aralık</b>					
<i>Birim: 1000 \$</i>					
	2014 Ocak - Aralık 1000 \$	Toplam Konf.'da Pay %	2015 Ocak - Aralık 1000 \$	Toplam Konf.'da Pay %	2014 / 15 Değişim %
Ukrayna	313.703	1,7	290.929	1,7	-7,3
Rusya Federasyonu	351.251	1,9	204.061	1,2	-41,9
Bosna-Hersek	54.923	0,3	51.585	0,3	-6,1
Gürcistan	45.092	0,2	50.984	0,3	13,1
Kosova	41.936	0,2	38.725	0,2	-7,7
Sırbistan	34.003	0,2	34.710	0,2	2,1
Arnavutluk	28.227	0,2	28.636	0,2	1,4
Makedonya	21.389	0,1	24.924	0,1	16,5
Beyaz Rusya	11.695	0,1	16.772	0,1	43,4
<b>Eski Doğu Bloku Ülkeleri Toplamı</b>	<b>917.911</b>	<b>4,9</b>	<b>756.458</b>	<b>4,5</b>	<b>-17,6</b>
Türkiye Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı	18.729.283	100	16.969.575	100	-9,4

*Kaynak: e-Birlik Sistemi / Ocak 2016*

### III.7. Afrika Ülkeleri'ne İhracat Artışı %6,1

Türkiye'den Afrika ülkelerine 2015 yılında 719 milyon dolar değerinde hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmıştır. İhracat 2014 yılına kıyasla %6,1 oranında artmıştır. Bu artışla ülke grubunun Türkiye toplam hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatında payı, %3,6'dan %4,2'ye yükselmiştir.

2015 yılında Türkiye'den en fazla hazırgiyim ve konfeksiyon ihraç edilen Afrika ülkeleri sırasıyla Cezayir, Libya ve Mısır olmuştur. Cezayir'e %22,6'lık artışla 2015 yılında 200,9 milyon dolar değerinde hazırgiyim ve konfeksiyon mamulü ihraç edilmiş, Libya'ya ise %15,7 artışla 166,1 milyon dolar değerinde ihracat gerçekleştirilmiştir. Cezayir'in Türkiye toplam hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatından aldığı pay %1,2 ve Libya'nın payı %1'dir.

Afrika ülke grubunda en fazla ihracat yapılan ilk dokuz ülke içerisinde yedi ülkeye hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatı %6,9 ile %29 arasında değişen oranlarda artarken, sadece iki ülkeye (Tunus ve Nijerya'ya) ihracat sırasıyla %40,2 ve %33,9 oranlarında azalmıştır. Oransal olarak ihracatın en fazla arttığı ülke %29 artışla Sudan olmuştur.



Mısır'a ihracatın 2015 yılında 2014 yılına kıyasla %14,7 oranında artması, Fas'a ihracatın %6,9 artışla 46,9 milyon dolara ve Sudan'a ihracatın %29 oranında artışla 22 milyon dolara yükselmesi bu ülke grubunda gözlenen olumlu gelişmelerdir. Mısır'ın Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında payı %0,9, Fas'ın %0,3 ve Sudan'ın %0,1 düzeyindedir.

<b>Afrika Ülkelerine Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracatı</b>					
<b>2014 - 2015 Ocak - Aralık</b>					
<i>Birim: 1000 \$</i>					
	2014 Ocak - Aralık 1000 \$	Toplam Konf.'da Pay %	2015 Ocak - Aralık 1000 \$	Toplam Konf.'da Pay %	2014 / 15 Değişim %
Cezayir	163.828	0,9	200.894	1,2	22,6
Libya	143.556	0,8	166.057	1,0	15,7
Mısır	128.152	0,7	147.026	0,9	14,7
Tunus	99.272	0,5	59.380	0,3	-40,2
Fas	43.819	0,2	46.851	0,3	6,9
Sudan	17.073	0,1	22.029	0,1	29,0
Nijerya	24.754	0,1	16.359	0,1	-33,9
G. Afrika Cumhuriyeti	12.711	0,1	15.271	0,1	20,1
Etiyopya	7.262	0,0	8.616	0,1	18,6
<b>Afrika Ülkeleri Toplamı</b>	<b>677.714</b>	<b>3,6</b>	<b>718.941</b>	<b>4,2</b>	<b>6,1</b>
Türkiye Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracatı	18.729.283	100	16.969.575	100	-9,4

Kaynak: e-Birlik Sistemi / Ocak 2016

### III.8. Amerika Ülkelerine İhracatta %4,6 Artış Var

2015 yılında ABD, Kanada, Meksika, Şili, Brezilya, Panama, Kolombiya gibi ülkelerin gruplandırıldığı Amerika ülke grubuna Türkiye'den yapılan hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı, %4,6 oranında artarak 562,6 milyon dolardan 588,5 milyon dolara yükselmiştir.

Grubun en fazla ihracat yapılan ülkesi ABD'dir. 2015 yılında ABD'ye %6,7 artışla 495,2 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır. ABD'nin Türkiye hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında payı %2,92'dir. Grubun ikinci en fazla ihracat yapılan ülkesi Kanada'ya ise 2015 yılında %10,5 oranında düşüşle 54,8 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır.

ABD ve Kanada'nın ardından üçüncü büyük pazar olan Meksika'ya ihracat %36,7, dördüncü sıradaki Şili'ye %1,9, beşinci sıradaki Panama'ya %7,6 oranında artmış, Brezilya'ya %42,9 oranında azalmıştır. Kolombiya'ya ihracatta %6,2 artış olmuştur. Peru'ya ihracattaki %50'lik artış –dolar değeri yüksek olmamakla birlikte- dikkat çekicidir.



<b>Amerika Ülkelerine Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı</b>					
<b>2014 - 2015 Ocak - Aralık</b>					
<i>Birim: 1000 \$</i>					
	2014 Ocak - Aralık 1000 \$	Toplam Konf.'da Pay %	2015 Ocak - Aralık 1000 \$	Toplam Konf.'da Pay %	2014 / 15 Değişim %
ABD	464.187	2,48	495.155	2,92	6,7
Kanada	61.151	0,33	54.760	0,32	-10,5
Meksika	9.416	0,05	12.869	0,08	36,7
Şili	6.716	0,04	6.846	0,04	1,9
Panama	3.804	0,02	4.082	0,02	7,3
Brezilya	6.693	0,04	3.824	0,02	-42,9
Kolombiya	2.469	0,01	2.622	0,02	6,2
Peru	1.592	0,01	2.387	0,01	50,0
<b>Amerika Ülkeleri Toplamı</b>	<b>562.554</b>	<b>3,0</b>	<b>588.452</b>	<b>3,5</b>	<b>4,6</b>
Türkiye Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı	18.729.283	100	16.969.575	100	-9,4

Kaynak: e-Birlik Sistemi / Ocak 2016

ABD Tekstil ve Konfeksiyon Ofisi (Otexa) verilerine göre, 2015 yılının Ocak-Kasım döneminde ABD tarafından toplam 79 milyar dolar değerinde hazırgiyim ithalatı yapılmıştır. 2014 yılının Ocak-Kasım dönemine kıyasla ithalatta %4,09'luk artış olmuştur. Çin Halk Cumhuriyeti, ABD'nin en fazla ithalat yaptığı ülke olarak yerini korumuştur. Sırasıyla Vietnam, Bangladeş, Endonezya, Hindistan ve Meksika ABD'nin diğer büyük hazırgiyim ve konfeksiyon tedarikçileridir.

Çin Halk Cumhuriyeti'nden ABD'ye 2015 Ocak-Kasım döneminde 28,4 milyar dolar değerinde hazırgiyim ve konfeksiyon mamulü ithal edilmiş, ithalat 2014'ün eş dönemine kıyasla %2,34 oranında artmıştır. ABD'nin ikinci büyük hazırgiyim ve konfeksiyon tedarikçisi Vietnam'dan ithalat %14,05 artışla 9,8 milyar dolara yükselirken, üçüncü büyük tedarikçi Bangladeş'ten ithalat %11,41 oranında artarak 5 milyar dolara ulaşmıştır.

ABD'nin diğer önemli tedarikçilerinden Endonezya'dan ithalatı %1,54 artışla 4,6 milyar dolara yükselmiş, Hindistan'dan hazırgiyim ve konfeksiyon ithalatı ise %7,74 oranında artarak 3,4 milyar dolar olmuştur. Diğer bir önemli tedarikçi Meksika'dan ithalat 2015 Ocak-Kasım döneminde %3,94 azalarak 3,3 milyar dolara gerilemiştir. Bu ilk altı ülkeyi takiben Honduras'tan ithalat %4,4 artışla 2,5 milyar dolara yükselirken, Kamboçya'dan ithalat %10,36 düşüşle 2,3 milyar dolara gerilemiştir. Diğer önde gelen tedarikçilerden Sri Lanka'dan ithalat 2015 yılının ilk onbir ayında %16,19 oranında artışla 1,9 milyar dolara yükselirken, El Salvador'dan ithalat 2014 yılının Ocak-Kasım dönemine kıyasla %3,22 oranında artarak 1,8 milyar dolara yükselmiştir.

2015 Ocak- Kasım döneminde ABD'nin Türkiye'den hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı %11,62 oranında artarak 376,9 milyon dolardan 420,7 milyon dolara yükselmiştir.

Aynı dönemde ABD'nin Kolombiya'dan hazır giyim ithalatı %13,99 gibi bir oranda artarken, Madagaskar'dan ithalattaki %155,49'luk, Burma'dan ithalattaki %168,61'lik ve Gana'dan ithalattaki %165,48'lik oldukça yüksek oranlı artışlar dikkat çekicidir.

### III.9. Türk Cumhuriyetleri'ne İhracatta İbre (-)'ye Döndü: %6,5 Düşüş

Kırgızistan, Kazakistan, Azerbaycan, Türkmenistan, Tacikistan, Özbekistan gibi Türk Cumhuriyetleri'nin yer aldığı ülke grubuna, 2015 yılında Türkiye'den 303,9 milyon dolar değerinde hazır giyim ve konfeksiyon mamulü ihraç edilmiştir. İhracat 2014 yılına kıyasla %6,5 oranında azalmıştır. 2014 yılında Türkiye Cumhuriyetleri'ne hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının %6,1 oranında arttığı, 2015 yılının ilk altı ayında %8,3 oranında arttığı ancak 2015 yıl sonu itibarıyla %6,5 oranında azaldığı dikkate alındığında, 2015 yılında bu ülke grubuna ihracatta ibrenin (-)'ye döndüğü görülmektedir.

2015 yılında Türkiye'den en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihraç edilen Türk Cumhuriyeti Kazakistan'dır. Kazakistan'a Türkiye'den %15,1 artışla 97,3 milyon dolar değerinde ihracat yapılmıştır. Kazakistan'ın Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı içinde payı, %0,6'dır.

Grubun ikinci en fazla ihracat yapılan ülkesi Kırgızistan'a 2015 yılında %18,2 oranında düşüşle 82,5 milyon dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmıştır.

<b>Türk Cumhuriyetlerine Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracatı</b>					
<b>2014 - 2015 Ocak - Aralık</b>					
<i>Birim: 1000 \$</i>					
	2014 Ocak - Aralık 1000 \$	Toplam Konf.'da Pay %	2015 Ocak - Aralık 1000 \$	Toplam Konf.'da Pay %	2014 / 15 Değişim %
Kazakistan	84.554	0,5	97.284	0,6	15,1
Kırgızistan	100.873	0,5	82.490	0,5	-18,2
Azerbaycan	55.515	0,3	57.765	0,3	4,1
Türkmenistan	38.518	0,2	37.871	0,2	-1,7
Tacikistan	26.421	0,1	16.201	0,1	-38,7
Özbekistan	19.010	0,1	12.249	0,1	-35,6
<b>Türk Cumhuriyetleri Toplamı</b>	<b>324.891</b>	<b>1,7</b>	<b>303.859</b>	<b>1,8</b>	<b>-6,5</b>
Türkiye Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracatı	18.729.283	100	16.969.575	100	-9,4

Kaynak: e-Birlik Sistemi / Ocak 2016

Sırasıyla %4,1 artışla 57,8 milyon dolarlık ihracat yapılan Azerbaycan, %1,7 azalışla 37,9 milyon dolar ihracat yapılan Türkmenistan, %38,7 düşüşle 16,2 milyon dolarlık ihracat yapılan Tacikistan, %35,6 düşüşle 12,2 milyon dolarlık ihracat yapılan Özbekistan, diğer önemli pazarlardandır. Ancak Tacikistan ve Özbekistan pazarlarında ciddi oranlı kayıplar verildiği görülmektedir.

2014 yılında tabloda 2. Sırada yer alan Kazakistan bu yıl ilk sıraya yerleşmiştir. Ülke bazında %15,1 düzeyindeki ihracat artışında bu ülkede düzenlenen fuarlara katılımın olumlu etki ettiği söylenebilir.

### III.10. Diğer Avrupa Ülkeleri'ne İhracat Düşüşü Yüksek Oranlı: %17,5

İsviçre, Norveç ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti gibi ülkelerin gruplandırıldığı Diğer Avrupa ülke grubuna 2015 yılında Türkiye'den 208,3 milyon dolar değerinde hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmıştır. 2015 yılında bu ülke grubuna ihracat 2014 yılına kıyasla %17,5 oranında azalmıştır. Ülke grubunun Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında payı %1,2'dir.

<b>Diğer Avrupa Ülkelerine Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracatı</b>					
<b>2014 - 2015 Ocak - Aralık</b>					
<i>Birim: 1000 \$</i>	2014 Ocak - Aralık 1000 \$	Toplam Konf.'da Pay %	2015 Ocak - Aralık 1000 \$	Toplam Konf.'da Pay %	2014 / 15 Değişim %
İsviçre	137.275	0,7	114.698	0,7	-16,4
Norveç	81.026	0,4	65.196	0,4	-19,5
KKTC	33.154	0,2	27.535	0,2	-16,9
<b>Diğer Avrupa Ülkeleri Toplamı</b>	<b>252.523</b>	<b>1,3</b>	<b>208.320</b>	<b>1,2</b>	<b>-17,5</b>
Türkiye Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracatı	18.729.283	100	16.969.575	100	-9,4

Kaynak: e-Birlik Sistemi / Ocak 2016

Diğer Avrupa ülke grubunun en fazla ihracat yapılan ülkeleri İsviçre, Norveç ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'dir. Bu ülkelerden İsviçre'ye %16,4 düşüşle 114,7 milyon dolar değerinde ihracat yapılırken, Norveç'e %19,5 düşüşle 65,2 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne ihracat ise 2014 yılına kıyasla %16,9 oranında azalarak 27,5 milyon dolar olmuştur.

### III.11. Asya ve Okyanusya Ülkelerine İhracat %3,8 Azaldı

Asya ve Okyanusya ülke grubuna 2015 yılında 2014 yılına kıyasla %3,8 oranında düşüşle, 204,7 milyon dolar değerinde hazır giyim ve konfeksiyon

mamulü ihraç edilmiştir. Bu ülke grubuna yapılan ihracatta diğer birçok ülke gruplarında olduğu gibi düşüş gözlenmektedir.

Ülke grubunun en fazla ihracat yapılan ülkeleri Çin Halk Cumhuriyeti, Avustralya, Hong Kong, Japonya, ve Singapur olarak sıralanmaktadır. 2015 yılında Çin Halk Cumhuriyeti'ne %3,6 düşüşle 51 milyon dolarlık ihracat yapılırken, Avustralya'ya %7,1 artışla 37,6 milyon dolarlık, Hong Kong'a %19,9 düşüşle 22,9 milyon dolarlık, Japonya'ya %17,4 düşüşle 21,4 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. Singapur'a ihracat %9 oranında artmıştır. G.Kore'ye ihracatta %4,5'luk daralma olmuş, Malezya'ya yapılan ihracat dolar bazında değişmeksizin kalmıştır. Singapur ve Avustralya bu ülke grubunda dikkat çekmektedir.

<b>Asya ve Okyanusya Ülkelerine Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı</b>					
<b>2014 - 2015 Ocak - Aralık</b>					
<i>Birim: 1000 \$</i>					
	2014 Ocak - Aralık 1000 \$	Toplam Konf.'da Pay %	2015 Ocak - Aralık 1000 \$	Toplam Konf.'da Pay %	2014 / 15 Değişim %
Çin Halk Cumhuriyeti	52.905	0,3	50.995	0,3	-3,6
Avustralya	35.083	0,2	37.589	0,2	7,1
Hong Kong	28.635	0,2	22.932	0,1	-19,9
Japonya	25.974	0,1	21.442	0,1	-17,4
Singapur	11.810	0,1	12.878	0,1	9,0
G. Kore Cumhuriyeti	13.433	0,1	12.822	0,1	-4,5
Malezya	8.971	0,0	8.970	0,1	0,0
<b>Asya ve Okyanusya Ülkeleri Toplamı</b>	<b>212.777</b>	<b>1,1</b>	<b>204.703</b>	<b>1,2</b>	<b>-3,8</b>
Türkiye Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı	18.729.283	100	16.969.575	100	-9,4

Kaynak: e-Birlik Sistemi / Ocak 2016

### III.12. Serbest Bölgelere İhracatta Düşüş Sürüyor

2014 yılında 76,5 milyon dolar değerinde hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatı yapılan Serbest Bölgelere, 2015 yılında yapılan ihracat %12,4 oranında azalarak 67 milyon dolara düşmüştür. Bu düşüşle, serbest bölgelerin Türkiye toplam hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatındaki payı %0,39 olarak hesaplanmıştır.

En fazla ihracat yapılan serbest bölge, Avrupa Serbest Bölge'dir. 2015 yılında Avrupa Serbest Bölge'ye 26,8 milyon dolarlık hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmıştır. Trakya Serbest Bölge'ye %27,5 düşüşle 21,5 milyon dolarlık hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatı yapılırken, AHL Serbest Bölge'ye %3,2 düşüşle 4,4 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir.

2014 yılında ikinci sırada olan Avrupa Serbest Bölge bu yıl en fazla ihracat yapılan serbest bölge konumuna geçmiştir. Adana Yumurtalık Serbest Bölge'ye yapılan ihracatta ise %277,4 düzeyinde rekor artış gerçekleşmiştir.

<b>Serbest Bölgelere Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı</b>					
<b>2014 - 2015 Ocak - Aralık</b>					
<i>Birim: 1000 \$</i>					
	2014 Ocak - Aralık 1000 \$	Toplam Konf.'da Pay %	2015 Ocak - Aralık 1000 \$	Toplam Konf.'da Pay %	2014 / 15 Değişim %
Avrupa Serbest Bölge	29.029	0,15	26.767	0,16	-7,8
Trakya Serbest Bölge	29.666	0,16	21.516	0,13	-27,5
Ahl Serbest Bölge	4.578	0,02	4.432	0,03	-3,2
Adana Yumurt.Ser.Bölge	956	0,01	3.610	0,02	277,4
Mersin Serbest Bölge	3.730	0,02	3.044	0,02	-18,4
Bursa Serbest Bölge	1.539	0,01	2.266	0,01	47,2
Ege Serbest Bölge	3.400	0,02	1.968	0,01	-42,1
<b>Serbest Bölgeler Toplamı</b>	<b>76.533</b>	<b>0,41</b>	<b>67.029</b>	<b>0,39</b>	<b>-12,4</b>
Türkiye Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı	18.729.283	100	16.969.575	100	-9,4

*Kaynak: e-Birlik Sistemi / Ocak 2016*

Hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatı yapılan diğer serbest bölgeler, %18,4 düşüşle 3 milyon dolarlık ihracat yapılan Mersin Serbest Bölge, %47,2 artışla 2,3 milyon dolarlık ihracat yapılan Bursa Serbest Bölge ve %42,1 düşüşle 2 milyon dolarlık ihracat yapılan Ege Serbest Bölge olarak sıralanmaktadır.

## IV. ÜRÜN GRUPLARI BAZINDA HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON İHRACATI

Örme konfeksiyon mamulleri, dokuma konfeksiyon mamulleri ve diğer hazır eşyalar hazır giyim ve konfeksiyon sektörünün en temel ürün gruplarıdır. Bu üç temel ürün grubunun Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatındaki payları ve dolayısıyla ağırlıkları, sektörel ihracat performansını değerlendirirken dikkate alınması gereken faktörlerdendir.

Örme konfeksiyon mamulleri Türkiye'nin hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında ağırlıklı ürün grubu olarak yıllardır iddiasını sürdürmektedir. 2015 yılında örme konfeksiyon mamullerinin toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatındaki payı %53,4, dokuma konfeksiyon mamullerinin payı %35,3 ve hazır eşyaların payı %11,3 olmuştur.

2015 yılında hazır giyim ve konfeksiyonun üç temel ürün grubunda da ihracat kayıpları olmuştur. Yıllık olarak %11 oranında düşüşle 9 milyar dolar değerinde örme konfeksiyon mamulü ihraç edilirken, dokuma konfeksiyon mamulleri ihracatı %5 oranında azalarak 5,9 milyar dolara gerilemiş, hazır eşya ihracatı ise %14,7 düşüşle 1,9 milyar dolar olmuştur. 2015 yılının ilk yarısında bu üç ürün grubunda düşüşlerin sırasıyla %15,1, %8,6 ve %18,9 olduğu dikkate alındığında, her üç ürün grubunda da yılın ikinci yarısında ihracat düşüşlerinin az da olsa ivme kaybederek devam ettiği söylenebilir.

Öte yandan, örme konfeksiyon mamullerindeki ihracat düşüşü (-%11) ve ev tekstili mamullerinin de yer aldığı hazır eşya ürün grubunda ihracat düşüşü (-%14,7), %9,4'lük sektörel ihracat düşüşlerinden yüksek oranlı, dokuma konfeksiyon mamullerindeki ihracat düşüşü (-%5) ise sektörel ihracat düşüşünden oransal olarak daha düşük oranlı olmuştur.

Temel ürün grupları itibarıyla hazır giyim ve konfeksiyon ihracatına ilişkin veriler, aşağıdaki tablodan izlenebilir.

Temel Ürün Grupları İtibarıyla Türkiye'nin Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatı 2014 - 2015 Ocak - Aralık				
Birim ABD \$				
Fasıl	Ürün Grubu	2014 Ocak - Aralık	2015 Ocak - Aralık	2014 / 15 Değişim %
61	Örme Giyim Eşyası ve Aksesuarları	10.068.935.151	8.959.173.276	- 11,0
62	Örülmemiş Giyim Eşyası ve Aksesuarları	6.242.977.374	5.927.780.181	- 5,0
63	Mensucattan Mamul Diğer Hazır Eşya	2.226.851.396	1.898.542.679	- 14,7

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

## IV.1 Örme Konfeksiyon İhracatı %11 Azaldı

2015 yılında örme konfeksiyon mamullerinin ihracatı 2014 yılına kıyasla %11 oranında azalarak 9 milyar dolara gerilemiştir.

Türkiye'den en fazla örme konfeksiyon ihracatı yapılan ülkeler %20,9 azalma ile 1,9 milyar dolarlık ihracat yapılan Almanya, %11,2 düşüşle 1,5 milyar dolarlık ihracat yapılan İngiltere, %1,5 düşüşle 758,3 milyon dolarlık ihracat yapılan İspanya, %23,5 düşüşle 465 milyon dolarlık ihracat yapılan Fransa ve %9'luk artışla 441,3 milyon dolarlık ihracat yapılan Irak olarak sıralanmaktadır. Türkiye'nin örme konfeksiyon ihracatının %21,2'si Almanya'ya, %16,4'ü İngiltere'ye, %8,5'i İspanya'ya, %5,2'si Fransa'ya ve %4,9'u Irak'a yapılmaktadır.

En fazla örme konfeksiyon mamulü ihraç edilen ülkeler, dönemsel değişimler ve paylar aşağıdaki tablodan görülebilir.

En Fazla Örme Konfeksiyon İhraç Edilen Ülkeler				
2014 - 2015 Ocak - Aralık				
Birim: ABD \$				
Ülkeler	2014 Ocak - Aralık	2015 Ocak - Aralık	Değişim %	Pay %
Almanya	2.400.774.348	1.898.209.239	-20,9	21,2
İngiltere	1.650.916.157	1.466.079.737	-11,2	16,4
İspanya	770.190.393	758.255.927	-1,5	8,5
Fransa	607.781.593	464.982.807	-23,5	5,2
Irak	404.761.517	441.273.259	9,0	4,9
Hollanda	454.609.061	395.173.771	-13,1	4,4
İtalya	374.346.217	324.950.791	-13,2	3,6
Polonya	255.647.117	258.847.720	1,3	2,9
Romanya	265.809.822	256.036.766	-3,7	2,9
Danimarka	293.471.404	217.788.170	-25,8	2,4
Belçika	247.973.226	206.724.273	-16,6	2,3
Ukrayna	185.099.282	167.797.072	-9,3	1,9
ABD	122.847.098	149.006.865	21,3	1,7
Slovak Cumhuriyeti	99.006.207	146.029.954	47,5	1,6
İsveç	185.272.671	135.930.295	-26,6	1,5
Suudi Arabistan	109.432.243	111.608.677	2,0	1,2
Rusya Federasyonu	153.828.065	80.199.145	-47,9	0,9
Libya	65.017.083	75.611.058	16,3	0,8
Birleşik Arap Emirlikleri	64.308.657	67.896.416	5,6	0,8
İsrail	59.764.497	67.199.809	12,4	0,8
<b>İlk 20 Ülkenin Toplamı</b>	<b>8.770.856.658</b>	<b>7.689.601.752</b>	<b>-12,3</b>	
<b>Türkiye Toplam Örme Konfeksiyon İhracatı</b>	<b>10.068.935.151</b>	<b>8.959.173.276</b>	<b>-11,0</b>	<b>100,0</b>
<b>20 Ülkenin Payı %</b>	<b>87</b>	<b>86</b>		

Kaynak: eBirik Sistemi / Ocak 2016



En fazla örme konfeksiyon ihraç edilen ilk 20 ülkenin sekizine ihracat artarken, oniki ülkeye ihracat azalmıştır. İhracatın yüksek oranlı arttığı ülkeler %47,5 artışla 146 milyon dolarlık ihracat yapılan Slovak Cumhuriyeti, %21,3 artışla 149 milyon dolarlık ihracat yapılan ABD ve %16,3 artışla 75,6 milyon dolarlık ihracat yapılan Libya'dır. İsrail %12,4 oranında artış ve 67,2 milyon dolarlık ihracat ile 20. büyük pazar olurken, Irak, 2015 yılını %9 artışla 5. büyük pazar konumunda kapatmıştır.

Öte yandan, örme konfeksiyon ihracatında oransal olarak en fazla düşüş Rusya Federasyonu pazarında görülmüş, bu pazara yapılan örme konfeksiyon ihracatı 2014 yılına kıyasla 2015 yılında %47,9 oranında azalarak 153,8 milyondan 80,2 milyona gerilemiştir. İsveç %26,6 düşüşle 135,9 milyon dolarlık, Danimarka %25,8 düşüşle 217,8 milyon dolarlık, Fransa %23,5 düşüşle 465 milyon dolarlık örme konfeksiyon mamulü ihraç edilen ülkeler olmuşlardır.

2015 yılında örme konfeksiyon mamulleri ihracatına temel ürün grupları itibarıyla bakıldığında, en fazla ihraç edilen ürün olarak 61 09 GTİP başlıklı t-shirt, atlet ve benzeri giysiler görülmektedir. Ancak 2015 yılında 61 09 GTİP başlıklı t-shirt, atlet ve benzeri giysilerin ihracatı %16,4 oranında azalmış ve ihracat dolar bazında 3,6 milyar dolardan 3 milyara gerilemiştir.

%8,1 düşüş ve 1,6 milyar dolarlık ihracat rakamı ile 61 10 GTİP başlıklı örme kazak, hırka, yelek ve benzeri giysiler, %7 oranında düşüş ve 1,3 milyar dolarlık ihracat rakamı ile 61 04 GTİP başlıklı örme bayan takım, ceket, etek, pantolon, tulum, şort gibi giysiler ile %15,8 oranında düşüş ve 1 milyar dolarlık ihracat rakamı ile 61 15 GTİP başlıklı şoset ve külotlu çoraplar, diğer önde gelen ihraç ürünlerindedir.

Örme konfeksiyon mamullerinin onyediyi ürün grubundan onbirinde 2015 yılında 2014 yılına kıyasla %0,5 ile %16,4 arasında değişen oranlarda düşüşler, altı ürün grubunda ise %0,4 ile %36 arasında değişen oranlarda artışlar olmuştur.

2015 yılında ihracatı oransal olarak en fazla artan örme giysiler %36'lık artış oranı ile 898,7 bin dolarlık ihracat yapılan 61 13 GTİP başlıklı kaplanmış, lamine edilmiş örme mensucattan mamul giysiler, %15,9 artış ve 3,4 milyon dolar değer ile 61 16 GTİP başlıklı eldivenler ve %9,3'lük artışla 166,4 milyon dolar değer ile 61 07 GTİP başlıklı erkek örme külot, slip, pijama, robdöşambr, bornoz, vb giysilerdir.



Temel Ürün Grupları İtibariyle				
Örme Konfeksiyon İhracatı				
2014 - 2015 Ocak - Aralık				
Birim : ABD \$		2014	2015	2014 / 15
GTİP Başlığı	Kapsam	Ocak - Aralık	Ocak - Aralık	Değişim %
6109	T-Shirt, Atlet Ve Benzerleri	3.569.462.020	2.983.370.775	-16,4
6110	Kazak, Hırka, Yelek Ve Benzerleri	1.766.195.937	1.623.524.627	-8,1
6104	Kadın Ve Kız Çocuklar İçin Takım, Ceket, Elbise, Etek, Pantolon, Tulum, Şort	1.378.433.095	1.282.017.855	-7,0
6115	Şoset Ve Külötlü Çoraplar	1.227.410.370	1.033.016.119	-15,8
6106	Kadın Ve Kız Çocuklar İçin Bluz, Gömlek Ve Gömlek Bluzler	578.301.780	545.670.239	-5,6
6103	Erkek Ve Erkek Çocuklar İçin Takım,Ceket, Pantolon, Tulum Ve Şortlar	370.433.529	332.584.539	-10,2
6108	Kadın Ve Kız Çocuklar İçin Külot, Slip, Gecelik, Pijama, Sabahlık, Bornoz Ve Benzerleri	323.425.457	314.617.391	-2,7
6105	Erkek Ve Erkek Çocuklar İçin Gömlekler	259.223.073	231.568.607	-10,7
6107	Erkek Ve Erkek Çocuklar İçin Külot, Slip,Pijama, Bornoz, Robdöşambır Ve Benzerleri	152.202.066	166.394.854	9,3
6111	Bebek Giysileri Ve Giyim Aksesuarları	145.884.510	145.218.935	-0,5
6114	Örme Diğer Giysiler	85.997.728	86.353.187	0,4
6112	Eşofman Takımlar,Kayak Kıyafetleri, Yüzme Kıyafetleri	76.952.799	79.640.722	3,5
6117	Diğer Giyim Aksesuarları	54.160.801	53.260.367	-1,7
6102	Kadın Ve Kız Çocuklar İçin Manto, Kaban, Rüzgarlık, Anorak Ve Benzerleri	38.582.942	39.292.642	1,8
6101	Erkek Ve Erkek Çocuklar İçin Palto, Kaban, Anorak, Rüzgarlık Ve Benzerleri	38.686.565	38.361.512	-0,8
6116	Eldivenler	2.943.626	3.412.196	15,9
6113	5903,5906 Ve 5907 Tarifeli Örme Mensucattan Mamül Giysiler	638.853	868.709	36,0

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları / Ocak 2016

## IV.2 En Fazla İhraç Edilen Örme Giysilerde Durum

61 09 GTİP başlıklı örme-t-shirt, atlet ve benzeri giysiler, 2015 yılında Türkiye'den en fazla ihraç edilen örme giysiler olarak konumlarını korumuşlardır. Bu ürünlerin ihracatı, 2014 yılına kıyasla %16,4 oranında azalarak 3,6 milyar dolardan 3 milyar dolara gerilemiştir.

61 09 GTİP başlıklı örme-t-shirt, atlet ve benzeri giysilerin 2015 yılında en fazla ihraç edildiği ülkeler Almanya, İngiltere, İspanya, Fransa ve Hollanda olarak sıralanmaktadır.

Almanya'ya ihracat 2015 yılında 2014 yılına kıyasla %24,1 oranında azalarak 766,1 milyon dolara gerilerken, İngiltere'ye ihracat %10,8 oranında düşüşle 448,7 milyon dolar olmuştur. Diğer yandan, üçüncü büyük pazar İspanya'ya ihracat %2,7 oranında gerileyerek 220,1 milyon dolara düşmüş, dördüncü büyük pazar Fransa'ya ihracat %21,2 oranında azalarak 172,8 milyon dolara gerilemiş, beşinci büyük pazar olan Hollanda'ya ihracat ise %17,5 oranında azalarak 154,5 milyon dolar olmuştur.

<b>En Fazla Örne T-shirt, Atlet ve Benzeri Giysi İhrac Edilen Ülkeler</b>				
<b>2014 - 2015 Ocak - Aralık</b>				
<i>Birim: ABD \$</i>				
Ülkeler	2014 Ocak - Aralık	2015 Ocak - Aralık	Değişim %	Pay %
Almanya	1.009.666.613	766.070.800	-24,1	25,7
İngiltere	503.253.258	448.677.754	-10,8	15,0
İspanya	226.233.091	220.061.829	-2,7	7,4
Fransa	219.332.197	172.844.414	-21,2	5,8
Hollanda	187.349.833	154.489.943	-17,5	5,2
Irak	290.727.809	147.595.248	-49,2	4,9
İtalya	137.871.728	113.012.271	-18,0	3,8
Belçika	102.029.494	92.585.725	-9,3	3,1
Danimarka	120.734.568	84.695.852	-29,8	2,8
Romanya	45.673.883	58.389.426	27,8	2,0
Polonya	62.577.451	54.200.729	-13,4	1,8
Ukrayna	38.082.538	52.187.230	37,0	1,7
ABD	34.296.483	41.955.755	22,3	1,4
İsveç	59.356.478	41.075.834	-30,8	1,4
Slovak Cumhuriyeti	28.062.042	38.601.864	37,6	1,3
Avusturya	34.733.849	27.425.442	-21,0	0,9
Suudi Arabistan	26.468.423	24.988.488	-5,6	0,8
Birleşik Arap Emirlikleri	19.304.310	22.566.374	16,9	0,8
İsrail	19.389.817	21.560.850	11,2	0,7
Bulgaristan	25.001.329	21.319.528	-14,7	0,7
<b>İlk 20 Ülkenin Toplamı</b>	<b>3.190.145.194</b>	<b>2.604.305.356</b>	<b>-18,4</b>	<b>87,3</b>
<b>Türkiye Toplam Örne T-shirt, Atlet ve Benzeri Giysi İhracatı</b>	<b>3.569.462.020</b>	<b>2.983.370.775</b>	<b>-16,4</b>	<b>100,0</b>
<i>20 Ülkenin Payı %</i>	89,4	87,3		
<b>Türkiye Toplam Örne Konfeksiyon İhracatı</b>	<b>10.068.935.151</b>	<b>8.959.173.276</b>	<b>-11,0</b>	
<i>Örne T-shirt, Atlet ve Benzeri Giysi İhracatının Örne Konfeksiyon İhracatındaki Payı %</i>	35,5	33,3		

Kaynak: eBiriklik Sistemi / Ocak 2016

Ürün grubunun en fazla ihrac edildiği yirmi ülke içerisinde altı ülkeye ihracat %11,2 ile %37,6 arasında değişen oranlarda artmış, diğer oniki ülkeye ise %2,7 ile %49,2 arasında değişen oranlarda azalmıştır. Bu yirmi ülke dikkate alındığında ihracatın en yüksek oranlı arttığı ülke %37,6 artış oranı ve 38,6 milyon dolar ihracat değeri ile Slovak Cumhuriyeti olurken, %37 artış oranı ve 52,2 milyon dolar ihracat değeri ile Ukrayna, %22,3 artış oranı ve 42 milyon dolar ihracat değeri ile ABD ve %27,8 artış ve 58,4 milyon dolar ihracat değeri ile Romanya, yüksek oranlı artışların olduğu pazarlardır.

Diğer yandan, Irak %49,2 düşüş ve 147,6 milyon dolarlık ihracat rakamı ile, İsveç %30,8 düşüş ve 41,1 milyon dolarlık ihracat rakamı ile, Danimarka %29,8 düşüş ve 84,7 milyon dolar ihracat rakamı ile, ihracatın yüksek oranlı azaldığı ülkelerdir.

### IV.3 Çorap İhracatındaki Düşüş %15,8

Türkiye dünyanın 3. Büyük çorap ihracatçısıdır ve ülkede hazır giyim ve konfeksiyon sektörünün en gelişmiş alt sektörlerinden biri çorap sanayiidir. 2015 yılında Türkiye'den 1 milyar dolarlık çorap ihraç edilmiş, ihracat 2014 yılına kıyasla %15,8 oranında azalmıştır.

Çorap ihracatındaki düşüş oransal olarak hem %9,4'lük sektörel düşüşten hem de örme konfeksiyon ihracatındaki %11'lik düşüşten daha yüksektir. Dolayısıyla, 2015 yılında çorap ihracatında gerek sektörel ihracatın gerekse örme konfeksiyon ihracatının daha gerisinde bir performans gösterilmiş durumdadır.

En Fazla Çorap İhraç Edilen Ülkeler				
2014 - 2015 Ocak - Aralık				
Birim: ABD \$				
Ülkeler	2014 Ocak - Aralık	2015 Ocak - Aralık	Değişim %	Pay %
İngiltere	320.741.057	287.959.189	-10,2	27,9
Almanya	253.847.345	209.650.411	-17,4	20,3
Fransa	129.184.659	100.988.515	-21,8	9,8
Hollanda	50.821.550	46.793.305	-7,9	4,5
İspanya	58.915.421	44.884.478	-23,8	4,3
İtalya	38.337.295	31.720.770	-17,3	3,1
Belçika	35.143.693	30.849.934	-12,2	3,0
İsveç	38.459.000	25.106.738	-34,7	2,4
Romanya	26.601.030	24.365.184	-8,4	2,4
Polonya	20.531.960	18.684.585	-9,0	1,8
Danimarka	24.092.436	16.172.393	-32,9	1,6
Slovak Cumhuriyeti	19.221.478	15.173.316	-21,1	1,5
ABD	14.926.862	14.680.224	-1,7	1,4
İsviçre	15.516.619	12.376.492	-20,2	1,2
Birleşik Arap Emirlikleri	11.764.085	11.488.423	-2,3	1,1
Rusya Federasyonu	22.246.111	10.767.680	-51,6	1,0
Norveç	13.312.787	10.052.356	-24,5	1,0
Yunanistan	8.729.740	8.275.185	-5,2	0,8
Suudi Arabistan	8.864.819	7.396.150	-16,6	0,7
Avusturya	8.670.928	6.586.204	-24,0	0,6
<b>İlk 20 Ülkenin Toplamı</b>	<b>1.119.928.877</b>	<b>933.971.531</b>	<b>-16,6</b>	<b>90,4</b>
<b>Türkiye Toplam Çorap İhracatı</b>	<b>1.227.410.370</b>	<b>1.033.016.119</b>	<b>-15,8</b>	<b>100,0</b>
<i>20 Ülkenin Payı %</i>	91,2	90,4		
<b>Türkiye Toplam Örme Konfeksiyon İhracatı</b>	<b>10.068.935.151</b>	<b>8.959.173.276</b>	<b>-11,0</b>	
<i>Çorap İhracatının Örme Konfeksiyon İhracatındaki Payı %</i>	12,2	11,5		

Kaynak: eBirik Sistemi / Ocak 2016

2015 Yılında Türkiye'den en fazla çorap ihraç edilen ülkeler İngiltere, Almanya, Fransa, Hollanda ve İspanya olarak sıralanmaktadır. İngiltere'ye ihracat 2014 yılına kıyasla %10,2 oranında azalarak 288 milyon dolara düşmüş, Almanya'ya ihracat %17,4 oranında azalarak 209,7 milyon dolar olmuştur. İngiltere'ye yapılan çorap ihracatının Türkiye toplam çorap ihracatı içinde payı %27,9 ve ikinci büyük pazar Almanya'nın Türkiye toplam çorap ihracatında payı %20,3'tür.

Üçüncü en fazla çorap ihraç edilen ülke Fransa'ya çorap ihracatı 2015 yılında %21,8 oranında azalarak 129,2 milyondan 101 milyon dolara düşmüştür. Dördüncü sırada Hollanda'ya ihracatta %7,9 oranında düşüşle 50,8 milyondan 46,8 milyon dolara azalma söz konusudur. Beşinci sırada İspanya'ya ihracat ise %23,8 oranında azalarak 44,9 milyon dolara gerilemiştir.

2015 yılında fazla çorap ihraç edilen ilk yirmi ülkenin tamamına ihracat %1,7 ile %51,6 arasında değişen oranlarda azalmıştır. İlk yirmi ülke içerisinde en yüksek oranlı düşüş %51,6 ile Rusya Federasyonu'nda söz konusu olurken, İsveç %34,7 düşüş ve 25,1 milyon dolarlık ihracat değeri ile ikinci önemli kayba uğranılan pazardır. %32,9 düşüş ve 16,2 milyon dolarlık ihracat rakamı ile Danimarka, %24,5 düşüş ve 10,1 milyon dolarlık ihracat rakamı ile Norveç, çorap ihracatının yüksek oranlı azaldığı diğer önemli ülkelerdendir.

#### IV.4. Dokuma Konfeksiyon İhracatında %5 Düşüş Var

2015 yılında Türkiye'den 5,9 milyar dolar değerinde dokuma konfeksiyon mamulü ihraç edilmiştir. Bu ürünlerin ihracatı 2014 yılına kıyasla %5 oranında azalmıştır. Dokuma konfeksiyon mamulleri ihracatındaki azalma, oransal olarak genel hazır giyim ve konfeksiyon ihracatındaki azalmadan (%9,4) daha azdır. Diğer yandan, dokuma konfeksiyon ihracatının toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatındaki payı %35,3'tür.

2015 yılında en fazla dokuma konfeksiyon ihraç edilen ilk yirmi ülke incelendiğinde, sırasıyla İspanya, Almanya, İngiltere, Hollanda ve Irak'ın en büyük beş pazar olduğu görülmektedir. Bu ilk beş ülkeden üçüne ihracat 2014 yılına kıyasla %11,2-%14,8 arasında oranlarda azalırken, ikisine %27,1 ve %7 oranında artmıştır.

En fazla ihracat yapılan ülkelere, İspanya'ya dokuma konfeksiyon mamulleri ihracatı dolar bazında %7 artışla 869,6 milyon dolar olurken, Almanya'ya ihracat %14,7 düşüşle 802,8 milyon dolar olmuştur. İspanya'nın Türkiye toplam dokuma konfeksiyon mamulleri ihracatında payı %14,7 ve Almanya'nın payı %13,5'tir. Üçüncü en fazla ihracat yapılan pazar İngiltere'ye ihracat 2015 yılında 2014 yılına kıyasla %11,2 oranında azalarak 636,1 milyon dolara gerilerken, Hollanda'ya dokuma konfeksiyon ihracatı %14,8 oranında azalarak 308,2 milyon dolar olmuştur. Türkiye'nin dokuma konfeksiyon ihracatı açısından beşinci büyük pazar olan Irak'a ihracat 2015

yılında %27,1 oranında artarak 205,5 milyon dolardan 261,2 milyon dolara yükselmiştir. Bu yüksek oranlı artış ile Irak 2015 yıl sonu itibarıyla Fransa'yı geçerek dokuma konfeksiyon ihracatında ilk beş büyük pazar arasına yerleşmiştir.

En Fazla Dokuma Konfeksiyon İhraç Edilen Ülkeler				
2014 - 2015 Ocak - Aralık				
Birim: ABD \$				
Ülkeler	2014 Ocak - Aralık	2015 Ocak - Aralık	Değişim %	Pay %
İspanya	812.405.309	869.632.836	7,0	14,7
Almanya	941.140.584	802.807.414	-14,7	13,5
İngiltere	716.292.200	636.050.759	-11,2	10,7
Hollanda	361.950.402	308.223.006	-14,8	5,2
Irak	205.480.592	261.164.595	27,1	4,4
Fransa	328.698.627	260.495.229	-20,7	4,4
Romanya	189.793.441	212.447.052	11,9	3,6
İtalya	229.228.323	191.582.497	-16,4	3,2
Danimarka	196.376.649	173.863.784	-11,5	2,9
Polonya	155.902.362	166.763.505	7,0	2,8
İsrail	140.050.197	156.817.164	12,0	2,6
Suudi Arabistan	135.827.790	130.290.447	-4,1	2,2
ABD	114.311.939	125.685.412	9,9	2,1
Cezayir	78.909.293	108.765.443	37,8	1,8
Ukrayna	93.904.336	107.482.654	14,5	1,8
Rusya Federasyonu	121.865.202	94.200.645	-22,7	1,6
Belçika	126.828.661	84.579.625	-33,3	1,4
Libya	56.650.555	73.663.113	30,0	1,2
Mısır	68.449.550	70.898.677	3,6	1,2
Birleşik Arap Emirlikleri	71.801.021	69.804.110	-2,8	1,2
<b>İlk 20 Ülkenin Toplamı</b>	<b>5.145.867.034</b>	<b>4.905.217.967</b>	<b>-4,7</b>	
<b>Türkiye Toplam Dokuma Konfeksiyon İhracatı</b>	<b>6.242.977.374</b>	<b>5.927.780.181</b>	<b>-5,0</b>	<b>100,0</b>
<b>20 Ülkenin Payı %</b>	<b>82</b>	<b>83</b>		

Kaynak: eBirik Sistem / Ocak 2016

2015 yılında en fazla dokuma konfeksiyon ihraç edilen ilk 20 ülkenin onuna yapılan ihracat %3,6 ile %37,8 arasında değişen oranlarda artarken, on ülkeye ihracatta %2,8 ile %33,3 arasında değişen oranlarda düşüşler olmuştur.

Oransal olarak dokuma konfeksiyon ihracatının en fazla arttığı ülke Cezayir'dir. Bu ülkeye ihracat, 2014 yılına kıyasla %37,8 oranında artışla 78,9 milyon dolardan 108,8 milyon dolara yükselmiştir. Dokuma konfeksiyon ihracatında artış kaydedilen diğer ülkeler, Libya (%30 artış), Irak (%27,1 artış), Ukrayna (%14,5 artış), İsrail (%12 artış) ve Romanya (%11,9 artış) olarak sayılabilir.

Diğer yandan, 2015 yılında ihracatta en yüksek oranlı düşüş kaydedilen ülke %33,3 düşüşle 84,6 milyon dolarlık ihracat yapılan Belçika olmuştur. %22,7 düşüşle 94,2 milyon dolarlık ihracat yapılan Rusya Federasyonu ve %20,7 düşüşle 260,5 milyon dolarlık ihracat yapılan Fransa, dokuma konfeksiyon mamulleri ihracatının dikkate değer şekilde azaldığı diğer ülkelerdir.

Dokuma konfeksiyon ihracatı ürün grupları bazında değerlendirildiğinde, 2015 yılında Türkiye'den en fazla ihraç edilen ürünlerin 2,2 milyar dolarlık ihracat düzeyi ile 62 04 GTİP başlıklı bayan takım, ceket, elbise, etek, pantolon vb. giysiler olduğu görülmektedir. Bu ürünlerin ihracatı, 2014 yılına kıyasla %9,1 oranında azalmıştır.

Temel Ürün Grupları İtibariyle Dokuma Konfeksiyon İhracatı 2014 - 2015 Ocak - Aralık				
Birim : ABD \$		2014	2015	2014 / 15
GTİP Başlığı	Kapsam	Ocak - Aralık	Ocak - Aralık	Değişim %
62 04	Kadın Ve Kız Çocuklar İçin Takım, Ceket, Elbise, Etek, Pantolon, Tulum, Şort	2.419.893.601	2.198.813.100	-9,1
62 03	Erkek Ve Erkek Çocuklar İçin Takım, Ceket, Pantolon, Tulum, Şortlar	1.557.091.632	1.488.714.904	-4,4
62 06	Kadın Ve Kız Çocuklar İçin Bluz, Gömlek Ve Gömlek Bluzler	741.759.103	744.957.002	0,4
62 05	Erkek Ve Erkek Çocuklar İçin Gömlekler	634.858.367	609.832.049	-3,9
62 08	Kadın Ve Kız Çocuklar İçin Külot, Slip, Gecelik, Pijama, Sabahlık, Bornoz Ve Benzerleri	216.624.618	220.264.037	1,7
62 11	Eşofman Takımlar, Kayak Kıyafetleri, Yüzme Kıyafetleri	130.180.884	134.444.876	3,3
62 02	Kadın Ve Kız Çocuklar İçin Manto, Kaban, Rüzgarlık, Anorak Ve Benzerleri	144.025.925	112.235.517	-22,1
62 01	Erkek Ve Erkek Çocuklar İçin Palto, Kaban, Anorak, Rüzgarlık Ve Benzerleri	95.220.600	92.254.474	-3,1
62 14	Şal, Eşarp Ve Benzeri	69.594.342	91.301.656	31,2
62 09	Bebek Giysileri Ve Giyim Aksesuarları	76.851.981	87.952.347	14,4
62 12	Korse Ve Benzeri Destekleyici Aparatlar	70.083.247	53.971.489	-23,0
62 07	Erkek Ve Erkek Çocuklar İçin Külot, Slip, Pijama, Bornoz, Robdöşambr Ve Benzerleri	46.235.277	52.133.758	12,8
62 10	5903,5906 Ve 5907 Tarifeli Örme Mensucattan Mamül Giysiler	24.143.122	25.047.351	3,7
62 17	Diğer Giyim Aksesuarları	9.734.974	9.603.922	-1,3
62 15	Kravat	4.756.444	4.779.628	0,5
62 16	Eldivenler	1.062.751	770.257	-27,5
62 13	Mendiller	860.508	703.812	-18,2

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları / Ocak 2016

Bu ürünleri takiben, 1,5 milyar dolarlık ihracatı ile 62 03 GTİP başlıklı erkek ve erkek çocuklar için pantolon, ceket, takım vb., 745 milyon dolarlık ihracatı ile 62 06 GTİP başlıklı dokuma bayan bluz ve gömlekler ve 609,8 milyon dolarlık ihracat değeri ile 62 05 GTİP başlıklı dokuma erkek gömlekleri, dokuma konfeksiyon ihracatında önde gelen ürün gruplarıdır.



2015 yılında oransal olarak ihracatı en fazla artan ürün grubu, %31,2 artışla 91,3 milyon dolarlık ihracat yapılan 62 14 GTİP başlıklı şal, eşarp ve benzerleridir. %14,4 artışla 88 milyon dolarlık ihracat yapılan 62 09 GTİP başlıklı bebek giysileri ve giyim aksesuarı ile %12,8 artışla 52,1 milyon dolarlık ihracat değeri ile 62 07 GTİP başlıklı erkek dokuma külot, pijama, bornoz, robdöşambr gibi giysiler, ihracatı artan diğer ürün gruplarıdır.

Dokuma konfeksiyon ürünleri içerisinde 2015 yılında sekiz ürün grubunda ihracat artarken dokuz ürün grubunda ihracat azalmıştır. En yüksek oranlı düşüşler %27,5 ile 62 16 GTİP başlıklı eldivenlerde, %23 ile 62 12 GTİP başlıklı korse ve benzeri destekleyici aparatlarda, %22,1 ile 62 02 GTİP başlıklı bayan dokuma manto, kaban, rüzgarlık, yağmurluk grubunda, %18,2 ile 62 13 GTİP başlıklı mendillerde, görülmektedir.

#### IV.5. En Fazla İhraç Edilen Dokuma Konfeksiyon Mamullerinde Durum

2015 yılında da Türkiye'den en fazla ihraç edilen dokuma konfeksiyon mamulleri 62 04 GTİP başlıklı bayan dokuma takım, ceket, elbise, etek, pantolon, tulum, şort ve benzeri giysiler olmuştur. Bu ürünlerin ihracatı 2014 yılına kıyasla %9,1 oranında azalarak 2,4 milyar dolardan 2,2 milyar dolara düşmüştür.

62 04 GTİP başlıklı bayan dokuma giysilerin en fazla ihraç edildiği ülkeler İspanya, İngiltere, Almanya, Hollanda ve Fransa olarak sıralanmaktadır. 2015 yılında İspanya'ya ihracat %11,9 oranında artışla 380,6 milyon dolara yükselmiştir. İspanya'nın Türkiye toplam 62 04 GTİP başlıklı giysi ihracatındaki payı %17,3'tür. İngiltere'ye ihracat %4,4 oranında düşüşle 362 milyon dolara inerken, Almanya'ya ihracat %16,8 oranında azalarak 354,3 milyon dolar olmuştur.

Dördüncü büyük pazar Hollanda'ya ihracat %21,6 oranında azalarak 174,6 milyon dolardan 136,9 milyon dolara gerilerken, beşinci büyük pazar Fransa'ya ihracat ise %21,5 oranında düşüşle 88,6 milyon dolar olmuştur.

2015 yılında en fazla 62 04 GTİP başlıklı dokuma konfeksiyon mamulü ihraç edilen ilk yirmi ülkeden sekizine ihracat %0,3 ile %182 arasında değişen oranlarda artarken, oniki ülkeye ihracat %4,4 ile %42,5 arasında değişen oranlarda azalmıştır. En yüksek oranlı artış %182 ile Litvanya'da görülürken, ihracat rakamı 7,1 milyon dolardan 20,1 milyon dolara, yaklaşık 3 katına yükselmiştir. Kuzey Afrika ülkesi Libya, %57,4 oranında artışla 24,7 milyon dolarlık, Ortadoğu ülkesi Ürdün %35,5 artışla 20,6 milyon dolarlık ve Irak %24,2 oranında artışla 40,6 milyon dolarlık ihracat yapılan diğer pazarlardır.

<b>En Fazla Dokuma Bayan Takım, Ceket, Elbise, Pantolon ve Benzeri Giysi İhraç Edilen Ülkeler</b>				
<b>2014 - 2015 Ocak - Aralık</b>				
<i>Birim: ABD \$</i>				
Ülkeler	2014 Ocak - Aralık	2015 Ocak - Aralık	Değişim %	Pay %
İspanya	340.253.315	380.616.418	11,9	17,3
İngiltere	378.808.239	362.013.718	-4,4	16,5
Almanya	425.641.452	354.319.989	-16,8	16,1
Hollanda	174.641.308	136.911.966	-21,6	6,2
Fransa	112.978.958	88.636.390	-21,5	4,0
İtalya	90.041.324	76.391.406	-15,2	3,5
Danimarka	91.390.343	74.111.031	-18,9	3,4
İsrail	53.458.240	59.284.011	10,9	2,7
Suudi Arabistan	70.289.093	54.509.649	-22,4	2,5
Irak	32.690.699	40.599.078	24,2	1,8
ABD	34.444.823	34.561.771	0,3	1,6
İsveç	43.857.763	32.630.691	-25,6	1,5
Polonya	55.726.242	32.045.529	-42,5	1,5
Birleşik Arap Emirlikleri	33.022.759	29.830.942	-9,7	1,4
Mısır	26.482.297	27.560.942	4,1	1,3
Rusya Federasyonu	34.067.638	26.827.226	-21,3	1,2
Libya	15.720.236	24.738.794	57,4	1,1
Belçika	40.265.279	24.391.603	-39,4	1,1
Ürdün	15.194.237	20.592.526	35,5	0,9
Litvanya	7.132.995	20.116.512	182,0	0,9
<b>İlk 20 Ülkenin Toplamı</b>	<b>2.076.107.242</b>	<b>1.900.690.194</b>	<b>-8,4</b>	<b>86,4</b>
<b>Türkiye Toplam Dokuma Bayan Takım, Ceket, Elbise, Pantolon ve Benzeri Giysi İhracatı</b>	<b>2.419.893.601</b>	<b>2.198.813.100</b>	<b>-9,1</b>	<b>100,0</b>
<i>20 Ülkenin Payı %</i>	85,8	86,4		
<b>Türkiye Toplam Dokuma Konfeksiyon İhracatı</b>	<b>6.242.977.374</b>	<b>5.927.780.181</b>	<b>-5,0</b>	
<i>Toplam Dokuma Bayan Takım, Ceket, Elbise, Pantolon ve Benzeri Giysi İhracatının Dokuma Konfeksiyon İhracatındaki Payı %</i>	38,8	37,1		

*Kaynak: eBiriklik Sistemi / Ocak 2016*

AB ülkeleri Polonya, Belçika ve İsveç 62 04 GTİP başlıklı bayan giysilerin ihracatında yüksek oranlı düşüş görülen ülkelerdir. Polonya'ya bu ürün grubunda ihracat %42,5 oranında azalarak 55,7 milyon dolardan 32 milyon dolara gerilerken, Belçika'ya ihracat %39,2 düşüşle 24,4 milyon dolara, İsveç'e ihracat %25,6 düşüşle 32,6 milyon dolara inmiştir. Ortadoğu ülkesi Suudi Arabistan %22,4'lük ihracat düşüşü ile dikkat çekmektedir.

#### IV.6 Denim Giysi İhracatında %6,2 Düşüş

Denim giysiler Türkiye'de dokuma konfeksiyon sanayinin önemli üretim konularından biridir ve Türkiye'nin dokuma konfeksiyon ihracatından %25 civarında hatırısayılır bir pay almaktadır.



2015 yılında sektörel ihracattaki daralmaya paralel şekilde denim giysi ihracatında da belli bir ölçüde daralma olmuştur. Bu çerçevede 2015 yılında Türkiye'den 1,6 milyar dolarlık denim giysi ihracatı yapılmış, ihracat 2014 yılına kıyasla %6,2 oranında azalmıştır.

Dokuma konfeksiyon ihracatı %5 oranında azalırken denim giysi ihracatının %6,2 oranında azalması, dokuma konfeksiyon ihracatı içerisinde denim giysilerin payını %26,9'dan %26,6'ya düşürmüştür.

2015 yılında Türkiye'den en fazla denim giysi ihraç edilen ülkeler, %7,1 oranında düşüşle 273,8 milyon dolarlık ihracat yapılan Almanya, %5,8 oranında düşüşle 237,7 milyon dolarlık ihracat yapılan İngiltere ile %6,8 oranında artışla 226,5 milyon dolarlık ihracat yapılan İspanya olarak sıralanmaktadır.

<b>En Fazla Denim Giysi İhraç Edilen Ülkeler</b>				
<b>2014 - 2015 Ocak - Aralık</b>				
<i>Birim: ABD \$</i>				
Ülkeler	2014 Ocak - Aralık	2015 Ocak - Aralık	Değişim %	Pay %
Almanya	294.700.049	273.834.276	-7,1	17,4
İngiltere	252.306.099	237.722.575	-5,8	15,1
İspanya	212.133.501	226.532.754	6,8	14,4
Hollanda	163.262.282	143.912.729	-11,9	9,1
Danimarka	114.427.581	112.825.823	-1,4	7,2
İtalya	79.718.802	71.080.661	-10,8	4,5
Fransa	71.086.831	56.351.622	-20,7	3,6
Belçika	69.584.249	42.948.759	-38,3	2,7
Çek Cumhuriyeti	56.308.576	40.610.527	-27,9	2,6
Romanya	26.050.648	35.103.729	34,8	2,2
ABD	26.157.817	33.915.669	29,7	2,2
Polonya	19.978.587	30.621.090	53,3	1,9
İsveç	36.176.982	27.613.016	-23,7	1,8
Ukrayna	19.850.263	26.276.145	32,4	1,7
Cezayir	17.156.612	23.557.911	37,3	1,5
Rusya Federasyonu	27.238.595	19.804.288	-27,3	1,3
İsrail	9.997.073	12.132.499	21,4	0,8
Norveç	14.207.642	12.071.413	-15,0	0,8
Kanada	11.295.050	11.176.557	-1,0	0,7
Hırvatistan	793.528	8.675.955	993,3	0,6
<b>İlk 20 Ülkenin Toplamı</b>	<b>1.522.430.766</b>	<b>1.446.767.998</b>	<b>-5,0</b>	<b>91,9</b>
<b>Türkiye Toplam Denim Giysi İhracatı</b>	<b>1.678.316.987</b>	<b>1.574.226.155</b>	<b>-6,2</b>	<b>100,0</b>
<i>20 Ülkenin Payı %</i>	90,7	91,9		
<b>Türkiye Toplam Dokuma Konfeksiyon İhracatı</b>	<b>6.242.977.374</b>	<b>5.927.780.181</b>	<b>-5,0</b>	
<i>Denim Giysi İhracatının Dokuma Konfeksiyon İhracatındaki Payı %</i>	26,9	26,6		

Kaynak: eBirik Sistemi / Ocak 2016

Türkiye'den en fazla denim giysi ihraç edilen ilk yirmi ülkeden onikisinde %1 ile %38,3 arasında değişen oranlarda düşüşler kaydedilirken, sekiz ülkede %6,8 ile %993,3 arasında değişen oranlarda artışlar olmuştur.

İlk yirmi ülke içerisinde denim giysi ihracatının yüksek oranlı azaldığı ülkeler, %38,3 düşüşle 42,9 milyon dolarlık ihracat yapılan Belçika, %27,9 düşüşle 40,6 milyon dolarlık ihracat yapılan Çek Cumhuriyeti, %27,3 düşüşle 19,8 milyon dolarlık ihracat yapılan Rusya Federasyonu ve %23,7 düşüşle 27,6 milyon dolarlık ihracat yapılan İsveç olmuştur.

Denim giysi ihracatının en yüksek oranlı arttığı ülke %993,3 oranında artışla 8,7 milyon dolarlık ihracat yapılan Hırvatistan'dır. Hırvatistan en fazla denim giysi ihraç edilen 20. Ülkedir. %53,3 oranında artışla 30,6 milyon dolarlık ihracat yapılan Polonya, %37,3 artışla 23,6 milyon dolarlık ihracat yapılan Cezayir, ihracatın yüksek oranlı arttığı diğer ülkelerdir.

#### IV.7 İç Giyim ve Yatak Kıyafetleri İhracatı Sadece %0,1 Azaldı

İç giyim ve yatak kıyafetleri, hazır giyim ve konfeksiyon sektörünün oldukça gelişmiş alt sektörlerinden biridir. 2015 yılında Türkiye'den 807,4 milyon dolar değerinde dokuma ve örme, bay ve bayan külot, slip, sütyen, pijama, gecelik, sabahlık, bornoz, robdöşambr gibi iç giyim ve yatak kıyafeti ihraç edilmiştir. İhracat, 2014 yılına kıyasla minimal düzeyde - %0,1 oranında - azalmıştır.

Sektörel ihracattaki %9,4'lük azalma ve toplam dokuma ve örme konfeksiyon ihracatındaki %8,7'lik düşüş birlikte değerlendirildiğinde, 2015 yılında iç giyim ve yatak kıyafetlerinde daha az olumsuz bir ihracat performansı sergilendiği söylenebilir.

İç giyim ve yatak kıyafeti ihracatının toplam dokuma ve örme konfeksiyon ihracatındaki payı %5,4'tür.

2015 yılında Türkiye'den en fazla iç giyim ve yatak kıyafeti ihraç edilen ülkeler Almanya, Romanya, Irak, İngiltere ve Ukrayna olarak sıralanmaktadır. Almanya'ya %25,4 oranında düşüşle 96 milyon dolar değerinde iç giyim ve yatak kıyafeti ihraç edilirken, Romanya'ya %54,9 artışla 74,1 milyon dolarlık, Irak'a %144,3 artışla 65,9 milyon dolarlık, İngiltere'ye %15,2 düşüşle 65,4 milyon dolarlık ve Ukrayna'ya %16,7 oranında artışla 39,2 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır.

Almanya'nın Türkiye toplam iç giyim ve yatak kıyafeti ihracatında payı %11,9, Romanya'nın payı %9,2, Irak'ın payı %8,2, İngiltere'nin payı %8,1 ve Ukrayna'nın payı %4,9'dur.

En fazla iç giyim ve yatak kıyafeti ihraç edilen ilk yirmi ülkeden onikisine ihracat %5,2 ile %171,5 arasında değişen oranlarda artarken, sekiz ülkeye ihracat %5,4 ile %25,4 arasında değişen oranlarda azalmıştır.

En Fazla İç Giysi ve Yatak Kıyafeti İhrac Edilen Ülkeler				
2014 - 2015 Ocak - Aralık				
Birim: ABD \$				
Ülkeler	2014 Ocak - Aralık	2015 Ocak - Aralık	Değişim %	Pay %
Almanya	128.763.454	96.034.830	-25,4	11,9
Romanya	47.853.109	74.117.375	54,9	9,2
Irak	26.959.914	65.858.604	144,3	8,2
İngiltere	77.048.066	65.357.502	-15,2	8,1
Ukrayna	33.574.651	39.192.306	16,7	4,9
Fransa	50.040.095	38.078.260	-23,9	4,7
Cezayir	35.868.768	33.936.928	-5,4	4,2
ABD	23.769.904	27.418.264	15,3	3,4
Polonya	23.078.158	26.897.338	16,5	3,3
Libya	19.724.979	24.885.108	26,2	3,1
Hollanda	29.089.778	23.383.284	-19,6	2,9
Mısır	16.148.139	19.706.022	22,0	2,4
Suudi Arabistan	14.778.827	15.858.786	7,3	2,0
İtalya	18.962.164	15.536.773	-18,1	1,9
Slovak Cumhuriyeti	5.562.844	15.102.441	171,5	1,9
İspanya	17.751.190	13.786.123	-22,3	1,7
İran	8.660.574	13.117.514	51,5	1,6
İsrail	11.899.772	12.521.078	5,2	1,6
Birleşik Arap Emirlikleri	8.432.025	11.141.968	32,1	1,4
Belçika	14.419.409	10.940.755	-24,1	1,4
<b>İlk 20 Ülkenin Toplamı</b>	<b>612.385.820</b>	<b>642.871.259</b>	<b>5,0</b>	<b>79,6</b>
<b>Türkiye Toplam İç Giysi ve Yatak Kıyafeti İhracatı</b>	<b>808.570.664</b>	<b>807.381.530</b>	<b>-0,1</b>	<b>100,0</b>
<i>20 Ülkenin Payı %</i>	75,7	79,6		
<b>Türkiye Toplam Örme ve Dokuma Konfeksiyon İhracatı</b>	<b>16.311.912.525</b>	<b>14.886.953.457</b>	<b>-8,7</b>	
<i>Toplam İç Giysi ve Yatak Kıyafeti İhracatının Örme ve Dokuma Konfeksiyon İhracatındaki Payı %</i>	5,0	5,4		

Kaynak: eBiriklik Sistemi / Ocak 2016

İç giyim ve yatak kıyafeti ihracatının 2015 yılında en yüksek oranlı arttığı ülke, AB ülkesi Slovak Cumhuriyeti olmuştur. Slovak Cumhuriyeti'ne %171,5 artışla 2015 yılında 15,1 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. %144,3 oranında artışla 65,9 milyon dolarlık ihracat yapılan Ortadoğu ülkesi Irak, %54,9 oranında artışla 74,1 milyon dolarlık ihracat yapılan Romanya ve %51,5 oranında artışla 13,1 milyon dolarlık ihracat yapılan bir başka Ortadoğu ülkesi İran, iç giyim ve yatak kıyafetleri ihracatının yüksek oranlı arttığı diğer ülkelerdir.

2015 yılında iç giyim ve yatak kıyafeti ihracatının en yüksek oranlı azaldığı ülke ise aynı zamanda en büyük pazar olan Almanya olmuştur. Bu büyük ve önemli pazara %25,4'lük bir kayıp ile 96 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. %24,1 düşüşle 10,9 milyon dolarlık ihracat yapılan Belçika ve %23,9 düşüşle 38,1 milyon dolarlık ihracat yapılan Fransa, ilk yirmi büyük pazar içinde iç giyim ve yatak kıyafeti ihracatının yüksek oranlı azaldığı diğer önemli pazarlar olmuşlardır.

#### IV.8 En Yüksek Oranlı İhracat Düşüşü Diğer Hazır Eşyalarda: %14,7

Ev tekstili mamullerinin de ağırlıklı olarak içerisinde yer aldığı diğer hazır eşyaların ihracatı 2015 yılında %14,7 oranında azalarak 2,2 milyar dolardan 1,9 milyar dolara gerilemiştir. Türkiye genelinde hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının %9,4 oranında azaldığı, örme konfeksiyon ihracatının %11 oranında ve dokuma hazır giyim ihracatının %5 oranında azaldığı dikkate alındığında, diğer hazır eşya ihracatında daha düşük bir performans gösterildiği söylenebilir.

2015 yılında en fazla hazır eşya ihraç edilen ülkeler Almanya, ABD, Fransa, Hollanda ve İngiltere olarak sıralanmaktadır. 2014 yılına kıyasla Almanya'ya hazır eşya ihracatı %14,3 oranında düşüşle 473 milyon dolara gerilerken, ABD'ye ihracat %3 oranında azalarak 219,4 milyon dolar olmuştur. Almanya'nın toplam hazır eşya ihracatında payı %24,9 ve ABD'nin payı %11,6 düzeyindedir. Üçüncü sıradaki Fransa'ya ihracat %19 oranında azalarak 148,9 milyon dolara düşerken, dördüncü sıradaki Hollanda'ya ihracat %23,5'lik düşüşle 103,1 milyon dolara gerilemiştir. İngiltere %11,1'lik düşüş ve 97,1 milyon dolar ile beşinci en fazla hazır eşya ihraç edilen ülkedir.

En Fazla Hazır Eşya İhraç Edilen Ülkeler				
2014 - 2015 Ocak - Aralık				
Birim: ABD \$				
Ülkeler	2014 Ocak - Aralık	2015 Ocak - Aralık	Değişim %	Pay %
Almanya	551.749.861	472.979.914	-14,3	24,9
ABD	226.116.704	219.396.185	-3,0	11,6
Fransa	183.827.343	148.920.220	-19,0	7,8
Hollanda	134.738.599	103.141.792	-23,5	5,4
İngiltere	109.169.581	97.093.510	-11,1	5,1
İtalya	90.042.244	78.536.289	-12,8	4,1
Irak	58.066.554	41.912.649	-27,8	2,2
İspanya	43.461.293	39.011.433	-10,2	2,1
Suudi Arabistan	36.289.750	38.520.613	6,1	2,0
Avusturya	39.480.558	37.110.922	-6,0	2,0
İsviçre	38.183.397	33.875.309	-11,3	1,8
Polonya	30.872.283	30.035.024	-2,7	1,6
İsrail	26.840.926	28.435.904	5,9	1,5
Suriye	32.125.644	26.894.156	-16,3	1,4
Rusya Federasyonu	66.308.975	24.550.724	-63,0	1,3
Romanya	25.211.258	22.423.512	-11,1	1,2
Cezayir	22.984.322	22.225.490	-3,3	1,2
İsveç	24.207.661	21.790.715	-10,0	1,1
Yunanistan	22.700.749	21.562.651	-5,0	1,1
İran	19.247.997	18.939.011	-1,6	1,0
<b>İlk 20 Ülkenin Toplamı</b>	<b>1.781.625.701</b>	<b>1.527.356.024</b>	<b>-14,3</b>	
<b>Türkiye Toplam Hazır Eşya İhracatı</b>	<b>2.226.851.396</b>	<b>1.898.542.679</b>	<b>-14,7</b>	<b>100,0</b>
<b>20 Ülkenin Payı %</b>	<b>80</b>	<b>80</b>		

Kaynak: eBiriklik Sistemi / Ocak 2016

2015 yılında en fazla hazır eşya ihraç edilen ilk yirmi ülkeden onsekizinde %2,7 ile %63 arasında değişen oranlarda düşüşler olurken, iki ülkede, - Suudi Arabistan ve İsrail'de – sırasıyla %6,1 ve %5,9 oranında düşüşler olmuştur. İlk yirmi ülke içinde ihracatın en yüksek oranlı azaldığı ülke Rusya Federasyonu'dur. Rusya Federasyonu pazarında 2015 yılında %63'lük bir kayba uğranılmış ve ihracat rakamı 66,3 milyon dolardan 24,6 milyon dolara düşmüştür. İhracatında yüksek oranlı düşüş kaydedilen diğer ülkeler %27,8 düşüşle 41,9 milyon dolarlık ihracat yapılan Irak, %23,5 oranında düşüşle 103,1 milyon dolarlık ihracat yapılan Hollanda ve %19 düşüşle 148,9 milyon dolarlık ihracat yapılan Fransa olmuştur.

2015 yılında Türkiye'den en fazla hazır eşya ihraç edilen ülkeler arasında ihracatın arttığı iki ülke Suudi Arabistan ve İsrail'dir. Suudi Arabistan'a ihracat %6,1 oranında artarak 38,5 milyon dolara, İsrail'e ihracat %5,9 artışla 28,4 milyon dolara yükselmiştir.

Türkiye'nin diğer hazır eşya ihracatına temel ürün grupları itibarıyla bakıldığında, tüm ürün gruplarında %0,9 ile %28,3 arasında değişen oranlarda düşüşler olduğu görülmektedir. 63 02 GTİP başlıklı yatak çarşafı, masa örtüleri ile tuvalet ve mutfak bezleri, en fazla ihraç edilen hazır eşyalardır. Bu ürün grubunda ihracat, 2015 yılında %16,3 oranında düşüşle 1,2 milyar dolar olmuştur.

63 02 GTİP başlıklı ev tekstili mamullerini takiben, %13,3 düşüşle 331,6 milyon dolarlık ihracat yapılan 63 05 GTİP başlıklı ambalaj için torba ve çuvallar, %7,5 düşüşle 123,8 milyon dolarlık ihracat yapılan 63 04 GTİP başlıklı diğer mefruşat eşyası ve %6 düşüşle 121,2 milyon dolarlık ihracat yapılan 63 03 GTİP başlıklı perdeler ve iç storlar, diğer hazır eşya ihracatında önde gelen ürün gruplarıdır.

Hazır eşya ürün grubunda ihracatı en yüksek oranlı azalan ürün, %28,3 oranında düşüşle 53,7 milyon dolarlık ihracat yapılan 63 01 GTİP başlıklı battaniyelerdir. %23,3 oranında düşüşle 29,5 milyon dolarlık ihracat yapılan 63 06 GTİP başlıklı vagon ve mavna örtüleri ile tenteler, dış storlar ve çadır-kamp eşyası, %20 oranında düşüşle 10 milyon dolarlık ihracat yapılan 63 10 GTİP başlıklı kullanılmış ve yeni paçavralar, sicim, ip ve halat döküntüleri, 2015 yılında ihracatı yüksek oranlı azalan diğer hazır eşyalardır.

<b>Temel Ürün Grupları İtibariyle</b>				
<b>Diğer Hazır Eşya İhracatı</b>				
<b>2014 - 2015 Ocak - Aralık</b>				
Birim : ABD \$		2014	2015	2014 / 15
GTİP Başlığı	Kapsam	Ocak - Aralık	Ocak - Aralık	Değişim %
6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri	1.376.799.264	1.152.004.410	-16,3
6305	Ambalaj için torba ve çuvalar	382.531.389	331.619.797	-13,3
6304	Diğer mefruşat eşyası	133.884.867	123.783.202	-7,5
6303	Perdeler ve iç storlar; perde ve yatak farbelaları	128.999.307	121.244.149	-6,0
6307	Diğer hazır eşya	74.031.720	72.681.377	-1,8
6301	Battaniyeler ve diz battaniyeleri	74.917.730	53.739.499	-28,3
6306	Vagon ve mavna örtüleri, tenteler ve dış storlar, çadırlar, kamp eşyası	38.414.346	29.466.238	-23,3
6310	Kullanılmış ve yeni paçavralar, sicim, ip ve halat döküntüleri ve bunlardan kullanılmış eşya	12.526.569	10.025.415	-20,0
6308	Kilim, halı, işlemeli masa örtüsü ve peçete yapımında kullanılan mensucat ve ipliklerden müteşkil takımlar	3.834.517	3.075.113	-19,8
6309	Kullanılmış giyim eşyası ve kullanılmış diğer eşya	911.689	903.479	-0,9

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları / Ocak 2016

## V. HAMMADDE İTHALATI

Türkiye’de hazır giyim ve konfeksiyon sektörü üretim ve ihracat kapasitesi ile orantılı olarak, çok çeşitli nitelikte ve önemli miktarda hammadde kullanmaktadır. Sektörün, elyaf, iplik ve kumaş gibi tekstil materyalleri ihtiyacı, hem iç piyasadan hem de uluslararası pazarlarda rekabetçi kalabilmek açısından yurt dışından ithalat yoluyla da temin edilmektedir. Sektör için, dünyanın çeşitli bölgelerinden rekabetçi fiyat ve türlerde hammadde ve ara malı ithalatı yapılmakta olup; yapılan ithalat, tekstil sanayii ya da konfeksiyon sanayii için hammadde veya ara malı niteliğindedir. Bu açıdan hazır giyim ve konfeksiyon sektörünün 2015 yılındaki ihracat performansını ortaya koyarken, hammadde ithalatına ilişkin veriler de irdelenmektedir.

Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi’nden temin edilen TÜİK kaynaklı verilere göre 2015 yılının Ocak-Kasım döneminde Türkiye’ye,

- ▶ 2,2 milyar dolar değerinde 1,3 milyon ton elyaf (pamuk, yün, suni-sentetik, bitkisel ve ipek lifleri),
- ▶ 2,6 milyar dolar değerinde 1,1 milyon ton iplik (pamuk, yün, suni-sentetik, bitkisel ve ipek iplikleri),
- ▶ 1,4 milyar dolar değerinde 185,4 bin ton dokuma kumaş (pamuklu, yünlü, suni-sentetik, bitkisel ve ipek liflerinden mamul dokuma kumaşlar)
- ▶ 400,7 milyon dolar değerinde 60,7 bin ton örme kumaş,
- ▶ 309,9 milyon dolar değerinde 69,8 bin ton dokusuz yüzey, vatka ve keçe ile
- ▶ 537,2 milyon dolar değerinde 84,7 bin ton diğer tekstil ürünleri

ithal edilmiştir.

Bu veriler ışığında, Türkiye’nin temel hammaddeler itibarıyla yaklaşık 2,8 milyon ton elyaf, iplik, dokuma ve örme kumaş ile dokusuz yüzey ithal ettiği ve bu ithalatın değer olarak 7,5 milyar doları bulduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu ithalatta, 2015 yılının Ocak-Kasım döneminde, 2014 yılının aynı dönemine kıyasla miktar olarak %7 oranında, dolar bazında ise %16 oranında düşüş olmuştur.

Aşağıdaki tabloda, Türkiye’nin hammadde niteliği itibarıyla tekstil, açık ifadesi ile elyaf, iplik, kumaş ve dokusuz yüzey ithalatına ilişkin, miktar ve değer bazında karşılaştırmalı istatistikler yer almaktadır.



Belli Başlı Ürün Grupları Bazında Tekstil İthalatı								
	2014 Ocak-Kasım		2015 Ocak-Kasım		Miktar		Değer	
	Miktar - kg	Değer - ABD \$	Miktar - kg	Değer - ABD \$	Pay %	Değişim %	Pay %	Değişim %
Pamuk Lifleri	855.887.114	1.649.671.502	731.689.321	1.121.765.589	26,6	-14,5	14,9	-32,0
Sentetik-Suni Devamsız Lifler	494.873.637	1.063.206.027	506.834.662	992.778.312	18,4	2,4	13,2	-6,6
Yün ve İnce-Kaba Hayvan Kılları	32.570.372	146.273.224	27.923.715	113.452.221	1,0	-14,3	1,5	-22,4
Bitkisel lifler	2.072.530	5.522.592	2.498.773	5.450.824	0,1	20,6	0,1	-1,3
İpek Lifi	77.296	2.759.047	57.795	2.322.864	0,002	-25,2	0,03	-15,8
<b>Elyaf İthalatı</b>	<b>1.385.480.949</b>	<b>2.867.432.392</b>	<b>1.269.004.266</b>	<b>2.235.769.810</b>	<b>46,1</b>	<b>-8,4</b>	<b>29,7</b>	<b>-22,0</b>
Sentetik-Suni Filament İplikleri	607.129.447	1.611.202.677	606.216.483	1.450.644.753	22,0	-0,2	19,3	-10,0
Sentetik-Suni Devamsız Liflerden İplikler	174.118.121	595.920.632	157.001.667	519.669.452	5,7	-9,8	6,9	-12,8
Pamuk İpliği	140.141.557	476.984.399	126.114.144	380.301.788	4,6	-10,0	5,1	-20,3
Bitkisel Liften İplik	217.781.641	214.012.140	190.701.948	207.782.037	6,9	-12,4	2,8	-2,9
Yün ve İnce-Kaba Hayvan Kıllarından İplikler	2.589.054	57.951.250	2.582.776	50.141.858	0,1	-0,2	0,7	-13,5
İpek İpliği	54.916	3.202.329	54.027	3.043.196	0,0	-1,6	0,0	-5,0
<b>İplik İthalatı</b>	<b>1.141.814.736</b>	<b>2.959.273.427</b>	<b>1.082.671.045</b>	<b>2.611.583.084</b>	<b>39,3</b>	<b>-5,2</b>	<b>34,7</b>	<b>-11,7</b>
Pamuklu Dokuma Kumaş	84.125.445	696.505.170	70.283.876	546.043.823	2,6	-16,5	7,3	-21,6
Sentetik-Suni Filament İpliklerinden Dokuma Kumaş	84.342.158	550.691.126	74.159.072	462.236.903	2,7	-12,1	6,1	-16,1
Sentetik-Suni Devamsız Lif. İpliklerden Dokuma Kumaş	41.217.920	321.086.553	34.780.476	267.225.383	1,3	-15,6	3,6	-16,8
Yün ve İnce-Kaba Hayvan Kıllarından Dokuma Kumaş	4.236.864	125.967.093	3.059.160	105.881.524	0,1	-27,8	1,4	-15,9
Bitkisel Liften Dokuma Kumaş	4.824.614	37.262.479	2.774.740	22.164.569	0,1	-42,5	0,3	-40,5
İpekli Dokuma Kumaş	328.474	33.701.647	304.507	27.967.818	0,0	-7,3	0,4	-17,0
<b>Dokuma Kumaş İthalatı</b>	<b>219.075.475</b>	<b>1.765.214.068</b>	<b>185.361.831</b>	<b>1.431.520.020</b>	<b>6,7</b>	<b>-15,4</b>	<b>19,0</b>	<b>-18,9</b>
Diğer Örme Kumaş	10.666.759	83.007.887	8.681.941	67.537.505	0,3	-18,6	0,9	-18,6
Örme Kumaş (eni 30 cm geçmeyen örme kumaşlar, %5 elastomerik veya kauçuk iplik içeren eni 30 cm geçen ve geçmeyen örme kumaşlar)	15.425.524	107.519.340	13.000.723	84.092.634	0,5	-15,7	1,1	-21,8
Çözgünlü Örme Kumaş	5.871.879	46.864.052	9.601.945	64.130.597	0,3	63,5	0,9	36,8
Örme Tüylü Kumaş	30.683.875	199.459.873	29.393.300	184.899.128	1,1	-4,2	2,5	-7,3
<b>Örme Kumaş İthalatı</b>	<b>62.648.037</b>	<b>436.851.152</b>	<b>60.677.909</b>	<b>400.659.864</b>	<b>2,2</b>	<b>-3,1</b>	<b>5,3</b>	<b>-8,3</b>
<b>Dokusuz Yüzeyler (non-woven), Keçeler, Vatkalar</b>	<b>60.197.831</b>	<b>320.912.241</b>	<b>69.793.626</b>	<b>309.921.319</b>	<b>2,5</b>	<b>15,9</b>	<b>4,1</b>	<b>-3,4</b>
<b>Diğer Tekstil Ürünleri İthalatı</b>	<b>88.781.906</b>	<b>609.092.371</b>	<b>84.658.895</b>	<b>537.187.241</b>	<b>3,1</b>	<b>-4,6</b>	<b>7,1</b>	<b>-11,8</b>
<b>TÜRKİYE TOPLAM TEKSTİL İthalatı</b>	<b>2.957.998.934</b>	<b>8.958.775.651</b>	<b>2.752.167.572</b>	<b>7.526.641.338</b>	<b>100,0</b>	<b>-7,0</b>	<b>100,0</b>	<b>-16,0</b>

Kaynak : Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi

\*Fasıl 50, 51, 52, 53, 54 ve 55'de yer alan ürünler dikkate alınmıştır.

2015 Ocak-Kasım döneminde Türkiye'nin elyaf ithalatı 2014 yılının Ocak-Kasım dönemine kıyasla miktar bazında %8,4 oranında, dolar bazında %22 oranında azalmıştır.

En fazla ithal edilen elyaf, pamuk lifleridir. 2015 yılının ilk onbir ayı içerisinde 1,1 milyar dolar değerinde 731,7 bin ton pamuk lifi ithal edilmiştir. İthalat miktar bazında %14,5, değer olarak %32 azalmıştır. Diğer önemli ithalat kalemi sentetik-suni devamsız liflerin ithalatı ise miktar bazında %2,4 oranında artarken, dolar olarak %6,6 oranında azalmıştır.



Öte yandan, iplik ithalatında miktar bazında %5,2 dolar bazında %11,7 oranlarında düşüşler olmuştur. Hem miktar hem de değer olarak Türkiye'ye en fazla ithal edilen iplikler sentetik-suni filament iplikleridir. Bu ürün grubunda 2015 yılının Ocak-Kasım döneminde 1,5 milyar dolar değerinde 606,2 bin ton ithalat yapılmıştır. İthalat miktar bazında %0,2 azalırken, dolar bazında %10 azalmıştır.

Sentetik-suni devamsız liflerden iplikler, dolar bazında en fazla ithal edilen ikinci ürün grubudur. 2015 Ocak-Kasım döneminde Türkiye'ye 519,7 milyon dolar değerinde 157 bin ton sentetik-suni devamsız liflerden iplik ithal edilmiştir. İthalat, miktar olarak %9,8, değer olarak %12,8 azalmıştır.

Üçüncü en fazla ithal edilen iplik türü pamuk iplikleridir. 2015 Ocak-Kasım döneminde 380,3 milyon dolar değerinde 126,1 bin ton pamuk ipliği ithal edilmiştir. Pamuk ipliği ithalatı 2014 yılının Ocak-Kasım dönemine kıyasla miktar bazında %10 oranında azalırken, dolar bazında %20,3 oranında azalmıştır.

Dokuma kumaş ithalatında, 2015 yılının Ocak-Kasım döneminde miktar bazında %15,4, dolar bazında %18,9 düşüş olurken, örme kumaş ithalatında miktar bazında %3,1, değer bazında %8,3 düşüş ve dokusuz yüzey, vatka ve keçe ithalatında miktar bazında %15,9 artış ile değer bazında %3,4 düşüş olmuştur.

2015 Ocak-Kasım döneminde dolar değer olarak en fazla ithal edilen dokuma kumaşlar pamuklu dokuma kumaşlardır. Bu ürün grubunda ithalat, miktar bazında %16,5 oranında azalırken, değer bazında da %21,6 azalarak 546 milyon dolara düşmüştür. Sentetik-suni filament ipliklerinden dokuma kumaşlar 462,2 milyon dolar değerinde 74,2 bin ton ile ikinci en fazla ithal edilen dokuma kumaş türü olmuştur.

## VI. KONFEKSİYON İTHALATI

Türkiye’de 75 milyonu aşan nüfusun ihtiyaçlarının ve taleplerinin çeşitlenmesi, perakende pazarının büyümesi, tüketimin hızlanması, talebin canlanması, çeşitli ülkelerden Türkiye’ye nihai ürün halinde hazır giyim ve konfeksiyon mamulleri ithalatını beraberinde getirmektedir.

Bu çerçevede 2014 yılında Türkiye’ye 142 ülkeden 3,1 milyar dolar değerinde hazır giyim ve konfeksiyon mamulü ithal edilmiş, ithalat 2013 yılına kıyasla %3,1 oranında artmıştır.

Mevcut sektörel koşullar ve hazır giyim ve konfeksiyon ithalatının son yıllarda izlediği seyir dikkate alınarak, altı aylık ve yıllık ihracat performans raporlarında Türkiye’nin hazır giyim ve konfeksiyon ithalatına ilişkin kısa bilgilere de yer verilmektedir.

### VI.1 Temel Ürün Grupları İtibariyle İthalat

Elde edilebilen en güncel ithalat istatistiklerine göre, 2015 yılının Ocak-Kasım döneminde Türkiye’ye 130 farklı ülkeden 2,6 milyar dolar değerinde hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı yapılmıştır. 2014 yılı onbir aylık dönemine kıyasla 2015 yılının Ocak-Kasım döneminde ithalat, dolar bazında %7 oranında azalmıştır.

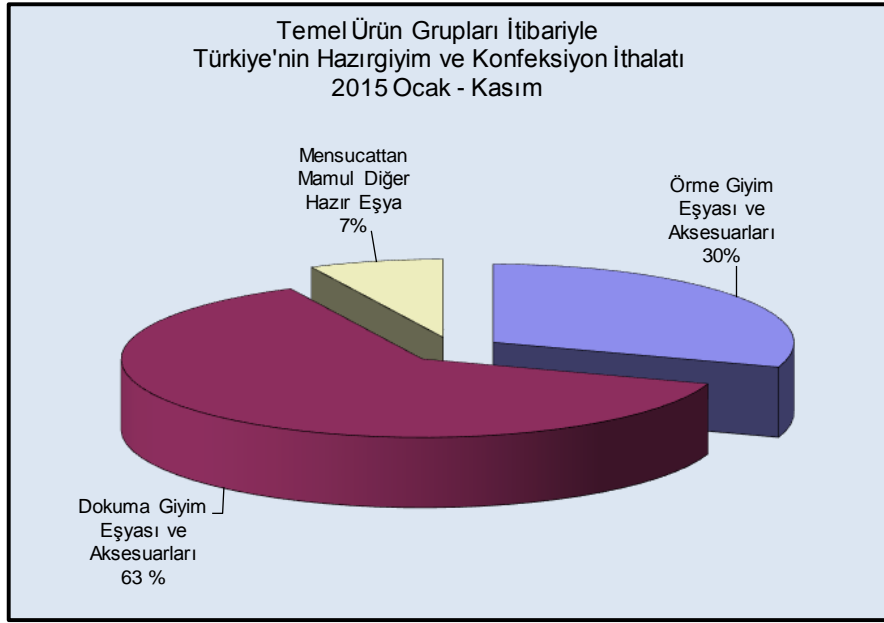
Temel ürün grupları bazında bakıldığında, yapılan ithalatın dolar değeri üzerinden %63’ünü dokuma konfeksiyon mamulleri, %30’unu örme konfeksiyon mamulleri ve %7’sini diğer hazır eşyalar oluşturmaktadır.

2015 Ocak-Kasım döneminde örme giyim eşyası ve aksesuarı ithalatı %13 oranında azalarak 920,1 milyon dolardan 799,1 milyon dolara düşmüştür. Dokuma giyim eşyası ve aksesuarları ithalatı %5 oranında düşüşle 1,8 milyar dolardan, 1,7 milyar dolara inerken, ev tekstili ürünlerinin de içerisinde yer aldığı mensucattan mamul diğer hazır eşyaların ithalatı %1 oranında azalarak 176 milyon dolar olmuştur.

Temel ürün grupları itibariyle ithalat verileri ile paylar, aşağıdaki tablo ve grafikten izlenebilir.

Temel Ürün Grupları İtibariyle Türkiye'nin Hazırgiyim ve Konfeksiyon İthalatı 2014- 2015 Ocak - Kasım					
Birim ABD \$					
Fasıl	Ürün Grubu	2014 Ocak - Kasım	2015 Ocak - Kasım	2014 /15 Değişim %	Toplam Konf.da Pay %
61	Örme Giyim Eşyası ve Aksesuarları	920.086.818	799.112.650	- 13	30
62	Dokuma Giyim Eşyası ve Aksesuarları	1.758.026.328	1.671.810.513	- 5	63
63	Mensucattan Mamul Diğer Hazır Eşya	177.461.478	175.992.797	- 1	7
<b>TOPLAM</b>		<b>2.855.574.624</b>	<b>2.646.915.960</b>	<b>- 7</b>	<b>100</b>

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ocak 2016



Ürün grupları itibariyle ithalatın detayına inmek üzere, 2015 yılının Ocak-Kasım döneminde en fazla ithal edilen konfeksiyon mamulleri listelenmiş ve 62 04 GTİP başlıklı bayan dokuma takım, ceket ve benzeri giysilerin en fazla ithal edilen ürün grubu olduğu görülmüştür. Bunları, 62 10 GTİP başlıklı emdirilmiş, kaplanmış ya da sıvanmış mensucattan mamül giysiler, 62 03 GTİP başlıklı erkek dokuma takım elbise, ceket ve benzeri giysiler, , ile 62 05 GTİP başlıklı erkek dokuma gömlekler, takip etmektedir.

2015 Ocak-Kasım döneminde Türkiye'ye %13 düşüşle 337,6 milyon dolar değerinde 62 04 GTİP başlıklı bayan dokuma takım, ceket ve benzeri giysi, %49 artışla 288,1 milyon dolar değerinde 62 10 GTİP başlıklı emdirilmiş, kaplanmış ya da sıvanmış mensucattan mamül giysi, %13 düşüşle 280,9 milyon dolar değerinde 62 03 GTİP başlıklı erkek dokuma takım elbise, ceket ve benzeri giysi, %27 düşüşle 216,1 milyon dolar değerinde 61 10 GTİP başlıklı örme kazak, süveter, hırka, yelek ve benzeri giysiler ile %4 düşüşle 159,6 milyon dolar değerinde 62 05 GTİP başlıklı erkek dokuma gömlek, ithal edilmiştir.

En fazla ithal edilen ilk onbeş ürün grubunun onüç tanesinde 2014 yılının Ocak-Kasım dönemine kıyasla %1 ile %47 arasında değişen oranlarda düşüşler kaydedilmiş, iki ürün grubunda ise %47 ve %49 oranlarında artışlar olmuştur. En fazla ithal edilen ilk onbeş ürün grubunun dolar bazında ithalat tutarı, Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ithalatını %84'üne karşılık gelmektedir.

2015 yılının Ocak-Kasım döneminde en fazla ithal edilen hazır giyim ve konfeksiyon mamulleri ile ithalat artış oranlarını gösteren bir tablo, aşağıda verilmektedir.

Ürün Grupları İtibariyle				
Türkiye'nin Hazır giyim ve Konfeksiyon İthalatı				
2014 - 2015 Ocak - Kasım				
Birim ABD \$				
GTİP		2014	2015	2014 / 15
Başlığı	Ürün Grubu	Ocak - Kasım	Ocak - Kasım	Değişim %
6204	Kadınlar Ve Kız Çocuk İçin Takım Elbise, Takım, Ceket, Blazer, Elbise, Etek, Pantolon Etek, vb.	389.285.766	337.611.323	- 13
6210	Plastik, Kauçuk Sıvanmış, Emdirilmiş Elyaftan Hazır Giyim Eşyası	193.950.795	288.094.932	49
6203	Erkekler Ve Erkek Çocuk İçin Takım Elbise, Takım, Ceket, Blazer, Pantolon, Tulum Ve Şort	323.102.033	280.906.139	- 13
6110	Kazak, Süveter, Hırka, Yelek Vb. Eşya (Örme)	295.094.651	216.106.075	- 27
6205	Erkekler Ve Erkek Çocuklar İçin Gömlekler	166.020.995	159.639.090	- 4
6109	Tişörtler, Fanilalar, Atletler, Kaşkorseler Ve Diğer İç Giyim Eşyası (Örme)	175.927.813	152.429.639	- 13
6202	Kadın Ve Kız Çocuk İçin Manto, Kaban, Kolsuz Ceket, Pelerin, Anoraklar (Kayak Ceketleri Dahil)	192.552.005	152.244.868	- 21
6201	Erkek Veya Erkek Çocuk İçin Palto, Kaban, Kolsuz Ceket, Pelerin, Anorak (Kayak Ceketleri Dahil),	161.641.513	148.645.540	- 8
6206	Kadınlar Ve Kız Çocuklar İçin Bluzlar, Gömlekler Ve Gömlek-Bluzlar	122.911.970	120.398.601	- 2
6104	Kadın Ve Kız Çocuk İçin Takım Elbise, Takım, Ceket, Blazer, Etek, Pantolon, Tulum Ve Şort (Örme)	80.300.328	79.418.481	- 1
6116	Eldiven (Örme)	82.155.994	72.827.885	- 11
6307	Diğer Hazır Eşya (Elbise Patronları Dahil)	77.947.061	72.731.239	- 7
6214	Şallar, Eşarplar, Fularlar, Kaşkollar, Peçeler, Duvaklar Vb Eşya	52.417.215	51.448.718	- 2
6304	Diğer Mefruşat Eşyası (94.04 Pozisyonundakiler Hariç)	31.843.880	46.655.890	47
6211	Spor, Kayak Ve Yüzme Kıyafetleri; Diğer Giyim Eşyası	51.868.692	45.267.236	- 13
	İlk 15 Ürün Toplamı	2.397.020.711	2.224.425.656	- 7
	Toplam Konfeksiyon İthalatı	2.855.574.624	2.646.915.960	- 7
	İlk 15 Ürünün Toplamda Payı %	84	84	

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ocak 2016

İthalatı en yüksek oranlı artan ürün grubu 2015 Ocak-Kasım döneminde %49 artışla 288,1 milyon dolar değerinde ithalat yapılan 62 10 GTİP başlıklı plastik, kauçuk sıvanmış, kaplanmış, emdirilmiş mensucattan hazır giyim eşyaları olmuştur. %47 artışla 46,7 milyon dolarlık ithalat yapılan 63 04 GTİP başlıklı diğer mefruşat eşyası, ithalatı artan diğer bir hazır giyim ve konfeksiyon mamulüdür.

2014 Ocak-Kasım döneminde ithalatı en yüksek oranlı azalan ürün grubu ise %27 düşüşle 295,1 milyon dolardan 216,1 milyon dolara düşüş görülen 61 10 GTİP başlıklı örme kazak, süveter, hırka, yelek ve benzeri giysilerdir.

## VI.2 Ülkeler İtibariyle İthalat

2015 yılının Ocak-Kasım döneminde Türkiye'nin en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı yaptığı ülke Çin olmuştur. 2007 yılından 2014 yılına kadar Türkiye'nin en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ithal ettiği ülke konumunda olan Çin Halk Cumhuriyeti'nin, bu konumunu 2015 yılında da koruduğu görülmektedir.

2015 Ocak-Kasım döneminde Çin'den 788,6 milyon dolar değerinde hazır giyim ve konfeksiyon mamulü ithal edilmiş, ithalat 2014 yılının Ocak-Kasım dönemine kıyasla %6 oranında azalmıştır. Çin'den yapılan ithalatın Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ithalatında payı %29,8'dir. Diğer bir ifade ile 2,6 milyar dolarlık toplam hazır giyim ve konfeksiyon ithalatının hemen hemen üçte biri Çin'den gerçekleştirilmektedir.

En fazla ithalat yapılan ikinci ülke Bangladeş'ten 2015'in ilk onbir ayı içerisinde 708,8 milyon dolarlık ithalat yapılmış, Bangladeş'ten ithalat %2 oranında azalmıştır. Bangladeş'ten yapılan ithalatın Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ithalatında payı %26,8 düzeyindedir.

Çin ve Bangladeş'in ardından en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı yapılan ülkeler İtalya, Mısır ve Hindistan olarak sıralanmaktadır. AB ülkesi İtalya'dan ithalat %13 düşüşle 134,5 milyon dolara gerilerken, Kuzey Afrika ülkesi Mısır'dan ithalat %5 düşüşle 120,5 milyon dolara inmiştir. 5 büyük tedarikçi Hindistan'dan ithalat %13 oranında azalarak 99,5 milyon dolara düşmüştür. İtalya'dan yapılan ithalatın Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ithalatında payı %5,1, Mısır'dan yapılan ithalatın payı %4,6 ve Hindistan'dan yapılan ithalatın payı %3,8'dir.

2014 Ocak-Kasım döneminde, en fazla ithalat yapılan ilk on beş ülkeden on üçünde %3 ile %16 arasında değişen oranlarda düşüşler görülürken, iki ülkeden (Gürcistan ve Pakistan) ithalat sırasıyla %9 ve %7 oranlarında artmıştır. İlk onbeş ülkeden yapılan hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı, 2,6 milyar dolar değerindeki Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ithalatının %89'una karşılık gelmektedir.

2015 Ocak-Kasım döneminde en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ithal edilen ilk onbeş ülke arasında ithalatın en yüksek oranlı azaldığı yerler Sri Lanka ve Romanya'dır. Sri Lanka'dan hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı %16 düşüşle 40,9 milyon dolardan 34,2 milyon dolara, Romanya'dan ithalat ise %16 düşüşle 40,5 milyon dolardan 34,1 milyon dolara gerilemiştir.

Bu ülkelerin yanısıra İtalya, Hindistan ve Kamboçya %13'lük düşüşlerle dikkat çekmektedir. İtalya'dan ithalat 2014 Ocak-Kasım dönemine kıyasla %13 oranında azalarak 154,8 milyon dolardan 134,5 milyon dolara, Hindistan'dan ithalat %13 düşüşle 114,7 milyon dolardan 99,5 milyon dolara ve Kamboçya'dan ithalat %13 düşüşle 88,2 milyon dolardan 77,1 milyon dolara gerilemiştir.

Türkiye'nin 2015 yılının Ocak-Kasım döneminde en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ithal ettiği ülkelere ilişkin istatistikî bilgi, aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Türkiye'nin En Fazla Hazır Geyim ve Konfeksiyon İthal Ettiği Ülkeler					
2014- 2015 Ocak - Kasım					
Birim ABD \$					
	Ülkeler	2014 Ocak - Kasım	2015 Ocak - Kasım	2014 / 15 Değişim %	Toplamda Pay %
1	Çin	843.332.428	788.586.378	- 6	29,8
2	Bangladeş	726.299.461	708.814.478	- 2	26,8
3	İtalya	154.828.613	134.467.498	- 13	5,1
4	Mısır	126.973.361	120.501.445	- 5	4,6
5	Hindistan	114.679.352	99.481.740	- 13	3,8
6	Kamboçya	88.245.998	77.114.689	- 13	2,9
7	Vietnam	81.997.402	72.818.105	- 11	2,8
8	İspanya	60.968.208	59.179.370	- 3	2,2
9	Gürcistan	50.634.252	55.397.347	9	2,1
10	Fas	49.122.400	45.408.605	- 8	1,7
11	Mersin Serbest Bölge	45.964.591	44.388.596	- 3	1,7
12	Pakistan	38.988.512	41.691.893	7	1,6
13	Sri Lanka	40.895.907	34.189.143	- 16	1,3
14	Romanya	40.499.237	34.143.839	- 16	1,3
15	Portekiz	36.297.424	32.247.883	- 11	1,2
	İlk 15 Ülke Toplamı	2.499.727.146	2.348.431.009	- 6	88,7
	Toplam Konfeksiyon İthalatı	2.855.574.624	2.646.915.960	- 7	100,0
	İlk 15 Ürünün Toplamda Payı %	88	89		

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ocak 2016

## VII. KAPASİTE KULLANIM ORANI

Hazırgiyim ve konfeksiyon sektörünün 2015 yılında gösterdiği ihracat performansı değerlendirilirken, kapasite kullanım oranı konusundaki gelişmelerin de dikkate alınmasında yarar bulunmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası (TCMB) tarafından açıklanan son "İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı" tablosundaki bilgilere göre, 2014 yılının Aralık ayında %74,6 olan imalat sanayii kapasite kullanım oranı, 2015 yılının Aralık ayı itibarıyla %75,8'e gerilemiştir.

Hazırgiyim ve konfeksiyon sanayiinde 2014 Aralık ayında %77,5 olan kapasite kullanım oranı, 2015 yılının Aralık ayında %76,5'e düşmüştür. Sektörel kapasite kullanım oranı 2014 Aralık ayına göre %1,3 oranında azalmış bulunmaktadır.

Tekstil ve Konfeksiyon Sektörlerinde Kapasite Kullanım Oranı						
Yıllar	İmalat Sanayiinde Kapasite Kullanım Oranı %	Yıllık Değişim %	Tekstil Ürünleri İmalatında Kapasite Kullanım Oranı %	Yıllık Değişim %	Giyim Eşyası İmalatında Kapasite Kullanım Oranı %	Yıllık Değişim %
2000	75,9		79,4		82,7	
2001	70,9	-6,6	76,2	-4,0	79,0	-4,5
2002	75,4	6,3	82,5	8,3	84,1	6,5
2003	78,3	3,8	81,0	-1,8	84,7	0,7
2004	81,2	3,7	80,4	-0,7	83,5	-1,4
2005	80,3	-1,1	80,8	0,5	81,7	-2,2
2006	81,0	0,9	80,6	-0,2	82,5	1,0
2007	81,8	1,0	81,5	1,1	83,6	1,3
2008	78,1	-4,5	75,7	-7,1	80,2	-4,1
2009	65,0	-16,8	67,5	-10,8	67,3	-16,1
2010	75,6	16,3	80,1	18,7	78	15,9
2011	75,4	-0,3	76,6	-4,4	76,4	-2,1
2012	74,2	-1,6	78,0	1,8	77,8	1,8
2013	74,6	0,5	79,3	1,7	77,4	-0,5
2014	74,4	-0,3	80,0	0,9	77,8	0,5
2014 Aralık	74,6		79,3		77,5	
2015 Aralık	75,8	1,6	77,7	-2,0	76,5	-1,3

Kaynak: TCMB / İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı - Ocak 2016

Hazırgiyim ve konfeksiyon sanayiinin hammadde ihtiyacını karşılayan tekstil sektörünün kapasite kullanım oranı ise 2015 yılının Aralık ayında %77,7 olmuştur. Tekstil sektörünün 2014 Aralık ayındaki kapasite kullanım oranı %79,3 idi. Buradan tekstil sektörünün kapasite kullanım oranının, 2015 yılının Aralık ayında 2014 yılının aynı ayına kıyasla %2 oranında azaldığı ortaya çıkmaktadır.

2015 yıl sonu itibarıyla, imalat sanayiinde kapasite kullanım oranı %1,6 oranında artarken, giyim eşyası imalat sanayiinde kapasite kullanım oranının %1,3 oranında ve tekstil sektöründe kapasite kullanım oranının %2 oranında gerilemesi, sektörel ihracat adına olumsuz bir performans göstergesi olarak değerlendirilebilir.



## VIII. PERFORMANSA ETKİ EDEN FAKTÖRLER

### Euro/Dolar Paritesi'nin Etkileri

#### Ocak – Aralık Dönemi

2015 yılında yapılan 17 milyar dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının 12,3 milyar dolarla %72,4'ü ihracatın Euro üzerinden gerçekleştirildiği AB28 ülkelerine yapılmıştır.

2014 yılında 1 Euro ortalama 1,3299 ABD Dolarına eşit iken, 2015 yılında Euro'nun değeri ABD Dolarına karşı %16,46'lık düşüşle 1,1109 dolar düzeyine gerilemiştir.

Bu çerçevede, 12,3 milyar dolarlık Euro bölgesine yapılan ihracat, %16,46'lık pariteden kaynaklanan fiktif düşüştan arındırıldığında, 14,3 milyar dolarlık gerçek değere ulaşılmakta ve bu durumda 2015 yılında reel bazda toplam ihracat tutarı 19 milyar dolar olup ihracatta %9,4'lük düşüş değil, reel anlamda %1,45'lik artış meydana gelmiş olmaktadır.

#### Aralık Ayı

2015 yılı Aralık ayında yapılan 1,393 milyar dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının 1,058 milyar dolarla %75,9'u ihracatın Euro üzerinden gerçekleştirildiği AB28 ülkelerine yapılmaktadır.

2014 yılı Aralık ayında 1 Euro 1,2335 ABD Dolarına eşit iken, 2015 yılının Aralık ayında Euro'nun değeri ABD Dolarına karşı %11,92'lik düşüşle 1,0865 dolar düzeyine inmiştir.

Bu çerçevede, 1,058 milyar dolarlık Euro bölgesine yapılan ihracat, %11,92'lik pariteden kaynaklanan fiktif düşüştan arındırıldığında, 1,184 milyar dolarlık gerçek değere ulaşılmakta ve bu durumda 2015 yılı Aralık ayında reel bazda toplam ihracat tutarı 1,519 milyar dolar olup ihracatta %2'lik artış değil, reel anlamda %11,22'lik artış meydana gelmiş olmaktadır.

EURO - DOLAR PARİTESİ			
	2014	2015	
Aylar	Çapraz Kur	Çapraz Kur	Değişim %
Ocak	1,3630	1,1668	-14,40
Şubat	1,3646	1,1363	-16,73
Mart	1,3823	1,0857	-21,46
Nisan	1,3811	1,0776	-21,98
Mayıs	1,3748	1,1168	-18,77
Haziran	1,3592	1,1205	-17,56
Temmuz	1,3576	1,1026	-18,79
Ağustos	1,3330	1,1127	-16,52
Eylül	1,2936	1,1239	-13,12
Ekim	1,2683	1,1260	-11,22
Kasım	1,2479	1,0760	-13,77
Aralık	1,2335	1,0865	-11,92
<b>Yıllık Ortalama</b>	<b>1,3299</b>	<b>1,1109</b>	<b>-16,46</b>
<i>1 Euro= .... ABD Doları Olarak Verilmiştir.</i>			

*Berna TÜRKANT*  
*İTKİB Genel Sekreterliği*  
*Hazırgiyim AR & GE*  
*Şube Şefi*

20.01.2016

- Bu raporun “**Dünya ve Türkiye Ekonomisindeki Gelişmeler**” bölümü, Hazırgiyim Ar-Ge Şubesi Şefi Ahmet Şişman tarafından hazırlanmıştır.
- *İTKİB Genel Sekreterliği kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.*

# Ek 1: Sektörler ve İhracatçı Birlikleri Bazında Türkiye İhracat Kaydı 2015 Ocak- Aralık



## ARALIK 2015 İHRACAT RAKAMLARI

SEKTÖREL BAZDA İHRACAT RAKAMLARI (1.000 \$)								
SEKTÖRLER	ARALIK				OCAK-ARALIK			
	2014	2015	Değişim ('15/'14)	Pay(15) (%)	2014	2015	Değişim ('15/'14)	Pay(15) (%)
<b>I. TARIM</b>	2.304.330	1.988.605	-13,7	17,2	22.477.147	20.798.564	-7,5	14,5
<b>A. BİTKİSEL ÜRÜNLER</b>	1.686.387	1.480.908	-12,2	12,8	15.684.456	14.906.209	-5,0	10,4
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mam.	650.912	542.893	-16,6	4,7	6.714.804	6.131.854	-8,7	4,3
Yaş Meyve ve Sebze	337.594	310.531	-8,0	2,7	2.394.315	2.088.540	-12,8	1,5
Meyve Sebze Mamulleri	117.866	103.599	-12,1	0,9	1.415.615	1.320.108	-6,7	0,9
Kuru Meyve ve Mamulleri	134.965	131.692	-2,4	1,1	1.458.642	1.346.491	-7,7	0,9
Fındık ve Mamulleri	319.292	273.799	-14,2	2,4	2.313.237	2.833.701	22,5	2,0
Zeytin ve Zeytinyağı	24.194	17.469	-27,8	0,2	228.037	189.491	-16,9	0,1
Tütün ve Mamulleri	94.615	94.158	-0,5	0,8	1.076.773	918.357	-14,7	0,6
Süs Bitkileri	6.948	6.768	-2,6	0,1	83.034	77.666	-6,5	0,1
<b>B. HAYVANSAL ÜRÜNLER</b>	207.235	158.438	-23,5	1,4	2.274.587	1.814.907	-20,2	1,3
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	207.235	158.438	-23,5	1,4	2.274.587	1.814.907	-20,2	1,3
<b>C. AĞAÇ VE ORMAN ÜRÜNLERİ</b>	410.708	349.259	-15,0	3,0	4.518.104	4.077.449	-9,8	2,8
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	410.708	349.259	-15,0	3,0	4.518.104	4.077.449	-9,8	2,8
<b>II. SANAYİ</b>	10.442.609	9.237.422	-11,5	80,1	124.034.121	108.965.280	-12,1	75,8
<b>A. TARIMA DAYALI İŞLENMİŞ ÜRÜNLER</b>	1.067.389	899.157	-15,8	7,8	13.092.639	11.430.744	-12,7	8,0
Tekstil ve Hammaddeleri	673.221	628.747	-6,6	5,5	8.885.007	7.956.744	-10,4	5,5
Deri ve Deri Mamulleri	178.764	97.109	-45,7	0,8	1.863.091	1.457.513	-21,3	1,0
Hali	215.403	173.301	-19,5	1,5	2.354.541	2.016.488	-14,4	1,4
<b>B. KİMYEVİ MADDELER VE MAM.</b>	1.408.430	1.269.762	-9,8	11,0	17.779.037	15.411.032	-13,3	10,7
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	1.408.430	1.269.762	-9,8	11,0	17.779.037	15.411.032	-13,3	10,7
<b>C. SANAYİ MAMULLERİ</b>	7.966.790	7.068.503	-11,3	61,3	93.162.445	82.123.503	-11,8	57,1
Hazırlanmış ve Konfeksiyon	1.366.294	1.393.469	2,0	12,1	18.729.283	16.969.575	-9,4	11,8
Otomotiv Endüstrisi	1.802.455	1.849.792	2,6	16,0	22.269.926	21.156.308	-5,0	14,7
Gemi ve Yat	155.056	61.359	-60,4	0,5	1.271.866	1.029.863	-19,0	0,7
Elektrik Elektronik ve Hizmet	1.141.136	941.732	-17,5	8,2	12.105.262	10.495.718	-13,3	7,3
Makine ve Aksamları	550.123	505.010	-8,2	4,4	6.040.306	5.528.887	-8,5	3,8
Demir ve Demir Dışı Metaller	586.716	506.845	-13,6	4,4	7.102.786	6.232.639	-12,3	4,3
Çelik	1.182.430	766.536	-35,2	6,6	13.203.696	9.891.536	-25,1	6,9
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	253.342	223.153	-11,9	1,9	3.156.191	2.758.343	-12,6	1,9
Mücevher	388.853	214.139	-44,9	1,9	3.102.605	2.649.806	-14,6	1,8
Savunma ve Havacılık Sanayii	175.110	284.038	62,2	2,5	1.647.799	1.655.752	0,5	1,2
İklimlendirme Sanayii	357.175	313.102	-12,3	2,7	4.422.806	3.653.683	-17,4	2,5
Diğer Sanayi Ürünleri	8.102	9.327	15,1	0,1	109.920	101.393	-7,8	0,1
<b>III. MADENCİLİK</b>	364.933	309.311	-15,2	2,7	4.641.515	3.900.683	-16,0	2,7
Madencilik Ürünleri	364.933	309.311	-15,2	2,7	4.641.515	3.900.683	-16,0	2,7
<b>T O P L A M (TİM*)</b>	13.111.873	11.535.338	-12,0	100,0	151.152.783	133.664.527	-11,6	93,0
İhracatçı Birlikleri Kaydından Muaf İhracat					6.299.976	10.065.214	59,8	7,0
<b>T O P L A M (TİM+TUİK*)</b>	13.111.873	11.535.338	-12,0	100,0	157.452.759	143.729.741	-8,7	100,0

\*Ocak-Aralık dönemi için ilk 11 ay TUIK, son ay TİM rakamı kullanılmıştır.



## ARALIK 2015 İHRACAT RAKAMLARI

### İHRACATÇI BİRLİKLERİ GENEL SEKRETERLİKLERİ BAZINDA İHRACAT RAKAMLARI (1.000 \$)

İHRACATÇI BİRLİKLERİ GENEL SEKRETERLİKLERİ	ARALIK				OCAK - ARALIK			
	2014	2015	Değişim ('15/'14)	Pay(15) (%)	2014	2015	Değişim ('15/'14)	Pay(15) (%)
AKİB	1.162.095	1.002.310	-13,7	8,7	12.884.289	10.982.661	-14,8	8,2
BAİB	155.913	129.721	-16,8	1,1	1.627.298	1.434.935	-11,8	1,1
DAİB	248.865	146.567	-41,1	1,3	2.973.834	2.226.440	-25,1	1,7
DENİB	171.676	179.566	4,6	1,6	2.301.715	2.110.797	-8,3	1,6
DKİB	114.442	116.221	1,6	1,0	1.057.429	832.976	-21,2	0,6
EİB	997.300	914.619	-8,3	7,9	12.222.724	10.463.013	-14,4	7,8
GAİB	817.494	624.103	-23,7	5,4	9.003.268	8.422.134	-6,5	6,3
İİB	635.596	562.911	-11,4	4,9	6.927.764	6.414.052	-7,4	4,8
İMMİB	4.013.198	3.155.207	-21,4	27,4	43.597.950	37.114.012	-14,9	27,8
İTKİB	1.559.833	1.509.641	-3,2	13,1	20.638.739	18.403.514	-10,8	13,8
KİB	197.531	185.869	-5,9	1,6	1.634.585	1.914.499	17,1	1,4
OAİB	1.146.089	1.074.720	-6,2	9,3	12.803.315	11.168.029	-12,8	8,4
UİB	1.891.839	1.933.885	2,2	16,8	23.479.871	22.177.463	-5,5	16,6
<b>TOPLAM</b>	13.111.873	11.535.338	-12,0	100	151.152.783	133.664.527	-11,6	100

## Ek 2: Türkiye Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracat Kaydı: 2015 Ocak-Aralık

		TÜRKİYE HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON İHRACATI							
		ARALIK 2015							
		2014 ARALIK 1000 \$	2015 ARALIK 1000 \$	DEĞİŞİM %	2014 OCAK - ARALIK 1000 \$	TOPLAM KONF.'DA PAY %	2015 OCAK - ARALIK 1000 \$	TOPLAM KONF.'DA PAY %	2014 / 2015 DEĞİŞİM %
1	ALMANYA	279.908	272.652	-2,6	3.909.979	20,9	3.189.860	18,8	-18,4
2	İNGİLTERE	188.424	196.571	4,3	2.485.138	13,3	2.206.244	13,0	-11,2
3	İSPANYA	103.447	130.241	25,9	1.631.521	8,7	1.671.182	9,8	2,4
4	FRANSA	85.230	81.966	-3,8	1.124.995	6,0	879.446	5,2	-21,8
5	HOLLANDA	82.090	81.165	-1,1	955.622	5,1	810.664	4,8	-15,2
6	İRAK	49.259	41.874	-15,0	673.700	3,6	749.563	4,4	11,3
7	İTALYA	60.171	58.181	-3,3	698.666	3,7	598.920	3,5	-14,3
8	ROMANYA	51.523	50.143	-2,7	501.247	2,7	508.647	3,0	1,5
9	ABD	37.255	41.399	11,1	464.187	2,5	495.155	2,9	6,7
10	POLONYA	29.819	30.797	3,3	444.637	2,4	458.512	2,7	3,1
<b>İLK 10 ÜLKE TOPLAMI</b>		<b>967.126</b>	<b>984.988</b>	<b>1,8</b>	<b>12.889.690</b>	<b>68,8</b>	<b>11.568.195</b>	<b>68,2</b>	<b>-10,3</b>
11	DANİMARKA	38.820	41.254	6,3	505.596	2,7	404.049	2,4	-20,1
12	BELÇİKA	30.893	27.387	-11,3	404.081	2,2	312.275	1,8	-22,7
13	UKRAYNA	18.263	17.698	-3,1	313.703	1,7	290.929	1,7	-7,3
14	SUUDİ ARABİSTAN	16.210	20.620	27,2	288.746	1,5	289.498	1,7	0,3
15	İSRİL	13.246	18.440	39,2	227.548	1,2	253.512	1,5	11,4
16	İSVEÇ	23.465	21.003	-10,5	293.455	1,6	221.995	1,3	-24,4
17	SLOVAK CUMHURİYETİ	6.285	10.610	68,8	166.073	0,9	220.412	1,3	32,7
18	RUSYA	15.572	4.190	-73,1	351.251	1,9	204.061	1,2	-41,9
19	CEZAYİR	14.150	13.910	-1,7	163.828	0,9	200.894	1,2	22,6
20	LİBYA	9.411	10.785	14,6	143.556	0,8	166.057	1,0	15,7
<b>İLK 20 ÜLKE TOPLAMI</b>		<b>1.153.441</b>	<b>1.170.885</b>	<b>1,5</b>	<b>15.747.528</b>	<b>84,1</b>	<b>14.131.877</b>	<b>83,3</b>	<b>-10,3</b>
21	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	11.481	11.420	-0,5	149.792	0,8	153.543	0,9	2,5
22	MİSİR	7.533	12.696	68,5	128.152	0,7	147.026	0,9	14,7
23	İRAN	8.359	13.880	66,0	70.740	0,4	121.257	0,7	71,4
24	AVUSTURYA	11.584	10.017	-13,5	135.385	0,7	119.386	0,7	-11,8
25	İSVİÇRE	10.044	10.924	8,8	137.275	0,7	114.698	0,7	-16,4
26	LİTVANYA	2.804	613	-78,1	59.905	0,3	107.532	0,6	79,5
27	KAZAKİSTAN	4.892	5.631	15,1	84.554	0,5	97.284	0,6	15,1
28	YUNANİSTAN	7.289	6.966	-4,4	115.660	0,6	95.087	0,6	-17,8
29	ÇEK CUMHURİYETİ	8.630	11.316	31,1	104.018	0,6	89.579	0,5	-13,9
30	ÜRDÜN	5.471	7.195	31,5	56.778	0,3	82.931	0,5	46,1
31	KIRGIZİSTAN	9.308	3.522	-62,2	100.873	0,5	82.490	0,5	-18,2
32	BULGARİSTAN	5.504	7.492	36,1	80.867	0,4	76.400	0,5	-5,5
33	NORVEÇ	6.395	6.228	-2,6	81.026	0,4	65.196	0,4	-19,5
34	LÜBNAN	6.240	4.235	-32,1	66.855	0,4	62.271	0,4	-6,9
35	ESTONYA	1.732	296	-82,9	98.210	0,5	60.936	0,4	-38,0
36	TUNUS	5.639	5.920	5,0	99.272	0,5	59.380	0,3	-40,2
37	AZERBAYCAN	6.867	2.570	-62,6	55.515	0,3	57.765	0,3	4,1
38	LETONYA	456	3.492	665,8	28.062	0,1	57.727	0,3	105,7
39	KANADA	5.206	5.587	7,3	61.151	0,3	54.760	0,3	-10,5
40	BOSNA-HERSEK	2.805	3.312	18,1	54.923	0,3	51.585	0,3	-6,1
41	ÇİN	4.947	6.077	22,8	52.905	0,3	50.995	0,3	-3,6
42	GÜRCİSTAN	4.737	4.094	-13,6	45.092	0,2	50.984	0,3	13,1
43	SURİYE	7.079	3.557	-49,8	90.427	0,5	50.877	0,3	-43,7
44	FİNLANDIYA	3.330	4.002	20,2	85.759	0,5	50.115	0,3	-41,6
45	FAS	4.738	4.636	-2,1	43.819	0,2	46.851	0,3	6,9
46	İRLANDA	2.564	3.827	49,2	58.045	0,3	43.775	0,3	-24,6
47	KOSOVA	4.059	3.477	-14,3	41.936	0,2	38.725	0,2	-7,7
48	TÜRKMENİSTAN	4.119	2.637	-36,0	38.518	0,2	37.871	0,2	-1,7
49	AVUSTRALYA	3.146	2.589	-17,7	35.083	0,2	37.589	0,2	7,1
50	KUVEYT	1.399	1.960	40,1	36.820	0,2	36.291	0,2	-1,4
<b>İLK 50 ÜLKE TOPLAMI</b>		<b>1.321.798</b>	<b>1.341.052</b>	<b>1,5</b>	<b>18.044.946</b>	<b>96,3</b>	<b>16.332.783</b>	<b>96,2</b>	<b>-9,5</b>
<b>DİĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER</b>		<b>44.496</b>	<b>52.417</b>	<b>17,8</b>	<b>684.337</b>	<b>3,7</b>	<b>636.792</b>	<b>3,8</b>	<b>-6,9</b>
<b>AB (28) TOPLAMI</b>		<b>1.029.501</b>	<b>1.058.201</b>	<b>2,8</b>	<b>14.008.754</b>	<b>74,8</b>	<b>12.283.303</b>	<b>72,4</b>	<b>-12,3</b>
<b>TOPLAM HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON İHRACATI</b>		<b>1.366.294</b>	<b>1.393.469</b>	<b>2,0</b>	<b>18.729.283</b>	<b>100,0</b>	<b>16.969.575</b>	<b>100,0</b>	<b>-9,4</b>

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları / e-Birik Sistemi